

Ob hrvaški ofenzivi proti Krajini

BARBARA KRAMZAR

Bratina vložil predlog za zaščito manjšine

RIM - Senator Darko Bratina je kot prvi podpisnik včeraj vložil v senatu zakonski predlog za zaščito slovenske manjšine v Italiji. Zakonski predlog je podpisalo se 61 senatorjev (zastopajo 13 od 15 senatnih političnih skupin), med katerimi so tudi trije podpredsedniki Marcello Staglieno, Michele Pinto in Carlo

Rognoni. Predlog so podpisali trije senatorji FJK; ki so bili izvoljeni na listah Severne lige, ne pa Claudio Magris in Diego Carpenedo.

Osnutek, ki ga je vložil Bratina, je vsebinsko zasnovalo skupno predstavništvo. Poleg tega predloga sta v senatu še dva, ki sta ju vložili SKP in Forza Italia.

Na 5. strani

Sinoči otvorili 5. SP v atletiki

GÖTEBORG - S slavnostno otvoritvijo »Valovi prijateljstva« se je včeraj na stadionu Ullevi v Göteborgu dvignil zastor nad 5. svetovnim prvenstvom v atletiki. Do 13. avgusta se bo 2000 tekmovalcev iz 193 držav potegovalo za svetovne naslove v 44 disciplinah.

Za nastop v Göteborgu je prijavljeno tudi 25 olimpijskih zmagovalcev iz Barcelone in 28 branilcev naslova iz Stuttgarta.

Na 17. strani

VOJAŠKA OPCIJA / VČERAJ OB ZORI S SILOVITO TOPNIŠKO PRIPRAVO

Hrvati vdrli v Krajino

Hrvaška ofenziva je bila uspešna, saj so sinoči prodrli vse do Knina in ga obkolili. Zahodna Evropa in Rusija sta obsodili Zagreb, Beograd pa se ne bo vpletel

ZAGREB - Včeraj ob zori je hrvaška vojska po siloviti topniški pripravi na tridesetih krajih vdrla v uporniške srbske krajine od Siska do Drnisa. Skrbno pripravljena in dolgo načrtovana ofenziva je bila po trditvah zagrebskih oblasti nadvse učinkovita, saj so sinoči Hrvati dospeli pred Knin in ga obkolili, tako da je le vprašanje časa, kdaj bo padel. Kot so povedali funkcionarji OZN, je na prestolnico uporniških hrvaških Srbov vsakih 15 sekund padla po ena granata, tako da mesto gori, prebivalci pa so se zahtekli v zaklonišča. Hrvatski zunanji minister Mate Granić je včeraj svojemu slovenskemu kolegi Zoranu Thalerju zagotovil, da bodo v starih dneh koncali ofenzivo in vrnili krajine pod hrvaško suverenost.

Z bolj ali manj odločnimi otenki je vsa Zahodna Evropa obsodila hrvaško ofenzivo. Najodločnejši so seveda bili Britanci in Francozi, medtem ko so bili Američani »zaskrbljeni«, obrambni minister

Perry pa je celo izjavil, da razume Hrvate, ki so bili ogroženi zaradi srbske ofenzive na Bihać. Zaradi smrti nekega danskega vojaka pri Sisku je Nato zagrozil z letalskim posegom, a če bodo letala tako hitra kot pri Srebrenici, Žepi in Bihaću, so lahko Hrvati brez skrbi. Toliko bolj, ker se je Slobodan Milošević omejil le na splošne obsodbe »hrvaske agresije«, a krajinskim Srbom ni obljubil nobene pomoči. Podobno so obsojali Hrvate tudi Rusi.

Po starih letih neovirane srbske agresije na vse nersrbske narode nekdanje Jugoslavije, po starih letih neplodnih pogajanj, se je torej Hrvaška odločila za vojno opcijo. Njena letala so včeraj bombardirala vsa srbska raketna izstrelišča v Baniji in Kordunu, to pa ni preprečilo, da bi Srbi včeraj bombardirali zagrebsko predmestje in vsa hrvaška mesta v dometu svojih topov, kar so navsezadnje storili že pred sinočnim pred začetkom hrvaske ofenzive.

Ranjenemu krajinskemu miličniku nudijo prvo pomoč v kninski bolnišnici po včerajšnjem hrvaškem bombardiranju. (AP)

RIM / ZADOVOLJSTVO DINIJA IN SINDIKATOV

Zbornica odobrila pokojninsko reformo

RIM - Poslanska zbornica je v drugem branju s precejšnjo večino glasov odobrila pokojninsko reformo. S tem je pokojninska reforma dokončno postala državni zakon.

Za reformo so glasovali predstavniki leve sredine in Severne lige, proti pa so bili poslanci SKP in Nacionalnega zavezništva, medtem ko so se vzdržali poslanci Forza Italia in KDC.

Premier Lamberto Dini je bil zelo zadovoljen ob izidu glasovanja, saj je uresnil najbolj zahtevno točko svojega vladnega programa. Predsednik vlade je reformo označil za učinkovito in obenem tudi pravično. Skupaj z

Dinijem so se odobritve reforme veselili tudi sindikati, ki so zastavili dober del svojega ugleda in vpliva, da bi pokojninska reforma postala stvarnost. Po pokojninski reformi, so poudarili sindikalni voditelji, pa se mora

vlada nujno lotiti tudi vprašanja zaposlitve in delovnih mest.

Sprejetje reforme ni pomirilo politične scene. Včeraj so podporo Dinijevi vladi odpovedali Zele-

Na 4. strani

Slovenija in FJK krepi odnose

TRST - Slovenija in Furlanija-Juljska krajina bosta septembra podpisali uradni protokol o sodelovanju. To je na tiskovni konferenci napovedala predsednica deželne vlade Alessandra Guerra, ki je toplo pozdravila "zeleno luč" slovenske vlade za italijansko-slovensko sodelovanje pri gradnji avtocestnih odsekov Razdrto-Trst-Gorica.

Na 5. strani

Davčni konkordat po »želji« kategorij

RIM - Dinijeva vlada je ustregla zahtevam samostojnega in profesionalnega dela in spremeni pogoje množičnega davčnega konkordata, kot si ga je bila zamislila Berlusconijska vlada. To pomeni, da samostojni delavci, mala podjetja in profesionalci ne bodo morali pacati zamudnih obresti in glob, ampak samo realni znesek, ki ga dolgujejo davkarjem.

Vlada je bila očitno prisiljena v tako populističnost, saj bi sicer tvegala izgubo predvidenega priliva v državno blagajno, ki je bil svojčas ocenjen na 11.500 milijard lir.

Na 4. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Dini: Italija ni ogrožena

Predsednik vlade je prepričan, da »vojno bobnenje ne bo doseglo naših meja«, zunanje ministrstvo pa obsoja hrvaško vojno akcijo v Krajini.

Stran 5

Še zmeda o Pokrajini Trst

O usodi tržaške pokrajinske uprave se bo ukvarjal deželni svet. Tako je napovedal deželni odbornik za javne uprave Oscarre Lepre.

Stran 7

Septembra dražji avtobusi

Po programskem dogovoru v deželnem okviru se bodo vozovnice prihodnji mesec podrazile za približno deset odstotkov. Tako bo na primer navaden listek na mestnih avtobusih stal 1.200 lir.

Stran 7

Za šolo Trinko še ni rešitve

Goriska občinska uprava hoče slovensko solo Trinko strpati v središče visjih srednjih sol, slovenske solske in družbene komponente pa strnjeno nasprotujejo tej nameri.

Stran 10

Jadranje: Trst prevzel vodstvo

Na jadralnem giru po Italiji je trzaska jadralnica Trieste-Generali v 14. etapi na vrhu skupne uvrstitve prehitela jadralnico Bologna-Telethon.

Stran 18

UKREPI ZA VARNO VRNITEV TURISTOV

Boji so s Hrvaške pregnali na tisoče dopustnikov

Slovenska letalska družba odpovedala vse polete - Agencije skušajo čimbolj varno prepeljati svoje goste nazaj v Slovenijo

LJUBLJANA - Sluzba za stike z javnostjo pri Adria Airways je včeraj sporočila, da do nadaljnjega odpovedujejo vse polete na hrvaška letališča, in sicer na splitsko in brasko letališče. Na osnovi vseh zbranih podatkov o dogodkih na vojnih območjih je njihovo vodstvo ocenilo, da bi nadaljnje letenje pomenilo ogrožanje varnosti potnikov, posadk in letal. Po pogovoru s slovenskimi turističnimi agencijami, ki so ponujale počitnice na hrvaški obali, so se odločili, da bodo s skupnimi močmi pripeljali vse slovenske turističke nazaj v državo.

Tistih, ki trenutno preživljajo svoje počitnice v Dalmaciji in na otokih Korčula, Brač, Hvar in Vis, in zaradi ukinjenega letalskega in ladijskega prometa ne morejo domov, pa je približno dva tisoč. Po prvotnih načrtih bodo vsi celinski gostje, ka-

znikom Jadrolinija in agenciji Kvarner Express, ki sta ponudili svoje trajekte - Ivan Zajc, Ilirija in Iris - za hitrejši prevoz tistih, ki želijo zapustiti Dalmacijo in otoke. Prvi trajekt je odpeljal iz Splita že noč, z njim naj bi prepeljali tisto oseb. Z drugim tra-

programu. Turistične agencije so za turiste, ki naj bi v bližnji prihodnosti potovali v Dalmacijo oziroma na južnojadranske otoke, vendar so se letovanju odpovedali, pripravile dodatne možnosti počitničenja v Sloveniji ali v tujini. Te goste naprošajo, naj se zaradi dogovora o alternativnih možnostih dopustovanja čimprej oglašijo na prijavnih mestih.

Cestnovarnostne razmere na Hrvaškem

V sedanjih razmerah so vse ceste prevozne, vendar izrazito nevarne zaradi obstojenja in splošne nevarnosti na južnem in srednjem

ste Zagreb-Duga Resa velja splošna nevarnost, zato priporočajo obvoz čez Slovenijo. Cesto Duga Resa-Josipdol-Senj, ki je tudi sicer zelo nevarna, so popolnoma zaprli in promet poteka po obvoznici skozi Jastrebarsko. Vsem, ki so namenjeni na sever, pa svetujejo, naj ne uporabljajo ceste skozi osrednjo Hrvaško, ampak naj se odločijo za obvoz preko Slovenije. Tiste, ki počitnikujejo na otokih, naprošajo, naj se tam zadržijo nekaj dni, dokler ne bo razvoj dogodkov jasen, saj menijo, da so otoki in Istra varni pred spopadi. Pri AMZS se dodatno opozarjajo vse, ki se odpravljajo na Hrvaško, naj potovanje do preklica preložijo. Če pa že mislijo, da potovanja ne morejo preložiti, naj se pred tem pri njih pozanimajo o najnovejših razmerah na hrvaških cestah. Iz ministrstva za notranje zadeve pa so nam sporočili, da na mejnih prehodih ni posebnosti. Državni organi Republike Slovenije bodo slovenskim državljanom in tujcem, ki iz katerihkoli razlogov zapustijo Hrvaško, na vseh mejnih prehodih s Hrvaško - in tudi Italijo, Avstrijo ter Madžarsko - zagotavljali vstop v Slovenijo in tranzit preko nje, če bodo seveda izpolnjevali z zakoni določene pogoje za vstop oziroma tranzit preko slovenskega ozemlja. Glede na razvoj dogodkov na Hrvaškem je slovenska policija pripravljena tudi na povečan promet vozil in oseb na mejnih prehodih s Hrvaško in bo v okviru možnosti zagotavljala čimbolj tekoče in nemoteno odvijanje prometa preko mejnih prehodov.

Zora Perusko,
Dragana Trivundza

in naj upoštevajo obvestila občil o nadaljnjem razvoju dogodkov.

Obrambno ministrstvo je popoldan sporočilo, da »skupaj z drugimi pristojnimi organi ocenjuje razmere na kriznem območju z vidika ogroženosti Slovenije«. V ta namen načrtuje, usklajuje in izvaja vse potrebne ukrepe za odvracanje ogorčenosti in zagotavljanja varnosti države, te ukrepe pa prilagajajo novo nastalim razmeram. Vojaski spopadi za ministrstvo niso presenečenje, že pred tem je MORS izvajal nekatere ukrepe bojne pripravljenosti, po izbruhu spopadov pa jih je se okreplil.

Neuradno smo zvedeli, da naj bi po sredovanju vlade dosegli vnovičen vklop srednjeevropskega radijskega oddajnika v Domalah (oddaja na 94,8 MHz), ki seže tudi na severozahodna hrvaška območja, kjer letuje slovenski državljani. (T.S.)

terih prihodna in odhodna destinacija je Split, prepeklani iz Splita s hidrogliserji do Reke, od tam pa z avtobusi v domovino. Prvi hidrogliser, last agencije Atlas, je odpeljal iz Splita proti Reki včeraj ob 15.30 in je v Reko pripeljal 32 potnikov, čeprav je njegova zmogljivost sto ljudi in so podatke o odhodu ves dan posredovali po splitskem radiju. Danes in jutri pa bosta odpeljala se po dva hidrogliserja, in sicer iz Splita in Bola na Braču. Z Reke v Ljubljano je organiziran avtobusni prevoz.

Prislo je tudi do dogovora s hrvaškim ladijskim prevo-

jektom pa naj bi danes prepeljali se tisoč oseb. Po zadnjih podatkih stevilo razpoložljivih mest presega povpraševanje, saj po besedah predstavnika Kompas Holidaya več kot 60 odstotkov počitnikarjev meni, da se nahajajo na varnem območju in se ne želijo vrniti domov. Tiste, ki so se za odhod vendarle odločili, pa ne vedo, na koga naj se obrnejo, obveščamo, da bo zanje poskrbelo Adriano predstavništvo v Splitu, Obala kneza Domagoja, tel: 385 21 581 812, 581 711, fax: 581 700.

Vsi turistični aranžmaji in prevozi na območju Istre bodo izvedeni nemoteno in po

Jadranu ter v okolici Gospića, Karlovca in Otoca. Na Avto moto zvezi Slovenije smo zvedeli, da je jadranska magistrala do Zadra prevozna brez večjih posebnosti in prav tako odsek med Zadravom in Splitom, vendar voznikom vožnjo po teh cestah odsvetujejo, na pot se namreč lahko odpravijo le na lastno odgovornost. Zaprt pa je pontonski most na Maslenici in vozila s trajekti prevažajo do Reke. S tem skušajo razbremeniti magistralo od Zadra do Reke, na kateri je promet povečan, vozniki pa so živčni in nepredvidni, ker želijo čimprej čez nevarno območje. Na območju ce-

ISTRA IN KVARNER / TURISTI

Tujci množično zapuščajo Jadran

Odpovedani koncerti in prireditve - Mobilizacija zajela večino mladine

REKA - Turisti v Istri, na Kvarnerju in na večini hrvaških otokov niso v neposredni vojni nevarnosti, kljub temu pa tujci zapuščajo Jadran in turistične agencije odpovedujejo aranžmaje. Prvi so začeli odhajati gosti iz Nemčije in Avstrije, potem ko je iz Bonna prislo opozorilo, naj zaradi vojne nevarnosti zapustijo to območje.

Zaradi včerajšnje vojske operacije hrvaške vojske je prislo do prekinitve prometnih povezav na jadranski magistrali, saj je masleniški most zaprt, ceste, ki vodijo v notranjost države preko Karlovca, pa niso varne. Otok Pag je glavna prometna povezava na jugu Hrvaske, na prevoz s trajektom pa caka na tisoče turistov. Zaradi tega je ministrstvo za obrambo na potnike naslovilo apel, naj ne potujejo na ta območja. Otežen je tudi železniški promet, tuje letalske družbe pa odpovedujejo lete proti Zagrebu. Nemška turistična agencija ADAC priporoča turistom, naj se izogibajo jadranski obali,

vendar poudarja, da so Istra, otoki Krk, Cres, Lošinj in Rab varni. Vsa letovišča južno od Crikvenice niso varna, saj lahko postanejo tarča srbskega obstreljevanja. Turistična sezona na Hrvaškem je bila zaradi neprestane napetosti negotova že pred začetkom vojske operacije. Gostov je precej manj kot lani, tudi zagotovila o varnosti gostom niso veliko zalegla. Ivica Sorić, predsednik združenja hrvaških hotelirjev, je izjavil, da ni razlogov, da bi turisti prekinjali letovanje in zapuščali Istro in Kvarner oziroma njegove otoke, ker ta področja niso pod udarom srbskega obstreljevanja. Tudi med domačini so se le redki odločili za letovanje, saj je mobilizacija zajela večino mladine v Istri in Kvarnerju. Odpovedani so vsi koncerti in športne prireditve, tako da tudi področje Istre in Kvarnerja, kljub sorazmerni oddaljenosti od središča spopadov, občuti posledice vojnih razmer.

Goran Moravček

ANALIZA / DR. ANTON ŽABKAR

Najpomembnejši bo četrti dan

Dr. Anton Žabkar je predavatelj na Fakulteti za družbene vede in strokovnjak za vojaska vprašanja. Povprašali smo ga, kako se bo po njegovi strokovni presoji razpletla najnovejša kriza, ki se je včeraj začela s hrvaško ofenzivo.

To, kar se je zgodilo, je pravzaprav samo nadaljevanje operacij, ki so se začele v vzhodni Bosni. Tudi bihaška enklava naj bi doživela enako usodo kot Zepa in Srebrenica, s tem pa naj bi bil zgrajen most med obema srbskima državama in s tem bi bil v bistvu uresničen načrt velike Srbije. Srbi so bili pri Bihaču uspešni, saj jim pomaga Abdić, ki naj bi »z muslimanskimi rokami« opravil umazani del posla. Hrvati pa so želeli z eno potezo deblokirati obkroženi Bihač in obenem presekat vezi in komunikacije iz Knina prek Dinare v Bosno. Tako bi ločili Republiko Srbsko krajino (RSK) od Republike Srbije in ustvarili pogoje za reintegracijo t.i. srbske Krajine v Hrvaško.

Večina analitikov je sprva napovedovala, da se bo glavna odločitev zgodila v BiH, kar bi pomenilo, da bi Hrvaška z znago v BiH uporabila »indirect approach«, saj bi tako najmanj tvegala (izognila bi se vojni na svojem ozemlju).

Vendar se je včeraj zjutraj odločila za direkten napad v širokem loku in ne več za strategijo »indirect approach«. Fronta je zelo široka, saj ima hrvaška vojska oporišča za napad v celotnem loku od Bjelovara do Splita. Srbske enote v RSK pa so v nekakšnem »sendviču« - med dvema mlinskima kamnom - z ene strani jih pritiska hrvaška vojska, z druge pa 5. korpus armade BiH v Bihaču in korpus HVO, ki se je vkinil pri Bosanskem Grahovu. Hrvaška ofenziva bo potekala v nekaj fazah: srbsko fronto naj bi najprej »razrezali na kose«, nato bi te »kose« obkolili in unicili, čisto na koncu pa »očistili teren« teroristov, diverzantov itd. Mladić ima sicer priložnost, da udari korpusu HVO v bok in da obkoli

Dr. Anton Žabkar (Foto: B. R.)

hrvaške enote pri Livnu, a do slej, razen obljub, da bo to storil, ni naredil ničesar.

Toda pravi odgovor na vprašanje, kako se bo razpletla najnovejša zaostritev, je treba iskati v Beogradu. Milošević ima na voljo dve možnosti. Lahko se odreče srbskim krajinam zaradi težav z embargom in težav na Kosovu, v Sandzaku, Vojvodini in Crni gori. Lahko pa popusti skrajnim vojskim strujam, ki bodo zahtevale, naj Srbija v imenu zaštite vesoljnega »srbstva« vojsko posreduje. Menim, da bo poskušal storiti nekaj vmesnega. Na bojišča bo spustil paravojske enote Arkanovcev, Sesljevecev in drugih, armada jim bo dala svoje rezerve, logistično in drugo pomoč, sam pa bo nastopal kot »mirovnik« - tako, kot je to doslej počel v BiH, kjer naj bi se bojeval samo Karadžić. Tako bo poskušal potegniti maksimalen izkupicek in odigrati vlogo »kooperativnega Srba«.

Ali menite, da je sedanja hrvaška ofenziva začetek konca, nekakšno »zadnje dejanje« balkanske drame?

Možnosti razpeta je več. Lahko se zgodi, da bo hrvaška vojska uspela izpeljati operacijo do konca. V tem primeru bi se utegnile ponoviti dogajanje v Bosni in bi Hrvatoma uspelo razbiti »Republiko Srbsko krajino« na enklave, ki bi nato brzkone obstajale pod nekakšno zaščito OZN, a v bistvu bi bile popolnoma odre-

zane od drugih Srbov. To bi pomenilo zmago Hrvatov in konec »Velike Srbije«. Druga možnost je Mladićev protudarec, ki bi pripeljal do ravnotežja in (pre) obrata na bojišču ter prispeval, da obe strani zacasno položita orožje. Tretji, pesimistični scenarij pa je ta, da se bo v zadevo vpletla Jugoslavija. Ta hip je se prezgodaj za trdne napovedi, vendar sem prepričan, da bo najbolj ključen in kritičen četrti dan od začetka zadnjega spopada. Položaj, ki ga vojskujoci se strani dosežeta četrti dan, bo v tej vojni predstavljal »odskočno desko« za novo serijo pogajanj.

Ta hip je za Slovenijo seveda najbolj zanimivo vprašanje, ali utegnejo novi spopadi v neposredni bližini seči tudi na naše ozemlje?

Prvo je vprašanje beguncev. Če pride do najtežjega primera in le pade bihaška enklava, bo na Zahod po nekaterih ocenah prislo sto tisoč, po drugih pa celo dvesto tisoč beguncev. Izključiti ni mogoče niti možnosti tega, kar se je zgodilo v zalivski vojni, ko je Hussein bombardiral Tel Aviv, čeprav Izrael sploh ni sodeloval v spopadu. V zvezi s tem se živo spominjam izjave banjaluskega generala Talica čes da Srbi ne potrebujejo jedrske bombe, ker jo imajo v jedrski centrali Krsko. Tu gre namreč za vojne zločince, ki nimajo česa izgubiti.

Tanja Staric

ODMEVI NA OFENZIVO HRVAŠKIH SIL

»Ustavite spopade in se vrnite za pogajalsko mizo«

LONDON, MOSKVA, PARIZ, BONN, WASHINGTON (Reuter, dpa, AFP) - Včerajšnji napad hrvaške vojske na krajinske Srbe je bolj ali manj ostro obsodil skoraj ves svet. Države članice skupine za stike, ki se vedno skušajo poiskati mirno pot za rešitev vojne na območju Jugoslavije - Velika Britanija, Rusija, Francija, Nemčija in ZDA - in velika večina evropskih držav so Hrvaško pozvale, naj nemudoma zaustavi ofenzivo in se vrne za pogajalsko mizo.

Najostrejšo kritiko na račun Zagreba je izreklo britansko zunanje ministrstvo, ki meni, da bi ofenziva hrvaških sil utegnila povzročiti razsiranje vojne. Se ostrejši je bil posrednik EU Carl Bildt, ki meni, da bi morali tudi hrvaškemu predsedniku Franju Tuđmanu soditi za vojne zločine.

Tudi Rusija svari pred morebitno širitvijo spopadov z nepredvidljivimi posledicami. »Nadaljnja uporaba sile za osvojitvev

ozemlja, kjer živijo Srbi, utegne povsem spremeniti naravo spora na območju nekdanje Jugoslavije,« meni rusko zunanje ministrstvo in dodaja: »Hrvaška je pokazala, da spor raje rešuje z vojskimi sredstvi kot z mirolnimi, kar najostreje obojam. Države, ki podpirajo Hrvaško, naj Zagreb prepričajo, da prekine z vojskimi akcijami in vnovič sede za pogajalsko mizo.«

Tiskovni predstavnik francoskega zunanjega mi-

nistrstva Yves Douthiaux je napovedal, da bo EU prekinila pogajanja s Hrvaško o sprejemu sporazuma o trgovinskem sodelovanju, dokler hrvaška vojska ne bo ustavila ofenzive. Francija je pozvala ZRJ, naj se ne vpleta v spor med Hrvatini in Krajino. Podobno sporočilo Beogradu je poslala tudi Španija.

»Se vedno ni prepozno za mirovna pogajanja. Nemška vlada sicer razume Hrvaško, saj ji ZN niso sposobni vrniti teritorialne integritete na vsem njenem ozemlju, obenem pa obzaruje, da se je vlada v Zagrebu odločila za vojsko reševanje spora s kninskimi Srbi,« je najnovejši razvoj dogodkov na Hrvaškem komentiral nemški zunanji minister Klaus Kinkel.

Tudi ameriski predse-

dnik Bill Clinton obzaruje in razume Hrvaško, vendar jo opozarja, naj spustuje pravice civilistov, pripadnikov mirovnih sil, predvsem pa vojnih ujetnikov. Ameriski zunanji minister Warren Christopher je zavrnil namigovanja, da so »ZDA dale Hrvatoma zeleno luč za začetek ofenzive na krajinske Srbe« in sprte strani pozval, naj se deajo za pogajalsko mizo.

Na nevarnost širitve vojne je včeraj opozoril tudi italijanski premier Lamberto Dini, ki je prepričan, da se vojna ne more razširiti do italijanske meje. Po besedah italijanske zunanje ministrice Susanne Agnelli je za Italijo trenutno najbolj pomembno, da se »izogne negativnim posledicam za njeno manjšino v Istri«.

VELIKA OFENZIVA ZA OSVOBODITEV ZASEDENIH OZEMELJ

Knin v ruševinah

Hrvaška vojska je bliskovito prodrla v osrčje Krajine

ZAGREB (Reuter, dpa, D.P.) - Hrvatska vojska je včeraj uspešno začela obsežno ofenzivo za osvoboditev zasedenih območij. Hrvatska letala, topništvo in mehanizirane enote so bliskovito prodrle čez srbske obrambne črte in po nepotrjenih podatkih zasedle Petrinjo, Plitvice, Glino, vas Vrlika v neposredni bližini Knina in popolnoma obkrožile Drniš in Slunj. Krajinsko prestolnico je zadelo več kot šeststo izstrelkov, ki so mesto spremenili v en sam velik ogenj zibelj.

Napad se je začel ob pol šestih zjutraj, samo nekaj ur po tem, ko so v Zenevi propadla mirovna pogajanja med sprtima stranema.

Hrvaske enote so v Kordunu, Baniji, Liki in dalmatinskem zaledju sovražniško obrambno crto prebile na tridesetih mestih. Ve-

like uspehe naj bi dosegle tudi na severu države, od koder je v Banja Luko prebežalo trinajst tisoč srbskih beguncev. Ker so ta območja »nadzorovali« pripadniki mirovnih enot ZN, je Nato zagrozil, da bo z vojnimi letali zagotovil njihovo varnost. Kljub temu je hrvaški tank v postojanko modrih celad namereno izstrelil granato, ki je ubila danskega in težje ranila dva poljska pripa-

dnika ZN. Hrvati so svoj napad najprej usmerili na Petrinjo, od koder so Srbi spomlad izstreljevali rakete na Zagreb. Uničenje raketnih izstrelisč naj bi bil glavni cilj napada, vendar so Srbi obdržali se dve Luni, raketi dolgega dosega, eno pa so izstrelili na predmestje Zagreba, kjer so razglasili splošno nevarnost. Hrvati naj bi sovravniki izrinili tako daleč, da središča mesta na

morejo več zadeti. Kljub temu kninski vojaški poveljniki grozijo, da bodo eno od raket izstrelili kar na jedrsko elektrarno v Krskem. Uporniki so obstreljevali mesta Zadar, Sibenik in Dubrovnik, kjer je granata ubila tri kopalce na plazi. Izstrelki so padali tudi na Sisak, kjer je zagorela rafinerija, ter Osijek in Vinkovce na vzhodu. Vojni analitiki menijo, da Srbi želijo odpreti »drugo fronto,« ki bi razbremenila branilce Knina.

Toda protinapad Hrvatov ni zaustavil. Silovito so pritisnili na Knin, se mu približali na samo dva kilometra in ga zasuli s pravo točo izstrelkov. »Hrvaška vojska uničuje vse. Hiše gorijo, ulice so polne stekla. Rusijo tudi civilne cilje, zagorel je kninski grad,« se je glasilo eno od redkih novinarskih poročil iz mesta. Zagreb priznava le, da je hrvaška vojska uničila dva srbska poveljstva korpusa in bataljona ter komunikacijsko postajo na Celavcu.

Hrvaški radio vsake pol ure predvaja poziv hrvaškega predsednika Franja Tuđmana, ki ponuja abolicijo upornikom, ki bodo prostovoljno odložili orožje. Pri tem se sklicuje na ustavni zakon, ki Srbom zagotavlja vse državljanske in človekove pravice na Hrvaškem, hkrati pa poudarja, da je po starih letih neuspešnih pogajanj dozorel čas za vojno rešitev krize. Pozval je tudi Srbijo in Crno goro, naj se ne vmešavata v spopad, kar je od Miloševića odločno zahteval predsednik uporniške vlade Milan Babić. Toda srbski »vovod« odreja podporo

V kninski bolnišnici (Telefoto: AP)

Kninu, ki mu prek »zasebnega trobila« casnika Politike sporoča, da so si za nastale razmere krivi sami. »Vodstvo v Kninu ... se je postavilo v dejansko brezupen položaj,« so zapisali v Politikinem uvo-

dniku. Knin je razumel. »Prepričan sem, da Beograd ne bo pomagal Krajini ... Jugoslavija se ne bo borila proti hrvaški vojski,« je sporočil tiskovni predstavnik krajinske vlade Slobodan Jarcević.

V OZADJU

Na območje Krajine so Srbe naselili že Habsburžani

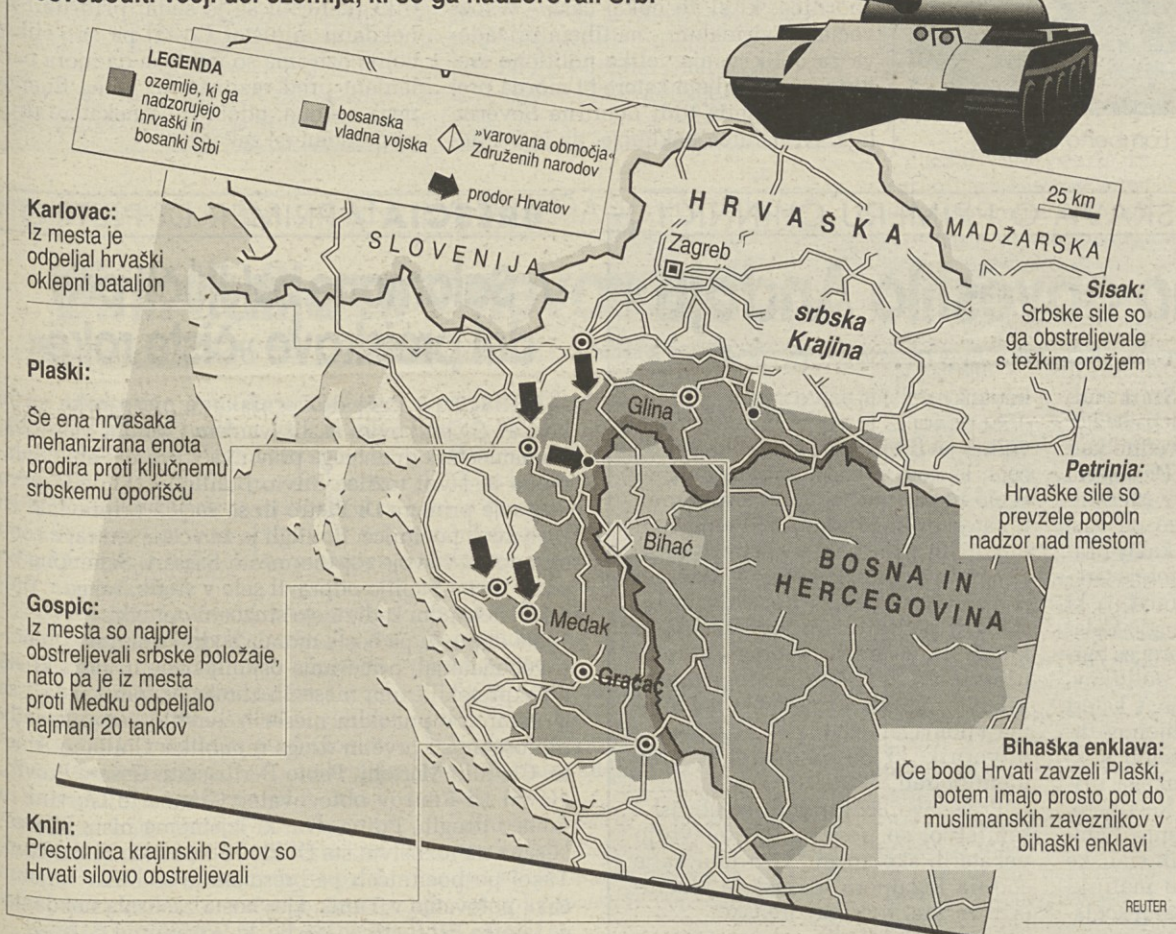
ZAGREB (dpa) - Krajina, ki je zdaj v rokah Srbov, ima v zgodovini hrvaških pokrajin posebno mesto: tam je bila nekoc habsburška vojska meja. Nastala je v začetku 16. stoletja vzdolž meje med Avstrijo in turskim cesarstvom.

Habsburžani so tja naselili predvsem srbske begunce, katerih naloga je bila obramba južnih delov mozarhije pred Turki. Neposredno so bili podrejeni avstrijskemu cesarju na Dunaju in ne hrvaškemu plemstvu. Mejno ozemlje je sprva segalo od Jadranskega morja prek Bihaća do Varždina. V 18. in 19. stoletju so med umikanjem Turkov mejo vzdolž Save prek Slavonije in Banata potegnili do Transilvanije. Ko so se krajinski Srbi med hrvaško-srbsko vojno z vojaško podporo matične države borili za združitev vseh teh regij v

Srbsko republiko Krajino, so se sklicevali prav na svoj specifičen zgodovinski položaj, kar pa seveda ni zadosten razlog, da bi dobila tudi mednarodno priznanje. Pod imenom Krajina danes razumemo le se ozemlje vzdolž zahodnobosanske meje v okolici Knina, ki sega do okolice Zagreba. Območje ima za Hrvate velik strateški pomen, saj povezuje hrvaško notranjost in obalo. Hrvatska je pripravljena zahodni Krajini priznati velike avtonomne pravice, druge dele Srbske republike Krajine v Slavoniji pa naj bi priključili k Hrvaški.

VOJNA PROTI UPORNIŠKIM SRBOM NA HRVAŠKEM

Hrvaške sile so včeraj zgodaj zjutraj začele silovito topniški in tankovski napad na Krajino. Uspelo jim je osvoboditi večji del ozemlja, ki so ga nadzorovali Srbi

BOSNA IN HERCEGOVINA

Vlada bo kljub krizi storila vse za obrambo Bihaća

ZAGREB (Reuter) - Se vedno ni popolnoma jasno, zakaj je bosanski premier Haris Silajdić ponudil svoj odstop z mesta predsednika vlade. Kot vse kaže, gre za spor med politično zelo močno muslimansko Stranko demokratične akcije in premierom.

Silajdić je ponudil odstop potem, ko je parlament zavrnil glasovanje o zaupnici njegovi vladi. Stevilni menijo, da je bistvo spora v tem, da se parlament ne strinja z premierovo multikulturalno usmeritvijo bosanske družbe, medtem ko drugi za spor dolžijo nevezdržno sodelovanje med premierom in zunanjim ministrom Muhamedom Šaćirbejem.

Bosanska vlada je v petek pozvala Muslimane, ki skupaj s Srbi oblegajo Bihać, naj se pridružijo vladnim enotam in pomagajo streti srbski

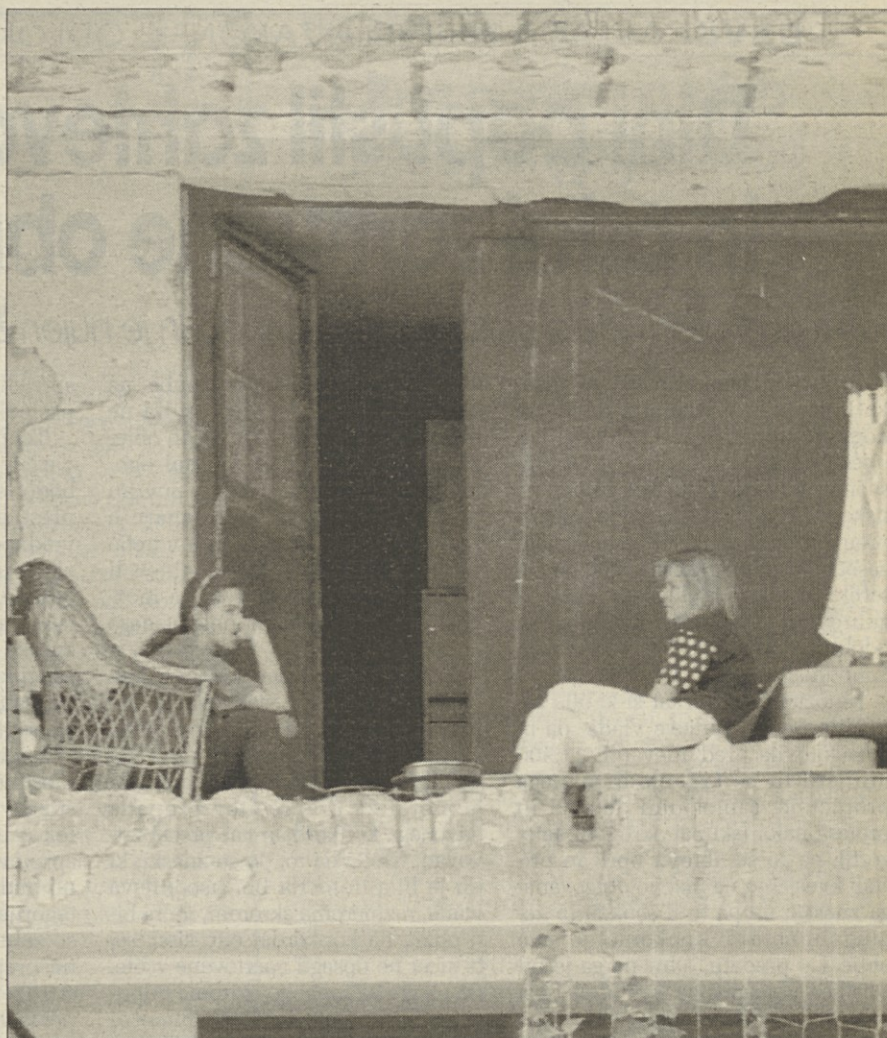
upor. Povod za to je bil spopad med muslimanskimi vladnimi silami in uporniki Muslimani pod vodstvom Fikreta Abdića, ki jim pomagajo njihovi srbski zavezniki, pa tudi hrvaška ofenziva na ozemljih, ki so pod nadzorom upornih Srbov. »Pozivam vse Abdićeve privržence, naj se pridružijo hrvaškim ali vladnim silam, da bomo s skupnimi močmi uničili srbskega agresorja,« je dejal predsednik muslimansko-hrvaške federacije v Bosni Krešimir Zubak. Njegov poziv je prispele nekaj ur po tem, ko

so hrvaske enote predrle barikade upornih hrvaških Srbov.

Bosanske vladne sile so izpeljale peturni nočni napad na Abdićeve enote severno od Bihaća, vendar ni bilo takoj jasno, ali je petemu korpusu uspelo zasesti kak del ozemlja. Neki predstavnik Združenih narodov je izjavil, da je bil napad zelo močan in brzokone uspešen. Po mnenju Krešimirja Zubaka najnovejši uspehi dokazujejo, da je njihova vojska čedalje močnejša, v agresorjevih vrstah pa naj bi vladal kaos. »To je za nasprotno stran zadnja priloznost za pravično odločitev. Kdor bo prestopil na našo stran, mu bomo prizanesli.«

Predstavnik Združenih

narodov ni vedel povedati, ali je akcija vladnih sil v Bosni kakorkoli povezana s hrvaško ofenzivo za vnovično pridobitev hrvaškega ozemlja, ki je v rokah Srbov, s katero bi tudi ustvarili koridor do Bihaća in tako omilili njegovo obleganje. Casovna uskladitev obeh akcij naj bi bila dokaz za to, da peti korpus skuša izkoristiti dejstvo, da imajo Srbi se veliko opravka na drugih frontah. Vsekakor ne gre računati na pomoč mednarodne skupnosti, saj je generalni sekretar Severnoatlantske zveze Willy Claese včeraj izjavil, da bi morebitno manjše talcev iz vrst Uniproforja lahko preprečilo Natove letalske napade za zascito varovanih območij v Bosni.

V Sarajevu je bilo včeraj z razlika od Knina zelo mirno (Telefoto: AP)

RIM / S PRECEJŠNJO VEČINO

Zbornica odobrila pokojninsko reformo

Reforma je tako postala zakon - Dini zadovoljen

RIM - Poslanska zbornica je včeraj v drugem branju dokončno odobrila pokojninsko reformo. Za reformo je glasovalo 266 poslancev, 92 jih je bilo proti 125 poslancev pa se je vzdržalo. Drugo glasovanje poslanske zbornice je bilo potrebno, ker je senat popravil prvotno besedilo zbornice.

Za reformo so glasovale stranke leve sredine in Severna liga, medtem ko sta se Forza Italia in Krščanski demokrati center vzdžala. Proti so glasovali predstavniki Stranke komunistične prenove in Komunisti za enotnost (pred nedavnim so se ločili od SKP), na drugem bregu pa so bili proti reformi predstavniki Nacionalnega zavezništva. Poslanci SKP so polemično zapustili dvorano, ko je prevzel besedo predsednik vlade Lamberto Dini, in se vanjo vrnili, ko se je začelo glasovanje. Predsednik skupine Oliviero Diliberto je tudi napovedal, da se bo SKP obrnila na predsednika republike z zahtevo, naj reforme ne podpiše.

Zelo zadovoljen ob odobritvi pokojninske reforme je bil premier Lamberto Dini, saj je uresničil najzahtevnejšo točko svojega vladnega programa. Dini je v svojem zaključnem govoru pred glasovanjem dejal, da je pokojninska reforma pravičen in obenem učinkovit zakon, ki bo nedvomno prispeval k omejitvi državnih izdatkov za pokojninsko varstvo. Zahvalil se je predsedniku republike Oscarju Luigi Scalfarju za podporo, obenem pa poudaril, da je široka podpora, ki jo je zakon dobil v parlamentu, dokaz, da je mogoče ob pomembnih in uravnovešenih ukrepih pridobiti dovolj široko soglasje med političnimi silami, a tudi v družbeni stvarnosti.

Zadovoljni z izglasovanjem reforme so bili tudi sindikati. Tajniki CGIL, CISL in UIL Sergio Cofferati, Pietro Larizza in Sergio D'Antoni sta dejala, da je parlament odobril v bistvu reformo, za katero so se sindikati dogovorili z vlado. To je po njihovem mnenju dokaz, da so sindikalne organizacije nakazale pravo pot. Za italijansko socialno državo se s to reformo začena novo obdobje. Vsi trije pa so tudi poudarili dejstvo, da se po reformi pokojnin vlada mora lotiti tudi problema zaposlitve in novih delovnih mest.

Ob sprejetju pokojninske reforme pa so odpovedali podporo Dinijevi vladi Zeleni. Njihov koordinator Carlo Ripa di Meana je dejal, da Zeleni ne bodo več podpirali vlade, kateri očita neustrezno politiko za varstvo okolja in odklonilen odnos do sodstva s pravosodnim ministrom Filippom Mancusom. Ripa di Meana je tudi ocenil, da bi bilo zgrešeno imeti kot edini cilj sprejetje finančnega zakona, ki bo zahteval dodatne žrtve. »Kdor želi predčasne volitve, naj si tudi prevzame odgovornost za zasilno vodenje državne blagajne,« je dejal koordinator Zelenih.

Ripi di Meani je premier odgovoril, da je vlada skusala usklajevati zascito okolja z nekaterimi nujnimi ukrepi. Skratka skušal je pomiriti Zelene, katerih poteza sodi najbrž v politično vrenje, ki spremlja dogajanje teh dni.

Predsednik ministrskega sveta Lamberto Dini (AP)

MAFIJA / PREISKAVA O PRIMERU CHINNICI

Jamstveno obvestilo Andoju

Je nekdanji minister vplival na odločitve messinskega sodnika?

REGGIO CALABRIA - Smrt sodnika Rocca Chinnicija, od katere je poteklo že dvanajst let, se vedno kali vode italijanskega sodstva. Decembra 1988 je prizivno sodišče v Messina oprostilo osumljence, ki so po vsej verjetnosti delovali po ukazu bratrancev Micheleja in Salvatoreja Greca. Po izsledkih zadnjih preiskav, ki jih je izvedlo tožilstvo v Reggio Calabria, pa naj bi se nad tisti proces zgrnila senca skorumpiranih politikov, predvsem pa zajetne mošnje, v kateri naj bi bilo vsaj dvesto milijonov lir. Jamstveno obvestilo so prejeli nekdanji predsednik messinskega prizivnega sodišča Giuseppe Recupero, ki je danes upokojen, Giuseppe Campione, nekdanji predsednik sicilske deželne uprave, domnevni mafijski bos Pietro Scarpisi in nekdanji socia-

listični minister Salvo Andò.

Campione, ki se je včeraj prostovoljno javil tožilcu Francescu Mollaceju, ki vodi preiskavo, je zagovarjal svojo nedolžnost v zvezi z umorom, v katerem je izgubilo življenje tudi nekaj Chinnicijevih osebnih stražarjev in vratar poslopja, v katerem je sodnik stanoval. Po zadnjih izsledkih pa naj bi sodnik Recupero klonil prav pod pritiskom Campionijevih in Andòjevih poseganj v zakulisje procesa, pri čemer naj bi jima »pomagal« tudi nek Scarpisijev odvetnik, ki pa ga doslej še niso identificirali.

Preiskave, ki jih vodi calabrijso tožilstvo, so povzročile nejevoljo nekaterih skesancev, ki trdijo, da je sodnik Recupero mafijskim zločincem večkrat sodil pristransko.

VOLITVE ALI TRDNA POLITIČNA VEČINA?

Scalfarove izjave so zadele v živo

Pivettijeva, Scognamiglio in tudi Prodi pozdravljajo besede državnega poglavarja

RIM - Predsednik republike Scalfaro je postavil parlament pred jasno izbiro: ali septembra oblikuje trdno politično večino ali pa so predčasne volitve neizogibne. Besede državnega poglavarja so doživele podporo predsednikov senata in poslanske zbornice, skoraj vseh levosredinskih voditeljev (začeni s Prodiem) in tudi nekaterih vidnih predstavnikov desnice. Med temi so najbolj zadovoljni Berlusconi »grmički«, ki se že dalj časa krčevito upirajo jesenskim volitvam, zato izkoristijo vsako priliko, ki bi podaljšala življenje sedanjemu parlamentu.

Scognamiglio in Pivettijeva skoraj navdušeno pozdravljata Scalfarove besede, ki priznavajo parlamentu odločilno vlogo, tako za življenje Dinijeve vlade, kot za samo zakonodajno dobo. Se posebno zadovoljna je predsednica zbornice, ki si že nekaj časa - v sozvočju s Kvirinalom - na tihem prizadeva za oblikovanje velike politične sredine, pod okriljem katere bi morda prej ali slej pristala tudi nemirna Severna liga. Ni namreč naključje, da je Scalfarove izjave takoj toplo pozdravil tudi Umberto Bossi.

Scalfarove izjave takoj toplo pozdravil tudi Umberto Bossi.

S predsednikovimi stališči soglasa tudi levosredinski kandidat za ministrskega predsednika Prodi, ki upa, da bo sedanja pisana večina (leva sredina in Liga) prispevala k odobritvi finančnega zakona. Takoj zatem bo treba preveriti, če ima Dini za sabo trdno večino, v nasprotnem primeru naj poseže Scalfaro, ki lahko le razpusti parlament in skliče volitve. Prodi je spet polemiziral z Berlusconiem in z njegovo zahtevo po predsedniški republiki, »ki je popolnoma tuja italijanskim demokratičnim tradicijam«.

Scalfarove besede so povzročile preplah v Kartelu svoboščin, kjer se jasno bijeta dve politični usmeritvi. Berlusconi trmasto vztraja pri jesenskih volitvah, njegovi demokristjanski zavezniki (katerim se je sedaj pridružil se nekdanji minister Costa) pa se volitev bojijo oziroma so mnenja, da mora parlament pred razpustom, poleg finančnega zakona, odobriti se nekatere druge pomembne zakone.

BRESCIA / PRIMER DI PIETRO

Salamone zaključil prvi del preiskave »čiste roke«

BRESCIA - Prvi del preiskave čiste roke se je končal. S četrtkovim zasliševanjem Claudia Martellija sta namestnik državnega pravnika v Bresci Fabio Salamone in javni tožilec Silvio Bonfigli zaključila prvo poglavje primera Di Pietro in se začela pripravljati za zaslužene pocitnice. Bonfigli je že včeraj zjutraj z ženo odpotoval v svoje rojstno mesto Sassari, Salamone bo pa se bo na Sicilijo odpravil sele v sredo, saj ga v Bresci se nekaj dni zadržujejo službeni opravki.

Na dopustu pa bosta morala sodnika skrbno preučiti ves material, pričevanja osumljencev in prič, ki sta jih v preteklih treh mesecih zbrala. V sodni palaci se je namreč v preteklih mesecih zvrstilo več pomembnih osebnosti prve in druge republike: Giuliano Amato, Claudio Martelli, Paolo Berlusconi, Cesare Previti, glavni Di Pietrovo obtoževalec Giancarlo Gorrini in mnogo drugih. Edina dva, ki izjemoma nista bila zaslislana na tožilstvu, sta Di Pietro in Silvio Berlusconi. Takoj po pocitnicah pa brescianska sodnika verjetno čaka potovanje v Tunis, kjer bosta zaslislala nekdanjega tajnika Psi Bettina Craxija, ki je trenutno na begu.

DAVKI / VLADA SPREJELA ZAKONSKI ODLOK O DAVČNEM KONKORDATU

Dini popustil zahtevam kategorij in črtal zamudne obresti in globe

Ukrep je predvidela Berlusconijska vlada in je nujen za državni proračun

RIM - Finančni minister Augusto Fantozi se ne strinja z davčnim konkordatom, a ga je bil prisiljen uvesti, ker ga je podedoval od Berlusconijske vlade. Tako je zagotovil na tiskovni konferenci, ki sta jo imela s premierom Dinijem po včerajšnjem zasedanju ministrskega sveta, na katerem je vlada v glavnem ugodila zahtevam prizadetih kategorij in odobrila zakonski odlok o davčnem konkordatu.

Množični konkordat si je bila zamislila Berlusconijska vlada, da bi si zagotovila predvidevanih 11.500 milijard lir za krpanje državnega proračuna, samostojni delavci in profesionalci (skupaj okrog 40 kategorij), pa so se ukrepu uprli in pristali kvečjemu na plačilo dolgovane zneska, ne pa tudi sankcij in zamudnih obresti. Konkordat je tako običal v predalu, Dini pa ga je bil prisiljen potegniti na svetlo, da bi si zagotovil predviden doliv v državno blagajno. Pri tem je moral seveda upoštevati zahteve kategorij in vne-

sti v prvotni odlok spremembe, na osnovi katerih davčni dolžniki ne bodo morali plačati zamudnih obresti, ampak samo čisti kapital ugotovljenega davčnega dolga, povrh pa bodo oproščeni tudi denarnih kazni. Vlada je privolila tudi v tretjo zahtevo dolžnikov, ki so zahtevali podaljšanje plačilnega roka in možnost obročnega plačila dolgovane zneska.

Dini je včeraj zanimal natolcevanja, po katerih je vlada gladko kapitulirala pred stanovskimi združenji samostojnega in profesionalnega dela, vendar je na dlani, da je moral za prepričitev propada davčnega konkordata kar precej žrtvovati. Glede na to, da so zneski, ki jih je bila določila Berlusconijska vlada, razmeroma skromni, mora biti tudi odziv na konkordat cim širši, saj bi sicer ne dosegli načrtovane vsote. Da ne gre za sanacijo oziroma odpust, je hitel zagotavljati tudi finančni minister Fantozi, ki je tudi zagotovil, da tistim, ki konkordata ne bodo

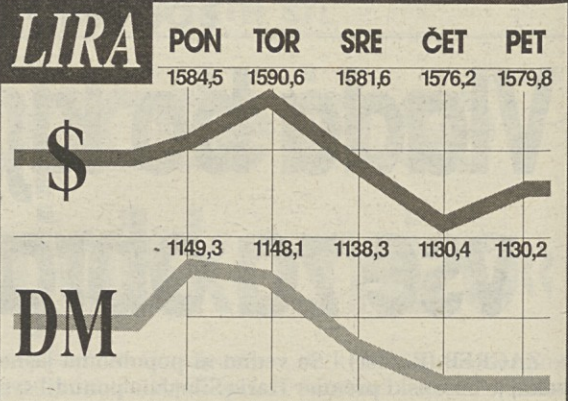
sprejeli, ne grozi nobena »negativna posledica«.

Tehnično se konkordat nanaša na davčne spore zadnjih petih let, ki jih bodo lahko davkoplačevalci rešili s placilom v treh obrokih: prvega, v vrednosti do 10 milijonov lir za fizične in do 20 milijonov za pravne osebe, bo treba plačati do 15. decembra, druga dva obroka za višje zneske od navedenih pa bodo obvezanci lahko plačali v dveh dodatnih transah, in to do 31. marca oziroma 30. septembra prihodnje leto.

Večina stanovskih združenj samostojnih delavcev (obrtnikov, gostincev in trgovcev) je zakonski odlok ocenila pozitivno, odločno nasprotovanje pa prihaja iz vrst davčno tradicionalno problematične kategorije zobozdravnikov, za katere so zahteve in pogoji vlade povsem nesprejemljivi. Njihovo stanovsko združenje ANDI je tako že včeraj pozvalo svoje člane, naj se na davčni konkordat preprosto ne odzovejo.

Zelo dober konec tedna na trgih

MILAN - Za italijanske trge se je teden končal zelo pozitivno, in to v prvi vrsti po zaslugi dokončne odobritve pokojninske reforme. Lira je utrdila pozicije, ki si jih je nabirala skozi ves teden in včeraj popoldne potisnila marko pod 1.130, kar se ni zgodilo že pet mesecev, dolar pa na 1.570 lir. Zelo živahna je bila tudi končnica borznega sestanka, tako da je zadnji Mibtel pridobil 0,67 odstotka, medtem ko je tečaj pogodb future na BTP presegel 103 lire in zbudil veliko zanimanje investitorjev.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

SLOVENSKA MANJŠINA / VČERAJ V SENATU

Vložen predlog za zaščito manjšine

Prvi podpisnik je sen. Darko Bratina - Osnutek so podpisali tudi 3 podpredsedniki senata

RIM - Siroka paleta parlamentarcev je včeraj dopoldne vložila v senatu zakonski predlog za zaščito slovenske manjšine v Italiji. Prvi podpisnik predloga, ki ga je vsebinsko oblikovalo skupno predstavništvo slovenske manjšine, je slovenski senator Darko Bratina.

Tekst zakonskega predloga, ki ga je vložil Bratina, se vsebinsko ne razlikuje od tistega, ki ga je slovenski senator vložil že v prejšnjem mandatu in ki sploh ni prislo na dnevni red zgornjega doma italijanskega parlamenta zaradi predčasne konca zakonodajne dobe. Tedaj je Bratina vložil velik napor, da bi okrog zakonskega predloga ustvaril v senatu soglasje in dosegel široko podporo predstavnikov političnih sil. To mu je tudi uspelo, toda lanske spomladanske volitve so tako spremenile sestavo obeh domov parlamenta, da je v sedanjem mandatu moral goriski senator zaceti vse znova.

Tudi v tem mandatu si je Bratina prizadeval, da bi bilo pod zakonskim predlogom kar največ podpisov in to

predstavnikov različnih političnih strank. Napor se mu je obrestoval, saj je predlog podpisalo 62 senatorjev 13 političnih skupin (edini izjemi sta skrajnodosno Nacionalno zavezništvo in Forza Italia, ki je pred nedavnim z goriskim senatorjem Ettorejem Romolijem vložila svoj predlog). Med podpisniki so tudi trije podpredsedniki senata Marcello Staglieno (mešana skupina), Michele Pinto (Ljudska stranka) in Carlo Rognoni (Demokratska stranka leve). Skupaj z Bratino so predlog podpisali tudi trije senatorji FJK Severne lige Piero Fontanini, Rinaldo Bosco in Roberto Visentin. Nista pa ga podpisala ostala dva deželna senatorja Claudio Magris (mešana skupina) in Diego Carpenedo, kljub temu, da so zakonski predlog podprli drugi predstavniki njunih skupin.

Skupno z Bratinovim osnutkom in s predlogom, ki ga je izoblikoval Romoli, je v senatu tudi predlog, ki ga je vložila Stranka komunistične prenovitve in ki se ne bistveno razlikuje od Bratinovega.

TRST / NOVINARSKA KONFERENCA PREDSEDNICE DEŽELE

FJK in Slovenija bosta okrepili sodelovanje

Ljubljana politično podprla sporazum o avtocestah

Včerašnja tiskovna konferenca deželne vlade Furlanije-Juljske krajine (Foto KROMA)

TRST - Slovenija in Furlanija-Juljska krajina bosta septembra podpisali sporazum o sodelovanju in o gospodarski kooperaciji, ki je že doživel soglasje italijanskega zunanjega ministrstva in (sklep je bil sprejet v sredo) tudi slovenske vlade. Prvi, zelo pomemben korak na poti izvajanja tega sporazuma je politična "zelena luč" slovenskih oblasti za dogovor o avtocestnih povezavah med Razdrtim, Trstom in Gorico, ki sta ga svojčas podpisali Družba za avtoceste republike Slovenije (DARS) in podjetje Autovie Venete. Slovenija bo od Italije za gradnjo teh avtocestnih odsekov dobila 94 milijard lir.

Predsednica deželne vlade Alessandra Guerra je navdušeno pozdravila stališče slovenske vlade, a tudi novo usmeritev Far-

nesine, ki po njenem mnenju končno priznava obmejni deželi aktivno, in ne zgolj posvetovalno vlogo pri sklepanju sporazumov s Slovenijo. To je prislo do izraza pri avtocestah, a tudi v zapletenih pogajanjih za pridružen članstvo Slovenije v Evropski zvezi, nazadnje pa se pri podpisu meddržavnega sporazuma na področju železniskega prometa. Prometne zadeve spremlja pristojni odbornik Cristiano Degano, ki je skupno z Guerovo seznanil novinarje s temi pomembnimi novostmi.

Deželni odbor je prepričan, da so pogajanja med Brusljom in Ljubljano pravzaprav že sklenjena. Od zunanje ministrice Susanne Agnellijeve je predsednica Dezele dobila zagotovila, da je Evropska unija na pogajanjih s slovensko dele-

gacijo upoštevala stališča, predloge in predvsem interese Furlanije-Juljske krajine. To velja za ustnavljanje tako imenovanih prostih con vzdolž meje ter za priznanje komplementarnosti med trzasko in koprsko luko. To zadnje je Rim izbojeval s precejšnjo težavo - je dejala Guerova - ker je Slovenija skoraj do zadnjega vztrajala pri nacelu konkurenčnosti med pristaniscema.

Za gradnjo avtocest bo Slovenija imela dostop do ugodnih kreditov Evropske investicijske banke (BEI), kooperacija med Slovenijo in FJK pa zadeva tudi izvajanje gospodarskega projekta Phare. Odbornik Degano pa je ponovil veliko zanimanje Italije za avtocestne in železniške povezave z Madzarsko, seveda čez Slovenijo, ki naj bi tudi za

te prometnice dobila italijansko pomoč ter znatne podpore Evropske zveze.

Relacija Rim-FJK je, kot kaže, zadobila nove pozitivnejše razsežnosti. Za to nosita zaslugo obe strani, v prvi vrsti pa Dinijeva vlada, ki, z razliko od Berlusconijske, kaže večji poslušaj za tvorna stališča, ki prihajajo iz Trsta in Vidma. Desničarska vlada je sicer tudi kdaj pa kdaj prisluhnila glasovom, ki so prihajali z vzhodne meje, skoraj vedno pa je slo le za nacionalistične zvonove. Zgovoren je veto, ki ga je Berlusconijska vlada - zlasti na zahtevo skrajne desnice - postavila nad začetkom pogajanj med Ljubljano in Brusljom.

Da so italijanski nacionalisti vedno na preži, je znova dokazal trzaski poslanec Nacionalnega zavezništva Roberto Menia. Takoj po tiskovni konferenci deželne vlade je objavil sporočilo, v katerem spet svari Dinijo in Agnellijevo, naj ne podpiseta nikakršnega bilateralnega sporazuma s Slovenijo, dokler se ne bo o odnosih z vzhodnim sedem izrekel rimski parlament. Trzacani, posebno pa istrski begunci - pravi Menia - ne bodo kar tako sprejeli morebitnih novih prevar in izdajstev, ki so jih na lastni koži že grenko preizkusili s podpisom Osimskega sporazuma.

Predsednica Dezele je popoldne pozvala rimsko zunanje ministrstvo, naj se odločno angažira za ponovno priključitev srednjevalovnega oddajnika italijanskih programov Radia Koper.

RIM / REAKCIJA FARNESINE NA TUDŽMANOVO IZJAVO

Dini: Italija ni v nevarnosti

Poziv predsednice FJK premieru Diniju in ministrici Agnellijevi

RIM - »Prepričan sem, da vojno bobnenje ne bo doseglo naših meja,« je izjavil včeraj predsednik vlade Lamberto Dini, ni pa komentiral Tudžmanovih besed. Hrvaski predsednik je ob navedbi obljube krajskih Srbov, da bodo odstopili del Istre in Dalmacije Italiji, le-to posredno obtožil imperializma.

Pac pa je reagiral zunanje ministrstvo in o Tudžmanovih izjavah naglasilo, da so presenetljive, a ne zaslužijo odgovora, »saj le se potrjujejo uravnoteženo in nepristransko stališče italijanske vlade, da je treba konflikt zaustaviti po diplomatski poti. Ministrstvo je izrazilo zaskrbljenost in obsodilo hrvaski napad na Kriajno, ker lahko vojno razširi. Vojaska operacija Hrvatov pomeni za Farnesino krsitev resolucij OZN, je v nasprotju s predstojno resolucijo VS in otežavlja napore za nadaljevanje pogajanj. Italijanski vele-

poslanik v Zagrebu bo zahteval od hrvaskih oblasti »pojasnila«.

Predsednica deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Alessandra Guerra je izrekla premieru Diniju in zunanji ministrici Agnellijevi zaskrbljenost zaradi možnosti, da utegne konflikt negativno vplivati tudi na razmere v tej obmejni deželi, ter ju zaprosila, da sprejmeta nujnostne ukrepe v korist morebitnih novih pribežnikov.

Kljub pozivom rimske in drugih evropskih vlad državljanom, naj ne gredo v Hrvasko, se potniški promet s trajekti med Ancono, Zadrom in Splitom redno odvija.

Za veliki smaren se bo na plazah od Trsta do Brindisija oblikovala cloveska veriga solidarnosti proti vojni, za katero je dal pobudo novinar Leandro Turriani.

Jože Pirjevec

Vidov dan

Odlomek iz knjige »Jugoslavija 1918-1992«

Pri koprski založbi Lipa bo v kratkem izšla nova knjiga trzaskega zgodovinarja Jozeta Pirjevca z naslovom »Jugoslavija 1918-1992.«. Gre za obširen zgodovinski pregled dogajanj v nekdanji Jugoslaviji od njenega nastanka do današnjih dni. Z avtorjevim pri- voljenjem objavljamo daljši odlomek, ki obsega razdobje od leta 1944 do kominforma.

VOJNA

Leta 1944 je slonel britanski koncept po- vojne politične ureditve Sredozemlja na obnovitvi prijateljskih monarhij v Italiji, Albaniji, Jugoslaviji in Grčiji. Ta vizija je bila Churchill pri srcu ne samo zaradi njegovih rojalističnih simpatij, pač pa tudi zaradi prepričanja, kot piše zgodovinar Gaetano Salvemini, da bodo domače dinastije v teh deželah sredstvo za angleško prevlado. Sir Winston je v jugoslovanskem primeru, zaupajoč svoji diplomatski spretnosti, predsedal z enega konja na drugega, v prepričanju, da bo tako le prišel do cilja kot zmagovalc. V Titu pa je naletel na nasprotnika, ki mu je bil kos, ki je bil sposoben prikriti svoje namere ter

zastaviti dialog brez apriorističnih pregrad, istočasno pa izkoristiti vedno izdatnejšo zaveznisko podporo za utrditev lastne oblasti.

Na začetku januarja so Nemci prisilili Tita, da je z vrhovnim štabom zapustil Tajce in se zatekel globlje v Bosno, v Drvar, kamor je z britansko pomočjo prišla tudi sovjetska vojska misija. Za jugoslovanske komuniste je to pomenilo veliko politično in psihološko potrditev, toliko bolj, ker so meseca maja tudi sami poslali svojo misijo v Moskvo in tako navezali neposredni stik s Stalinom, ki je bil v njihovih očeh edini pravi zaveznik. Vodja misije Djilas je iz pogovorov z njim sklepal dvojce: da lahko jugoslovanski komunisti od- slej lahko računajo na sovjetsko podporo in da morajo se naprej ostati v dobrih odnosih z zahodnimi zavezniki, vendar ne brez opreznosti, saj so ti sposobni vsakršnih nizkih udarcev, med katerimi ni mogoče izključiti celo atentata na Tita. Tako se je začela med Jugoslovani, Sovjeti in Britanci pretanjena igra, katere cilj je bila zagotovitev političnega vpliva na Balkanu, edino pravilo pa skupna zavest, da je najprej treba premagati Nemce.

V prepričanju, da bo mogoče najti spora-

zum s Titom glede monarhije, je Churchill skušal v prvih mesecih leta 1944 pregovoriti kralja Petra, naj se tudi sam odreče Mihailoviču. Doseči to pa je bilo vse prej kot enostavno, kajti srbski politiki, ki so bili kralju blizu, so se takšni ideji odločno upirali. Britanski premier seveda ni bil človek, ki bi dovolil, da bi "pasti srbske politike" ovirale njegove načrte: najprej je sklenil organizirati proti četniškemu vodji vojaski puč, ko pa je uvidel, da v Mihailovičevem okolju ni čast- nika, ki bi lahko prevzel tako zahtevno nalo- go, je od te namere odstopil. "Skoda," je komentiral Eden, hkrati pa ugotovil, da je treba čim prej zrušiti jugoslovansko vladno iz- gnanstvo ter iz nje izločiti Mihailoviča. V začetku marca 1944 se je Peter II. vrnil iz Kaira v London, da se poroči z grško prince- so Aleksandro. Ob tej priliki se je pogovarjal tako z britanskim premierom kot z zunanjim ministrom, ki sta ga skušala prepričati, ce- prav sprva brez uspeha, naj sprejme njuno usmeritev. Da bi v Jugoslaviji okrepil svoj vpliv, je začel Churchill pošiljati Titu velike količine orožja in hrano za lačno prebivalst- vo na osvobojenem ozemlju.

(Se nadaljuje)

TURIZEM / ZAOSTRITEV NA HRVAŠKEM

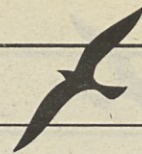
Brez panike, a kljub temu čimprej domov

TRST - Kako so turisti, ki svoje počitnice preživljajo na Hrvaškem, reagirali na poziv zunanjih ministrstev za- hodnih držav, naj zapu- stijo letoviscarske kraje? Po pričevanju polici- stov, ki so zaposleni na mejnih prehodih trzasko pokrajne, velike panike očitno ni bilo. Na Ferne- tičih, Pesku in v Bazovi- ci so nam povedali, da doslej niso zabeležili porasta prehodov v sme- ri Italije.

Nekaj več prometa je bilo na Skofijah. »Ze vče- raj se je začelo vračati ve- liko Nemcev, ki so slišali poziv svojega zunanjega ministrstva. Nekaj je tudi Italijanov, ki so se odloči- li za predčasni povra- tek,« je položaj opisal dežurni. Odgovorni iz- ključujejo možnost, da bi do nekaterih skupin tuj- cev ne prišla vest o zao- stritvi odnosov na Hr- vaskem. Izvedeli smo tu- di, da se nekateri turisti

na mejnem prehodu po- zanimajo za stanje v državah nekdanje Jugo- slavije, tako v Sloveniji kot na Hrvaškem. »Urad- nih sporočil nimamo. Neuradno pa vsakomur povemo, da je položaj v Sloveniji povsem miren, voznjo na Hrvaško (tudi v najbližje kraje) pa toplo odsvetujemo.«

Veliko bolj umirjeni so bili odgovori, s kateri- mi so nam postregli na turistični agenciji Auro- ra. »Nasi klienti, ki tre- nutno preživljajo počit- nice v Istri, na Losinju, Krku in Rabu, se niso odločili za vrnitev. Med tistimi, ki naj bi odpoto- vali v soboto, se jih je kakih 25 odstotkov od- povedalo letovanju na Hrvaškem.« Turistični delavci so mnenja, da počitnice v Istri in na se- vernih otokih ne predt- svljajo za tujce nobenih nevarnosti; manj pripo- rečljivo je potovanje vz- dolž južne obale.

NOVICE

Inti Illimani v Lignanu

VIDEM - Drevi ob 21.15 bo v Areni Alpe-Jadran nastopil znani cilski ansambel Inti Illimani. Koncert, na katerem bodo predstavili nekatere znane pesmi iz najbolj »uporniškega« obdobja skupine in več novejših, ki so z glasbenega vidika bolj prefinjene, namenjajo člani ansambla vsem žrtvam strašne vojne na območju bivše Jugoslavije. Ansambel, ki je lani že nastopil v Trstu, se bo na Gradu sy. Justa predstavil spet 11. septembra.

V Gradežu pa Enrico Ruggeri

GRADEŽ - V obmorskih letoviscih FJK je v spici poletne sezone veliko zanimivih prireditev. Na prireditvenem prostoru v mestnem Parku vrtnic (Parco delle rose) bo drevi ob 21.30 nastopil priljubljeni kantavtor Enrico Ruggeri. V sredo pa bodo v Gradežu predstavili prireditev namenjeno 100-letnici filma, ki bo obenem tudi poklon Pier Paolo Pasoliniju. Filmska prireditev, ki bo od 4. do 10. septembra, sodi v okvir širše deželne pobude, posvečene vsestranskemu ustvarjalcu. V tem okviru bodo v Vili Manin pripravili obsirno dokumentarno razstavo.

Europäische Union
Unione Europea
Evropska unija

Autonome Provinz
Bozen - Südtirol
Provincia Autonoma
di Bolzano - Alto Adige

MEDNARODNA ŠOLA GORSKEGA TURIZMA

ODPRTO JE VPISOVANJE NA DVELETNI
UNIVERZITETNI TECAJ EKONOMIJE
IN MANAGEMENTA ZA GORSKI TURIZEM

Tečaj je v sodelovanju Univerz iz Benetk in Innsbrucka.

Pogoji za vpis: višješolska diploma in znanje italijanskega in nemškega jezika; po potrebi bodo prirejeni hitri tečaji obeh jezikov

Rok za vpis: 31. avgust 1995

Sedež: tečaj je rezidenčnega značaja in se bo odvijal v Brunecku

Vpis in informacije pri: Provincia Autonoma di Bolzano
Ufficio Promozione del lavoro
Servizio FSE
Via. Piave 2
39100 BOLZANO - BOCEN
tel. 0471/993131/3 ali
Scuola Internazionale di
Turismo Alpino
Via. Verdi 4/b
39031 BRUNICO - BRUNECK
tel. 0474/555425

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Publist SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Poštni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ČEDAD / V VASI MATAJUR

Drevi začetek
Srečanja Slovencev

Jutri pohod na Matajur in maša, popoldne
pozdravi gostov in Beneško gledališče

MATAJUR - Z odprtjem fotografske razstave Benečija v miru in vojni se bo danes, ob 19. uri začelo dvodnevno Srečanje Slovencev, ki ga v vasi Matajur prirejata Zveza Slovencev iz videmske pokrajine in Beneška planinska družina.

To je že četrto leto, da se beneski Slovenci zbirajo na tem kraju z namenom, da bi obnovili duh kulturnega in prijateljskega shajanja, ki je označeval tradicionalna srečanja na Kamenici. Prireditelji so zato izbrali vasico Ma-

tajur, kjer so ob vaškem prazniku sv. Lovrancu prirejali ljudsko srečanje s tradicionalnim sejmom.

Sobotni večer v Matajurju bodo po odprtju razstave, ki jo je pripravil Studijski center Nediza, zaključili s plesom in zabavo v družbi članov domače glasbene skupine Kekkoband.

Jutrisnji, nedeljski del Srečanja Slovencev se bo začel v jutranjih urah, ob 8.30, s pohodom na Matajur. Opoldne bo v cerkvi sv. Louranca slavnostna masa. Po nastopu pri-

tkovalcev bo sledil uradni del srečanja z nagovori in pozdravi gostov. Za mlade obiskovalce bodo pripravili slikarski ex tempore, ostale pa bo s svojo harmoniko pozabaval Graziano. Kot je že v navadi na takšnih in podobnih srečanjih, Beneško gledališče bo tudi tokrat ponudilo izsek iz svoje bogate dejavnosti. Za to priložnost se bodo občinstvu predstavile Anna Jussa, Carla Loszsch in Lidia Zabrieszsch z narečno komedijo Zensko ročno delo. (r.p.)

V ORGANIZACIJI NEMŠKE MANJŠINE

Evrošola dveh morij
čez 2 leti na Danskem

Nato se bo prireditev spet selila na jug

KEMPER - Evrosolo 1997 bo organizirala nemška manjšina na Danskem. Predstavniki nemških sol so namreč Evropskemu uradu za manj razširjene jezike že poslali zadevni predlog in potrdili pripravljenost, da priredijo to pomembno manifestacijo v svoji deželi. Po njihovi zamisli bi slo za Evrosolo dveh morij, saj bi se dogajanja razvijala vzdolž nemško-danske meje od Severnega do Balsokega morja. Niso pa sprejeli zacetnega predloga, po katerem bi Evrosolo organizirali v sodelovanju z dansko manjšino v Nemčiji in morda s Severnimi Frizijci: tak predlog je organizacijsko prezahteven in bi bil zaradi velikih razdalj težko izvedljiv.

Odbor Evropskega urada za manj razširjene jezike, ki se je v prejšnjih dneh sestal v Bretaniji, je tak predlog sprejel in prosil predstavnike nemške manjšine, naj do septembra, ko bo letna skupščina Urada, pripra-

vijo okvirni spored in finančni proračun, preden bodo sprejeli dokončno odločitev.

Na seji so govorili tudi o možnosti, da bi v okviru Evrosole organizirali po vseh manjšinskih solah v Evropi Dan Evrosole, ki bi ga označevala nekatera skupna dogajanja, ki bi potekala povsod po Evropi istocasno. Tudi ta predlog bo treba se pogledati in dokončno izdelati, gre pa za pobudo, ki je pozela odobravanje že na srečanju predstavnikov skupin, ki so se udeležili Slovesne Evrosole.

Na seji so tudi z zadovoljstvom ugotovili, da obstajata že dve ponudbi za organizacijo Evrosole leta 1999: gre za ponudbi Ladincev in Skotov. V kolikor bosta ponudbi potrjeni je odbor ocenil, da bi bilo treba dati prednost Ladincem, tako da bi Evrošola iz Danske selila zopet proti jugu.

ČEDAD / NA POBUDO USCI

Izpopolnjevalni seminar
o gregorijanskem petju

CEDAD - Od 31. julija do 3. t.m. se je odvijal v opatiji Rosazzo pri Cedada prvi tečaj gregorijanskega petja. Seminar je priredilo deželno vodstvo USC (Italijansko združenje zborovskih skupin FJK) pod pokroviteljstvom filozofske fakultete videmske univerze. Tridnevnega seminarja se je udeležil tudi član trzaskega predsedstva ZSKD, ki je tako zastopal slovensko kulturno ustanovo na italijanskem območju. Na tak način se nadaljujejo stiki med USC in ZSKD, ki so se pričeli spomladi na skupnem srečanju deželnih predstavnikov.

Poletni tečaj je vodil priznani italijanski izvedenec za gregorijansko petje Nino Albarosa, ki je tudi redni docent glasbene paleografije na videmski univerzi. Albarosa je obenem tudi glavni urednik revije "Studi gregoriani" in član mednarodnega združenja za studij gregorijanskega petja. Seminaristi so se približali neumatični semijografiji (tj. prvotni pisavi) gregorijanskega petja kot tudi njeni dejanski izvedbi, ki se poslužuje filozofskih raziskav zadnjih desetletij. Albarosa se je namreč solal pri patirih v samostanu Solesmens, kjer so ob koncu prejšnjega stoletja pričeli raziskovati stare rokopise in pripomogli k renesansi gregorijanskega koral. To pa doživlja dandanes veliki splošni sloves tudi na diskografski ravni, saj je ploščo spanjskih menihov iz siloskega samostana postala pravi hit. Udeleženci seminarja so sledili tudi nekakšnemu liturgicnemu predavanju, ki ga je vodil duhovnik Guido Genero, s katerim pa se niso vsi strinjali.

Luisa Antoni

KMALU BI DOPOLNIL 90 LET

V Kopru umrl
revolucionar
Leopold Caharija

Boril se je za špansko republiko,
nato pa se je pridružil NOB

KOPER - V Kopru, kjer je zivel skoraj vsa povojna leta, je na pragu devetdesetih let umrl se eden zadnjih primorskih slovenskih revolucionarjev, borcev za napredne ideje in za svobodo slovenskega primorskega cloveka, Leopold-Polde Caharija. Z njim je odšel lik cloveka, ki je vse svoje življenje od rane mladosti do poznih let posvetil cilju, za katerega je zivel, se boril in žrtvoval, da bi na svetu zmazala socialna pravica za delovnega cloveka in svoboda za vse ljudi in narode brez izkoriščanja in nasilja.

Njegovo dolgo življenje je bilo tako ena sama neprekinjena nit aktivnosti skozi vsa burna svetovna dogajanja, ki so ga zajela in izgradila v pokončnega cloveka.

Leopold-Poldo Caharija se je rodil 18. avgusta 1905 v Nabrezini in se izučil za mizarja. Leta prve svetovne vojne so ga z družino poglala v begunstvo, po njej in po povratku v rodni kraj pa ga ze najdemo v vrstah navdušencev za ideje oktobrske revolucije. Ob ustanovitvi komunistične partije Italije leta 1921 v Livornu je postal njen član in deloval v sindikalnih organizacijah. Prihod fašizma na oblast pa je tako prizadel kot borca za napredne ideje in kot zavednega Slovenca. Zavrnil je vpis v fashiistični sindikat, zato je ostal brez dela in ni mu preostalo drugega kot odhod za kruhom v Argentino. Tudi tam se je vključil v sindikat lesnih delavcev in postal član argentinske KP in bil v okraju Paternal v Buenos

Airesu šest let sekretar KP in sekretar slovenske sekcije komunistov vse do odhoda iz Argentine leta 1937, ko je odšel v Spanijo in se pridružil španskim republikancem v boju proti Francovemu fašizmu. Po umiku mednarodnih brigad je z zadnjo enoto prišel preko Pirenejev v Francijo, kjer je prišel v taborišče za španske prostovoljce, dokler ga leta 1941 niso francoske oblasti uklenjenega prignale v Italijo, kjer ga je fashiistično sodisce v Trstu obsodilo na pet let konfinacije na Ventotene.

Po padcu fašizma se je Leopold Caharija vrnil v Nabrezino in se takoj vključil v vrste slovenskih partizanov. V partizanih je bil najprej komandant 1. bataljona Kosovelove brigade, potem po vrsti komandant 3. bataljona Bazoviske brigade, komandant minerskega bataljona 30. divizije, inženirski-tehnični referent 30. divizije, v zadnji nemski ofenzivi na Premji in Otlici pa načelnik staba Gregorčičeve brigade. Po osvoboditvi Trsta je dobil čin majorja.

Po vojni in po odhodu iz Trsta zaradi nastalih okoliscin, je opravljal razne naloge v Ljubljani, kjer je bil tudi izvoljen v prvo poslansko zbornico Slovenije kot delegat iz bivše cone B, novembra 1949 pa je bil imenovan za inspektorja prometa in pomorstva pri Vojni upravi v Kopru. V naslednjih letih je bil večkrat izvoljen v okrajni in okrožni komite v Kopru, za predsednika oblastnega odbora v Kopru in v druge organe oblasti. Pred upokojitvijo je bil se sekretar obcinskega odbora SZDL v Kopru, se po upokojitvi zaradi bolezni pa je se vedno ostal odbornik obcinske skupščine Koper s funkcijami v raznih komisijah.

Za svoje zasluge je bil večkrat odlikovan in je bil nosilec Spomenice 1941. Bil je tudi častni član občine Koper in častni predsednik kopske Zveze borcev NOB ter član odbora jugoslovanskih španskih borcev. Ne trpljenje, ne mučenja v zaporih, ne mnogotere težave, ne bolezni, niso mogle streti upornosti, življenjske zivahnosti, odločnosti in prijetne cloveske segavosti in topline tega izjemnega moža, do zadnjega upravičeno ponosnega na svojo preteklost, ki je noben sodobni zgodovinar ne bo mogel nikoli izniciti.

Spominu tovarisa Leopolda-Poldeta Caharija se klanja tudi kolektiv bivših borcev Kosovelove brigade iz našega mejstva, Združenje aktivistov in vojskih vojni invalidov NOB v Trstu.

Jože Koren

Natečaj o
vlogi dežel v EZ

TRST - Združenje evropskih dežel Are je ob priložnosti manifestacij ob deseti obletnici ustanovitve razpisalo natečaj, ki predvideva realizacijo lepaka na temo »Evropa dežel«. Natečaja se lahko udeležijo vsi občani tistih dežel, ki so članice Are in so se odločile za sodelovanje pri natečaju. Lepaki, ki naj predstavljajo vlogo dežel pri gradnji Evrope, morajo biti izdelani na papirju, s crno- belo ali barvno tehniko. Poleg tega jih mora spremljati fotografska reprodukcija v formatu 10 x 15 ter kratko poročilo o temi izdelka, njegovem naslovu in nekaj podatkov o avtorju. Med vsemi izdelki, ki bodo do 12. ure dne 31. avgusta prispeli na Deželno upravo za obcinske zadeve in stike

s tujino, bo posebna deželna komisija izbrala enega, ki bo predstavljal FJK na končnem izboru. Poleg tega bo deželna uprava zmazovalca deželnega natečaja imenovala za umetniskega poslanca in na stroške organizacije se bo lahko udeležil predstavitve izdelkov v Antwerpenu 19. in 20. oktobra.

Avtor bo moral avtorske pravice prepustiti združenju, ki bo z izdelkom svobodno razpolagala v teku evropeistične kampanije. ga razmnožilo in prodalo kopije ter ga objavilo v svoji reviji »Dezele Evropek«.

Za dodatne informacije: Služba za stike s tujino, ul. S. Francesco 37, Trst ali na tel. 040/3775078; fax 040/3775025.

MINISTRSKI SVET POTRDIL SPORNI ODLOK

Vlada ukrepala v prid železarne

Delavcem bodo izplačali odpravnino, Lucchini pa bo tovarno kupil ta mesec

Ovira, zaradi katere se je zataknil postopek za privatizacijo skedenjske železarne, je padla. Ministrski svet je med včerajšnjim zasедanjem vključil v ponovljeni odlok o preosnovi delovnega trga (zakon st. 232) tudi normo o izplačilu odpravnin osebu v podjetjih, za katera velja tako imenovani Prodijev režim, in o denarnih olajšavah za podjetnike, ki sezejo po mehanizmu mobilnosti. To pa je ravno primer jeklarskega mogotca Luigiia Lucchinija, ki bo kot večinski partner kupil tovarno pod Skednjem.

Usluzbencem obrata, ki je že od leta 1992 pod izredno komisarso upravo, je treba poravnati za kakšnih 30 milijard lir pokojnin, za katere se je vlada nedavno obvezala, da jih bo crpala iz vsedravnega solidarnostnega sklada INPS, novemu lastniku pa gre prav tako zagotoviti, kar mu po zakonu gre; toda predvčerajšnjim so funkcionarji na ministrstvu za delo naenkrat prisli na dan z vprašanjem, kdo bo vse te stroške kril. Zadeva je učinkovala na železarje in sindikaliste, pa tudi na komisarje Giam-paola de Ferro, Franca Asquinija in

Giulia Fanchiottija-ter na glasnike podjetniške naveze Bolmat-Lucchini kot strela z jasnega. Kako bi tudi ne, ko pa bi vztrajanje pri tej tezi v nedogled zavleklo bodisi pogajanja za prodajo obrata, ki so v resnici skoraj končana, bodisi pogajanja za novi sindikalni sporazum.

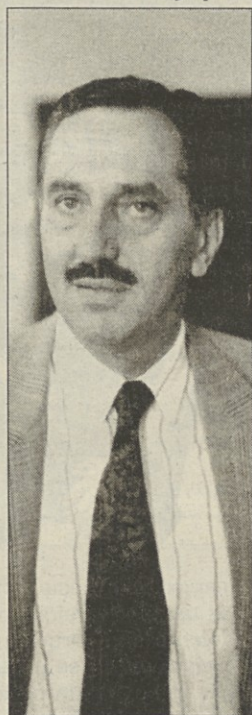
No, zdaj je zadeva rešena in v petek, 18. avgusta, bodo na vladni ravni privatizacijo formalno potrdili, tako da bo mogoče zaceti proizvodnjo jekla septembra. Lucchini je napovedal proizvodnjo 700.000 ton na leto, za primer poslabšanja konjunktura na jeklarskem trgu pa bo prodajal elektriko ustanovi ENEL, medtem ko nameravata Bolfo in Malacalza oblikovati operativno obalo železarne v enega najpomembnejših terminalov za razsute tovore v Sredozemlju. Če k temu dodamo, da se bo Lucchini lahko naslanjal tudi na jeklarska pola Piombino in Huta (Varsava), ki ga je kupil za 200 milijonov dolarjev, potem je prihodnost železarne pod Skednjem zagotovljena.

Drago Gasperlin

STALIŠČE DEŽELNEGA ODBORNIKA LEPREJA

»O Pokrajini naj odloča deželna skupščina«

Po tej poti bo upravo še dalje vodil komisar

Usodo trzaskе pokrajinske uprave, ki jo skoraj tri leta vodi izredni komisar Domenico Mazzurco, bo deželna vlada prepustila deželni skupščini. To je povedal deželni odbornik za krajevne uprave Oscarre Lepre (na sliki), ki je poudaril, da Dezela ne misli odstopiti od primarnih pristojnosti na področju volilne zakonodaje za občine in pokrajine, ki so jasno določene v posebnem ustavnem zakonu. Sodeč po odborikov izjavi lahko torej sklepamo, da pokrajinski volitev letos ne bo, saj je nemogoče, da bi deželni svet ze takoj po poletnem premoru resil to dokaj zapleteno vprašanje.

Lepre je bil vsekakor glede tega zelo nejasen. Jasen je bil edino pri napovedi, da deželni odbor o tem ne bo zavzel nobenega političnega stališča in da vso zadevo, kot receno, prepušča skupščini. O razsodbi ustavnega sodišča se je deželni odbornik v preteklih dneh vsekakor ze pogovarjal s prefektom in s trzaskim zupanom, medtem ko ni pojasnil, ce se je (ali se bo) srečal tudi z drugimi zupani

trzaskе pokrajine, ki so pri tem vprašanju zainteresirani v enaki meri kot Riccardo Illy.

Za jasnešo sliko položaja bo treba najbrz počakati na uradno stališče Dezelnega upravnega sodišča (TAR), ki bo v kratkem (morda ze konec tega meseca) formalno vzel na znanje razsodbo ustavnih sodnikov. Takrat bo morda jasno, kakšna usoda čaka Pokrajino, tudi zato, ker obstaja možnost, da bo sam TAR določil časovne okvire za izvolitev pokrajinskega sveta. Govori se, da je prefekt Luciano Cannarozzo nekaj dni pred odhodom iz Trsta - sporazumno z občinskimi upravami - na lastno pest zacrtal nova volilna okrožja za pokrajinske volitve. Cannarozzo je najbrz slutil, da bo ustavno sodišče sprejelo priziv stranke Slovenske skupnosti.

O skrajno nejasni usodi trzaskе pokrajinske uprave je Lepre na kratko spregovoril na včerajšnji tiskovni konferenci dezelnega odbora, ki je bila sicer namenjena mednarodni vlogi dezelne uprave.

Javen protest gasilcev

Včeraj je skupina trzaskih gasilcev uprizorila pred prefekturo protest v podkrepitev zahteve po obnovitvi delovne pogodbe, ki je zapadla pred petimi leti, tako da se je kupna moč njihovih plač zmanjšala za 500.000 lir. Protestirali so se zaradi pomanjkanja osebja (vseh gasilcev je 230), zastarelosti vozil in opreme ter hude obremenjenosti pri delu. Pisarnisko osebje je stavkalo.

HOTELSKA DRUŽBA DUCHI D'AOSTA V STEČAJU

Kam meri finančnik Keller?

V drugi polovici meseca ponoven sestanek s sindikalisti

Za družbo z omejeno zavezo Duchi d'Aosta, ki upravlja istoimenski hotel na Trgu Unità, je stekel stečajni postopek.

To se je zvedelo po včerajšnjem sestanku na sedežu Združenja industrijcev, ki so se ga udeležili Mauro Stocca v zastopstvu dunajskega finančnika Karla Kellerja ter predstavniki sindikatov CGIL, CISL in UIL.

Avstrijski magnat, ki je 19. aprila letos hotel odkupil za 2, 2 milijarde lir od družbe Trihotels iz sklopa propadlega Tripcovicha, hoče torej prestižni objekt prodati, predtem pa - seveda - odpustiti vseh 33 uslužbencev, ki mu pomenijo zgolj balast; le kdo bi si nakopal na ramena se odgovornost za osebje in njegove družine...

Sindikalisti so zaradi tega izkopali bojno sekiro. Na včerajšnjem srečanju

so zahtevali za delovno silo natanko določena jamstva, vendar jih se niso dobili. Pravzaprav jim je finančnikov glasnik izrazil nekakšno pripravljenost na sporazum, tako da so se dogovorili za ponovno snidenje, ki bo v torek, 22. avgusta.

»V nasprotnem primeru bi nemudoma oklicali javen protest,« nam je povedal pokrajinski generalni tajnik CGIL Bruno Zvech, »tako pa je osebje hotela le v stanju pripravljenosti.«

Za prestižni hotel so se brž po stečaju Tripcovicha zanimali bolonjska grupa Betafin, družbi Jolly Hotels iz Valdagna in Magesta ter podjetnica Milena Malverti iz Carpija (Modena), vendar so vsi zapovrstjo podlegli Kellerju, ki je pac na sodni dražbi ponudil največ.

Zadevo preučujejo menda tudi občinski možje. (dg)

STALIŠČE SINDIKATA FILT-CGIL

Tržaški Lloyd naj se prodaja samo pod strogimi pogoji

Trzni izvedenci City-banke so pred mesecem dni koncali poizvedbo o tem, ce in kdo je pripravljen odkupiti Trzaski Lloyd, vendar molčijo. Molk je se toliko bolj neupravičen, ker kaže, da so iskanje kupcev kronali z uspehom. Po neuradnih vesteh naj bi bila voljna prevzeti trzasko družbo najmanj dva ponudnika, ki da sta tudi pojasnila, da jima je vseeno, ali kupita samo Lloyd ali pa tudi genovsko Italio, ko bi ju po načrtu holdinga Finmare oziroma samega ministra za prevoze Giovannija Caravaleja spojili.

To pa je tudi vse, piše v sporočilu trzaskеga sindikata uslužbencev prevoznega sektorja FILT-CGIL, ki ga je podpisal Fabio Sanzin. Ker kupci neuradno obstajajo, uradno pa jih ni, se poraja sum, da ministrstvo nekaj prikriva. Ne samo, sindikat navaja, da je rimska vlada ze izdelala zakonske odloke o privatizaciji vseh državnih plovnih družb, in to podpira, vendar pod pogojem, da država ohrani nad njimi nadzor ter da se osebje zajamci nadaljnja zaposlitev, Trzaskemu Lloydu pa nemotena prihodnost.

V LUKI

Prevmil se je tovornjak

Včeraj se je okoli 13. ure v novem delu trzaskеga pristanišča prevrnil tovornjak TIR s priklopnikom. Voznik tovornjaka turske registracije je verjetno nespretno manevriral z volanom, ko je hotel obrniti vozilo, zaradi česar se je tovornjak prevrnil. Razbila sta se dva soda, iz katerih se je zacelo izlivati topilo, ki je ne samo toksično, ampak tudi zelo vnetljivo. Na kraj nezgode so nemudoma poklicali gasilce, ki so polita območja oskrbeli z vpojnimi sredstvi ter posuli s peskom.

OD PRVEGA SEPTEMBRA / NA VSEH PROG AH

Dražji avtobusi

Prvega septembra bodo vozovnice na javnih avtobusnih progah dražje, v povprečju se bodo podražile za 10 odstotkov. Do podrazitve je prišlo po sklenitvi programskega dogovora med deželno upravo, javnimi in zasebnimi podjetji, sindikalnimi organizacijami in državnimi železnicami. O podrazitvi se je govorilo že pred časom, vendar so sklepe o tem preložili prav na zahtevo sindikalnih organizacij, da prej pride do okvirnega dogovora na celotnem deželnem območju. Cene vozovnic bodo enake v vseh občinah, ne glede na podjetje, ki bo nudilo usluge in ne glede tudi na število prebivalcev.

Tudi na Trzaskem bo treba za navadno vozovnico plačati 1.200 lir, za blok z 10 listki 11.000, za »enourno« vozovnico - z njo se posameznik lahko vozi 1 uro ali 1 uro in četrt ne glede na število avtobusov - 1.500 in za dnevno vozovnico (velja cel dan) pa 4.200. Dnevno in enourno (ali več) vozovnico bodo na Trzaskem uvedli samo v trzaski občini (v deželnem okviru pa v večjih občinah, se pravi v Gorici, Trzinu, Vidmu in Pordenonu).

Se vedno si bo mogoče kupiti mesečno karto: za eno progbo bo stala 27.000 lir, za celotno omrežje 32.000, za celotno omrežje, vendar v določenih časovnih pasih (od 9.30 do 12. in od 15. do 18. ure) pa samo 18.000. V trzaski in tudi drugih občinah bodo nekaterim kategorijam nudili

mesečne karte ali posamezne vozovnice po posebnih cenah, npr. studentov, upokojenecem z nizko pokojnino, invalidom in drugim.

Doslej navedene cene veljajo za mestne prevoze, za povezave izven mesta pa so izračuni cen posameznih vozovnic ali tedenskih oz. mesečnih kart bolj zapleteni. Če proga ne presega 4 kilometrov ostaja cena 1.200, posebna karta, ki jo lahko uporabimo dvakrat dnevno pet dni v tednu stane 22.000, za šest dni 25.000, za cel teden pa 28.000, dvotedenski abonma pa 17.000 lir. S kilometri narašča tudi cena, v postev pa so vzeli deset možnosti. Za podrobnejše informacije in izkaznice se morajo intereseenti zgledati v uradih prevoznih podjetij.

Dogovor, ki so ga sklenili včeraj, pa ob opredelitvi novega cenika, določa predvsem, da bo deželna uprava porok za poravnavo dolgov, ki so si jih nakopala skoraj vsa podjetja. Zato tudi, piše v posebni noti dezelne uprave, poviski, čeprav seveda ne ljubi, niso tako visoki, kakor bi jih na primer zahtevali visina dolgov, porast inflacije, višji izdatki za izplačilo osebnih dohodkov zaposlenih in nakupi novih avtobusov. Pred dokončno odločitvijo o visini poviskov pa se je Dezela, je izjavil deželni odbornik za prevoze Degano, posvetovala s krajevnimi upravami in združenjem italijanskih obcin.

POKOPALIŠČE / NUJNA PREUREDITEV

Kritično higiensko stanje pokopališča pri sv. Ani

Stanje glavnega občinskega pokopališča pri sv. Ani je res dramatično; zal (na srečo?) ljudje vidijo samo zunanji izgled, mogoče opazijo poraslo travo, pomanjkanje svežih roz ali razbit kamen, ne vedo pa za stanje grobišč pod zemljo. V teh dneh je izbruhnila vroča polemika zaradi preureditve pokopališča pri sv. Ani, pa le zaradi nepoznavanja resničnega stanja. V ospredju so družinski grobovi, se posebno stari grobovi, ki so bili zgrajeni že v prejšnjem stoletju, ko pač ni bilo tako jasnih in podrobnih varnostnih in higienskih predpisov, poleg dejstva, da niso obstajale niti današnje sofisticirane tehnične naprave. Kot primer: skedenjsko občinsko pokopališče je bilo zgrajeno na... vodi, ker v tistih casih pač niso imeli naprav, da bi geološko preučili teren.

Staffierijeva občinska uprava se ni nikoli resno zavzela za kritično higien-

sko situacijo pokopališča pri sv. Ani. V starih družinskih grobovih so postavljali krste kar eno nad drugo, kar predstavlja ne samo kocljive moralne vprašaje, ampak ustvarja res nevzdržljivo, takorekoč alarmno higiensko stanje.

Današnja občinska uprava je sklenila, da si bo zavihala rokave in stanje dokončno uredila. V ta namen bo za petletni preureditveni načrt glavnega pokopališča posvetila kar 74 milijard; lastniki družinskih grobov, ki se niso prilagojeni higienskim normam, bodo morali preurediti notranjost groba (najbolj ekonomska rešitev je montažna delitev med krstami, načrt pa nudi občina kar brezplačno). Potrdilo o realnem stanju lastnega družinskega groba lahko vsak občan brezplačno dobi na trzaski občini, s prihodnjim ponedeljkom pa tudi direktno na pokopališču v uradih tamkajšnje občinske službe. (V.V.)

ZAGLEDALI NAJ BI GA KOPALCI

Morski pes ali kaj?

Na pristaniškem poveljstvu so skeptični

Trzasko pristaniško poveljstvo ni uvedlo nobenih varnostnih ukrepov ali omejitev kopanja v Trzaskem zalivu, potem ko so iz več strani prisla opozorila, da naj bi po vodah zaliva in celo v sami blizini obale krozil morski pes. Vest, da naj bi v kopališču Ausonia zagledali morskega psa - objavil jo je z velikim poudarkom včerajšnji Piccolo - so na pristaniškem poveljstvu očitno sprejeli z dokajšnjo skepsjo, češ da verjetno gre za delfina ali za kako drugo sicer veliko, a nikakor ne nevarno ribo.

So pa tudi taki, ki so stoodstotno prepričani, da po naših vodah krozi nevarna morska zver. Med njimi je 49-letni Mario Papa, ki je po poklicu sicer gostilničar (blizu Starancana upravlja gostilno Alberoni), a preživlja na morju vecino svojega prostega casa

in ga lahko imamo za dobrega poznavalca morja. Kot sam pripoveduje, je v torek jutraj ribaril sredi Trzaskega zaliva, nekako med izlivom Soče in Miramarjem, ko je okrog 8.30 voda okrog njegovega čolna zacela »vreti«. Kmalu zatem je slab meter pod morsko gladino in komaj dva metra proč od barke zagledal vsaj tri metre dolgo ribo, ki po njegovem prepričanju nikakor ni bila delfin, ampak ni mogla biti nič drugega kor pravi morski pes. Riba je za kratek čas se plavala v blizini barke, za kratek čas je prisla skoraj na površje, nato pa se je oddaljila. V dokaz, da ni slo za običajno nenevarno ribo, je Papa se navedel, da je do njenega prihoda bilo ribarjenje se dokaj plodno, potem pa so ribe nenadoma izginile, kot da bi se necesa zbale in se razbežale.

MUSICAL / V DVORANI TRIPCOVICH

West Side Story v odlični postavitvi

Najbolj klasična vseh tragicnih ljubezenskih zgodb, Shakespearova "Romeo in Julija", je na odru dvorane Tripcovich zazivel z znamenitim musicalom "West Side Story" v okviru trzaskega mednarodnega operetnega festivala v izvedbi italijanske skupine "La Rancia" iz Tolentina (na sliki studia Le Pera) in z orkestrom gledališča Verdi. Gledali smo predstavo, ki navdusuje s svojo glasbeno-koreografsko izvirnostjo, s svojo "brutalnostjo" in poetičnostjo obenem in osvaja z mladostjo in živahnostjo svojih akterjev od nosilcev glavnih vlog do plesalcev, ki so obenem in kolikor je potrebno, tudi pevci in recitatorji, v prvi vrsti pa vendarle in predvsem plesalci.

Tvorci tega, za evropske pojme velikega glasbeno-koreografskega spektakla iz leta 1957, prvič v tvegani a prav tako tudi uspešni italijanski verziji, so poleg njenega snovalca in koreografskega utemeljitelja Jeroma Robbinsa, se libretist Arthur Laurentis in avtor pesmi Stephen Sondheim, predvsem pa pisec glasbe, sloviti dirigent in skladatelj Leonard Bernstein (zdaj že pokojni). Njihovo mojstrovino so v italijansko verzijo prenesli prevajalec Michele Renzullo, reproducen izvirnih koreografij Tim Connell (sicer tudi Robbinsov

sodelavec) in režiser Savio Marconi, ki so skupno z drugimi sodelavci in predvsem člani skupine "La Rancia" odlično izpeljali velik in v vseh ozi-rih zahteven projekt.

Ideator predstave Jerome Robbins je klasično romantično zgodbo Romea in Julije iz srednjeveške Verone prenesel na ulico newyorškega predmestja petdesetih let, nasprotujoči si družini Montecchijev in Capuletijev zamenjata so- vrazni si poulični tolpi priseljenih Portoricancov Shake in pred njimi priseljenih Evropejci Jets, Romea zamenja nekdanji vodja tolpe Jetsov Tony, ki pa se skuša vrniti v legalnost, Julija pa postane Marija, por-

torikanska priseljenka, polna pričakovanj in zaupanja v novi svet. Tudi vse druge osebe iz Shakespearovega izvirnika imajo v musicalu svoj odsev in tudi zgodba sama vodi k tragicnemu izteku neobvladnega sovraštva. Bistvena razlika je v tem, da se na sceni vsaka zgodba odvija v realnem svetu razvpitega newyorškega predela, kjer se spopadajo po rasnem, socialnem in kulturnem izvoru nasprotujoči si bandi za prevlado in oblast proti zakonu, žrtvi tega sovraštva pa sta zaljubljenca Marija (Julija) in Tony (Romeo), v prenešenem pomenu pa neuresničen ideal čiste ljubezni.

Moč predstave je predvsem v glasbeno-koreografskem okviru, v katerem se dogajanje odvija, v elementarnosti in plastičnosti izraznosti plesnih motivov, v katerih se v medsebojnem spletu in v novi glasbeno-ritmični izraznosti odsevajo elementi izvirne ljudske motivike, prenesene iz izvornih krajev priseljencev na ameriško celino, od črnih in portorikanskih do evropskih. Ples je tu pravzaprav gibal vseh in ne le komentator zgodbe, kakor je Bernsteinova glasba na drugi strani njen zvočni tolmac v vsej svoji prekipavajoči vecplastnosti glasbenih in ritmičnih zvrsti, ki jih je Bernstein mojstrsko pregnal v glasbeno govorico izvirnega ameriškega musicala.

Režiser italijanske verzije "West Side Story" Savio Marconi, reproducen koreografij Tim Connell in dirigent Richard Parrinello, so s skupino "La Rancia" na preprosti vecfunkcionalni sceni Al- da De Lorenza in s kostumi Francesche Brunori, ustvarili imenitno predstavo, ki s svojo živahnostjo brez prekinitev priteguje gledalca in poslušalca od prvega trenutka do tragicnega zaključka. Levji delež pa pripada kljub temu celotni skupini mladih in v glavnem v gledališkem svetu doslej manj znanih izvajalcev, kar je že samo po sebi občudovanja vredno dejstvo, če samo pomislimo, da skupina ni nastala v kakšnem velikem kulturnem središču in v okviru kakšnega vrhunskega institucionalnega teatra,

marveč v mestecu z dvajset tisoč prebivalci, kot je Tolentino v Abrucih. Vsi brez izjeme so se predstavili kot ubrani in odlično izolani plesalci, ki obvladajo vso pestrost plesnih ritmov, ki pa so istocasno tudi pevci in govorniki.

V glavnih vlogah Marije in Tonyja sta nastopila Annallena Lombardi in Leandro Amato, prva uveljavljena plesalka v raznih skupinah, ki pa se je predstavila tudi kot prikupna in glasovno prijetna sopranistka, pravzaprav pevsko edina izstopajoča pojava; drugi pretežno gledališki in televizijski igralec s sicer omejenimi pevskimi rekviziti, vendar pa s sposobnostjo dognanega usklajevanja igalskih in pevskih prvih svoje vloge; prva prikupna v svoji poetičnosti, drugi verjeten v vlogi nekdanjega voditelja poulične banke in zdaj cloveka, ki ga ne gre uniciti s sovras- tvom.

Plesno in igalsko izvrsten lik je ustvarila Elisa Santarossa kot Anita, Michele Carfora je bil prepričljiv vodja banke Jetsov Riff, Roberto Ricciuti kot Marijin brat Bernard in Pierluigi Gallo kot Action, vsi v prvi vrsti izvrstni plesalci. V celoti je na odru nastopalo kar 32 akterjev.

Italo-ameriški dirigent Richard Parrinello, izkušen interpret ameriškega musicala, je dal predstavi ustrezen glasbeni okvir in pod njegovo veščo taktirko je orkester gledališča Verdi interpretiral Bernsteinovo mojstrovino s kar presenetljivo zvočno prilagodljivostjo od hrupnih fortissimov in najbolj vzburljivih prizorih, preko zanesljive ritmičnosti do spevne melodičnosti in poetičnosti, ki je v partituri z znanimi osrednjimi melodijami "Marija", "America", "Tonight" in drugimi, izvajanih v solih, duetih in skupinski, gotovo ne manjka.

Malokatera gostujoča skupina v dvorani Tripcovich je doslej doživela, tako za solistične vloge kot za skupinske plese, tolikšen aplavz kot prav ta mlada, simpatična in kakovostna umetniška skupina.

Joze Koren

Oskar Kjuder sedemdesetletnik

Nas Oskar Kjuder praznuje prav danes svojo sedemdesetletnico. Prav ste prebrali - kar 70 let mu je že, pa jih ne kaze. Morda jih občuti, ker ga moti zdravstveno stanje, a ko se bo ta nadloga končala, bo Oskar prav tak, kot ga vsi poznamo in kot mu tudi vsi želimo, da bi ostal še dolgo, dolgo let.

»Hvala za čestitke in dobre želje, saj sem jih res potreben. Nekaj težav imam z zdravjem, pesimist pa sem tudi zaradi položaja v svetu, se posebno v naši bližini, v krajih, ki sem jih med vojno prehodil kot partizanski borec, kjer umirajo ljudje iz dneva v dan, žrtve medsebojnega sovraštva in nesposobnosti tistih, ki bi morali pomagati te probleme reševati. Takrat, ko smo se skupno borili proti nacifasizmu, smo bili prepričani, da ustvarjamo temelje boljsemu in pravičnejšemu svetu. Kako vse drugače se je kolo zgodovine obrnilo.«

Najin razgovor sva začela tako črnogledno, a ga nisva nadaljevala v tem duhu, saj nam nas današnji slavljeneec lahko postreže s tolikimi uspehi v svojem življenju in delovanju, da je zadovoljstvo nad temi se kako upravičeno in pravilno.

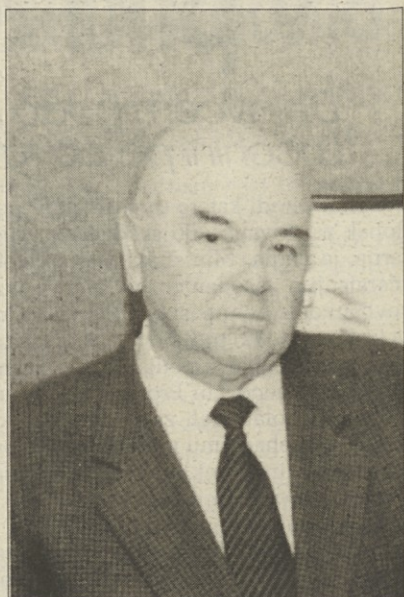
Kjuder je pristni Lonjerc in kot tak živi iz dneva v dan s svojo vasjo, z njenimi problemi, se veseli uspehov in pomaga, če je kaj potrebno reševati. »Raje imam za sosedo prijatelja, kot sovražnika, ker ga lahko pokličem za pomoč, če bi jo potreboval,« je njegov moto in prepričana sem, da ima prav.

Ne bo prvic, da bom pisala o tistem delu njegovega življenja, na katerega je Oskar najbolj ponosen. Kot mladega so ga stlačili v tako imenovane "Battaglioni speciali", v katerih je delil usodo tolikih slovenskih fantov in mož. Ob razpadu režima se ni odločil za pot proti domu, temveč je, kot mnogi drugi, odšel v Bari, kjer so se zbirale mlade sile za vstop v Prekomorske brigade, ki so iz Barija odhajale v boj proti nacifasističnim silam in takratni okupirani Jugoslaviji.

"Kraje, kjer danes potekajo krvavi boji, sem takrat spoznal v pravtako težkih casih. Le da je bil takrat nas skupni sovražnik nacizem, danes se ubija prebivalstvo kar med seboj - drug proti drugemu. Bil sem v bližini Drvarja, kakih dvesto metrov od takratnega Titovega staba, ko so nacisti sprožili svoj veliki napad. In ponosem sem na to. Tam sem pa tudi zbolel in so me morali z letalom odpeljati v bolnišnico v Bari, kjer sem bil na zdravljenju mesec dni. Tam se me je kot dobrega harmonikarja spomnil poznani glasbenik Rado Simoniti in me v Gravini vključil v takrat nastajajoči zbor Jugoslovanske armade "Srečko Kosovel". S tem zborom sem nato, s svojo harmoniko, opravil vrsto izredno uspešnih nastopov po raznih krajih Italije za zavezniske vojaške sile. Nato pa se je zbor preselil na drugo stran Jadranskega morja, na dalmatinske otoke, kjer smo začeli s svojimi pevskimi nastopi od Dalmacije do Pariza, kjer smo nastopili prav v tistih dneh, ko se je tam odvijala mednarodna konferenca za mir, pa vse do Trsta, kjer smo takrat nastopili tudi v gledališču Verdi s koncertom, ki nam je ostal v nepozabnem spominu. Kar 177 nastopov smo imeli s tem zborom in spomin nanje je še danes izredno živ.«

Potem se je Oskar vpisal na Akademijo za glasbo v Ljubljani, kjer je, pod vodstvom prof. Karla Rupla, opravil studij violine. Vmil se je v Trst, kjer je leta 1954 sprejel službo profesorja violine na GM.

»Vedno mi je prijetno pri srcu, ko se spomnim svojih bivših gojencev, ki bi jih želel srečati, ko bom septembra napravil praznovanje svoje obletnice že v

novih prostorih, ki jih pripravljamo v bivšem begunskem naselju pri Padričah. Morda se ne bom spomnil vseh; na vsak način pa so bili med mojimi gojenci danes že priznani glasbeniki: Crt Sisković, Zarko Hrvatić, Sasko Zupancić, Katja Kralj, Janko Ban, Aleksandra Pertot, Boris Kosuta in še drugi. Nanje me vežejo najljepši spomini in morda tudi zavest, da sem jih, vsaj nekaj časa, sprejel na njihovi poti glasbenih ustvarjalcev.«

Ob tem sva se spomnila tudi njegovega dela z orkestrom GM, ki ga je vodil kar 27 let in s katerim je imel 215 nastopov doma in v raznih krajih, od Dubrovnika, Zagreba, pa do vseh krajev Slovenije in seveda tu pri nas. V orkestru so občasno nastopali najpomembnejši solisti iz Slovenije.

V tem času je nas jubilan vodil tudi scensko glasbo v SNG v Ljubljani, pa simfonični mladinski orkester "Ivan Cankar", orkester Slovenske filharmonije, orkester mesta Dubrovnik, simfonični orkester Trzasko filharmonije, simfonični orkester RTV Ljubljana, simfonični orkester ljubljanske Akademije za glasbo, Harmonikarski orkester Miramar, pihalni orkester Jugoslovanske ljudske milice, Folklorni trio; vodil pa je tudi po okrog 1000 pevcev iz Primorske na raznih skupnih nastopih s srom Primorske in Slovenije.

Bil je v tem času tudi 15 let vodja zbora v Trebcah, dve leti je vodil mesani pevski zbor v Nabrežini, pomagal pri vodenju zbora Prosek-Kontovel, itd.

Najbolj pa je nas jubilan ponosen na svoj partizanski zbor, ki je bil ustanovljen leta 1972 in je od tedaj imel skorajda petsto nastopov od Moskve, Rima, Beograda, Dunaja, do Aten in vseh vmesnih krajev.

»Dela je bilo veliko, toda tudi veliko zadošenj. Nas zbor je že stel okrog 140 pevcev in orkestrasev. Stevilo se seveda spreminja, a zadovoljen sem, da prihajajo na mesta, ki so jih na zalost zapustili naši bivši pevci, novi, ki so pravtako navdušeni in si želijo, da bi nasa partizanska in borbena pesem se odmevala na naših praznikih, proslavah in manifestacijah.«

Pa tvoje želje ob tem pomembnem življenjskem prazniku, sem ga vprašala.

»Najprej si seveda zelim, da bi naš partizanski zbor nadaljeval s svojim delom in prenašal borbena pesem tudi na mlade rodove. Rad bi tudi, da bi se zbrali okrog mene moji bivši učenci, da bi v glasbi "rekli svoje" ob tem mojem prazniku. V naših vrstah imamo veliko obetavnih glasbenikov. Morda se bo le sprožila ponovno misel za naš orkester?! To bi bila moja srčna želja.«

Neva Lukes

Dragi tovariš Oskar, ob tvojem 70. jubileju ti poklanjam svetel utrinek iz bosanske borbe, ki nama je ostal živo v spominu.

Po nemškem desantu na Drvar konec maja 1944 smo se umikali iz Drvarja v Glamoc, ko je po dveh dneh in noceh nepretrgane in mučne hoje, sredi noči v največjem bosanskem gozdu, ko smo takorekoč speči hodili, prišlo povelje za eno uro počitka. Utruženi, lačni in zejni smo popadali na tla v spanje.

Nenadoma se je v tisti gozdni tišini oglasila harmonika. Vsi smo rekli: To je Oskar! Vseh 2.500 ust, kolikor nas je bilo

tam, cela Proletarska divizija, vse spremstvo in celo vrhovni štab Jugoslavije s Titom na čelu smo zapeli proletarsko himno. Mi smo mladi proletari, borci vsi za svobodo, mi najboljši mladi zbrani... Trešala se je zemlja in sklanjale so se smreke. Če je bil sovražnik kje v bližini, je okamnel od strahu in presenečenja. Pregnali smo ga s pesmijo.

Dragi Oskar, z najlepšimi željami, da bi se mnogo let s takim navdušenjem intoniral, učil in dirigiral partizanske pesmi.

Tvoja soborca
Drago Slavec in Josip Sancin-Sarneč

Jutri po Radiu Trst A kolonija v Comegliansu in poletni center v Lonjerju

Jutri ob 12. uri bo po Radiu Trst A stekla 7. oddaja »Na počitnice«. Prislunhili boste otrokom, ki so bili v poletni koloniji v Comegliansu, organizirala jo je Slovenska Vincencijeva konferenca iz Trsta, ter otrokom, ki so preživljali vroče poletne dneve v poletnem središču v Lonjerju - te pa je obiskal Danilo Pertot. Ponovitev oddaje bo v sredo, 9. avgusta ob 8.10 zjutraj. V sedmi torkovi oddaji »Na počitnice«, ki ob 12. uri, pa boste prislunhili pilotu Adria Airways iz Ljubljane, Davorju Marijanovicu. Obe oddaji pripravlja in vodi Roza Butinar.

Pariški fin de siecle v muzeju Revoltella...

V avditoriju trzaskega muzeja bosta danes zvečer s pricetkom ob 20.30 nastopila violinist Cristian Saccon in pianista Claudia Bracco. V sklopu ciklusa Le Chemins de l' amour, ki si ga je omislil Marco Sofianopulo in ki je posvečen glasbi s konca prejšnjega in začetka tega stoletja, bodo tokrat na sporedu dela Gabriela Faureja, Claudeja Debussija, Ernesta Chaussona in Mauriceja Ravela.

... in križarske vojne pred katedralo sv. Justa

Jutri bo trg pred katedralo sv. Justa od 21. ure dalje prizorišče križarskih vojn. Ob 900-letnici koncilov v Piacenzi in Vermontu bosta gledališki skupini Accademia Jaufrè Rudel in Insime Dramsam predstavili delo Il sogno d' Oltremare. Večer prireja kulturni krožek Jacques Maritain, pobudnik festivala srednjeveškega gledališča La sera del di di festa.

Ponedeljkov koncert na trgu

V ponedeljek zvečer bo na Trgu Unità običajni koncert Verdijevega orkestra pod vodstvom Lidiani Azzoparda. Tokrat bo izvajal skladbe Verdija, Puccinija in drugih ter splet neapeljskih pesmi. Začetek ob 20.30.

V torek se začne openski Tabor

Na Opcinah ze nekaj casa potekajo mrzlične priprave za tradicionalni avgustovski Tabor '95. Začel se bo v torek, 8. t.m., ob 20.30 z odprtjem zelo zanimive razstave Clovek in zemlja - openski jus, ki bo prikazala vrsto starih dokumentov, na primer zemljevid iz 16. stoletja, kjer omenjajo Opcine, razne listine, zemljske knjige in druge dokumente, ki obravnavajo openski jus. To so dokumenti iz arhiva nekdanjega odbora jusarskih upravičencev na Opcinah. Razstavo bo predstavil Zoran Sosič, član Odbora za ločeno upravljanje jusarskega premoženja na Opcinah. Da bo razstava zanimivejša, so se Openci in drugi z navdušenjem odzvali vabilu društva Tabor, objavljenem v Primorskem dnevniku, in posodili staro orodje, gošpodinske predmete, pohištvo in fotografije, za kar smo jim nadvse hvaležni.

Večer bodo obogatili se domači igralci, ki bodo podali nekaj utrinkov iz starih casov na Opcinah, ki jih je Drago Gorup priredil po knjigi Angela Vremca Vas, ljudje in cas - Zgodovina Opcin, ki bo prihodnji mesec izšla v ponatisu z dopolnili in s skrcenim italijanskim prevodom. Za izdajo je poskrbela knjižnica Pinko Tomažič in tovarisi Slovenskega kulturnega društva Tabor.

Razstava bo odprta vsak dan od 18. do 21. ure, med prazniki pa se dlje. Kot ponavadi jo bo spremljala razstava knjig in vedno dobro obiskani sejern rabljenih knjig. Na voljo bo tudi nova, 45. številka glasnika SKD Tabor z zanimivo vsebino.

Ce bo gornja razstava najbolj navduševala zrelejšo publiko, bo poskrbljeno tudi za mlajšo. V sklopu letosnjega Tabora '95 bo mogoc v večernih urah pokukati v največjo svetovno mrežo kompjuterjev Internet.

Internet se je rodil v Ameriki leta 1969 za potrebe ameriške vojske. Od tedaj se je pocasi razvil v Internet, ki povezuje mreže računalnikov med seboj. Koliko je trenutno mrež in uporab-

nikov povezanih na Internet ni mogoc ugotoviti, ker ni skupnega kazala in ker se stevilo uporabnikov naglo veča. Racunajo da, je priblizno 30 milijonov uporabnikov v 130 drzavah.

Poglavitne aplikacije mreže so:

Elektronska posta ali E. Mail, s katero si lahko posiljamo elektronska sporočila po celem svetu v sekundi.

FTP ali protokol za prenasanje "files" od enega na drugi kompjuter, ter remote login, ki nam dopusca, da delamo na kompjuterju, ki je recimo v Ameriki, preko našega, ki je povezan z mrežo.

Poleg teh je še mnogo drugih, kot so WWW ali World Wide WEB - Svetovno široka mreža, s katero potujemo po mreži s pomočjo hiperteksta in slik, razni News Group, ki posiljajo naročniku podatke določenih tem, ki ga zanimajo, itd.

Na mreži Internet najdes vsega, nekaj boste lahko poiskali in pogledali tudi sami. V soboto, 12.8., ob 19. uri bo predstavitve mreže Internet, v nedeljo, ponedeljek in torek pa bo mogoc tudi po njej potovati od 20. do 23. ure.

Za opremo in tehnicno pomoč se zahvaljujemo podjetjima Infodata, Trst in P. & E. Project z Opcin.

Naj pregledamo se zabavni del Tabora 95. Od sobote, 12.8., do torka, 15.8., bo vsak večer ples, prva dva dni z ansambлом Adria Kvintet, ostala dva pa s Kraškim Kvintetom. V nedeljo, ob 18. uri, se nam bo po mnogih letih spet predstavila folklorna skupina Kud Karol Pahor iz Pirana, v ponedeljek, ob 19. uri bo koncert Tria Denis Novato, svetovnega prvaka v diatonični harmoniki, v nedeljo, ob 18. uri pa bo gost Tabora '95 se sezanska godba na pihala.

Ne pozabimo se na tradicionalni, in sicer VI. Ex tempore za otroke, ki bo v torek jutraj ob 9.30 in na katerega ze sedaj toplo vabimo otroke od vrta do srednje sole. Program je bogat, pester in prav gotovo bo vsak našel nekaj za svoj okus.

SKD Tabor Opcine

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA, 5. avgusta

MARIJA

Sonce vzide ob 5.52 in zatone ob 20.29 - Dolžina dneva 14.47 - Luna vzide ob 15.27 in zatone ob 1.11.

Jutri, NEDELJA, 6. avgusta

JUST

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 25.7 stopinje, zračni tlak 1012,1 mb narašča, veter severozahodnik 5 km na uro, vlaga 63-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura

NAROČNIKOM IN BRALCEM PRIMORSKEGA DNEVNIKA

ki želijo prejemati časopis v kraju letovanja, priporočamo, da nas obvestijo vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice na telefonsko številko

7796600 - vsak dan od 12. do 18. ure

SD ZARJA - Bazovica

priredi

danes, 5. in jutri, 6. avgusta na vrtu
Gospodarske zadruge v Bazovici

TRADICIONALNI ŠPORTNI PRAZNIK

Od 17. ure dalje bodo delovali dobro založeni kioski.

Oba večera ples z ansamblom Keydea.

Vabljeni!

TPK SIRENA

vabi na

Kalamarado

danes, 5. in jutri, 6. avgusta

na pomorskem sedežu v Miramarskem drevoredu 32

Nastopila bosta ansambla Keydea
in Status symbol

KD J. RAPOTEC - Prebeneg

prireja v svojem parku običajno

VAŠKO ŠAGRO

do ponedeljka 7. avgusta

Vsak dan bodo na razpolago dobro založeni kioski,
v večernih urah pa bo za ples in zabavo poskrbel
ansambel LONG SLUNK

Vabljeni!

JESTVINE MEZGEC

Specializirane v kuhanem in surovem prsutu
ugodno ponujajo ves avgust v trgovini "El Botegher" na
trgu Vico - vogal Ul. Risorta 1 (tel. 040/308878)

● surov prsut Galbani:	20 dkg	5.000 lir
● kuhan prsut:	20 dkg	2.500 lir
● mortadela Galbani:	10 dkg	990 lir
● sir "latteria Fontanafredda":	10 dkg	990 lir

lec, delavec Walter Benci in uradnica Alessandra Ongaro, delavec Stefano Mauro in uradnica Federica Di Fazio, delavec Alessandro Trampus in brezposelna Alessandra Gherbaz, delavec Fabio Delbello in prodajalka Wilma Minati, pomorscak Massimiliano Meyer in uradnica Roberta Romeo, uradnik Dejan Malalan in socialna delavka Barbara Kovac, agent javne varnosti Fabio Capitano in agentka javne varnosti Giuliana Fois, prodajalec Stefano Sandrin in uradnica Elena Gradenigo, tiskar Massimo Srebot in gospodinja Maria Luisa Bradetti, uradnik Stefano Gustin in prevajalka Giulia Baroni Urbani, skladišnik Silvio Bernardis in natakarka Sebastiana Runza, uradnik Maurizio Berquier in prodajalka Rosella Bani, trgovec Pierpaolo Ara in prodajalka Paola Dilena, solnik Attilio Bardella in uradnica Paola Ruzzier, uradnik Maurizio Castro in obrtnica Silvia Saracino, zdravnik Stefano Domini in solnica Giulia Andreuzzi, prevajalec Oreste D'Ippolito in studentka Virginia Capizzi.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 31. julija, do NEDELJE, 6. avgusta 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Giulia 1 (tel. 635368), Ul. Zorutti 19 (tel. 766643), Zavljje (tel. 232253).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za nujne primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Giulia 1, Ul. Zorutti 19, Korzo Italia 14, Zavljje.

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za nujne primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Korzo Italia 14 (tel. 631661).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 21.15 »Il re leone«, risani film, r. Roger Allers, prod. Walt Disney.

GRAD SV. JUST - Zaprt.

EXCELSIOR - Zaprt zaradi počitnic do 24.8.

EXCELSIOR AZZURRA-18.30, 20.15, 22.15 »Creatore del cielo«, r. P. Jackson.

AMBASCIATORI - Zaprt zaradi počitnic.

NAZIONALE 1 - Zaprt zaradi počitnic do 18. avgusta.

NAZIONALE 2 - Zaprt zaradi počitnic.

NAZIONALE 3 - Zaprt zaradi počitnic.

NAZIONALE 4 - Zaprt zaradi počitnic.

MIGNON - Zaprt zaradi počitnic.

CAPITOL - 17.00, 18.40, 20.20, 22.10 »The Mangler - La macchina infernale«, i. Robert Englund.

ALCIONE - 20.15, 22.00 »Once Were Warriors - Una volta erano guerrieri«.

LUMIERE - Zaprt zaradi počitnic.

PRIREDITVE

BALINARSKA SEKCIJA PRIMORJE priredi danes, 5. avgusta mednarodni turnir na Proseku na "Balancu". Začetek ob 8. uri, nagrajevanje ob 19. uri. Vabljeni!

DRUSTVO KRVO-DAJALCEV IZ NABREŽINE priredi 5. in 6. avgusta na sportnem igrišču v Nabrežini PRAZNIK. Danes, ob 21. uri nastop kantavtorja Pilata, sledi ples z ansamblom Adria Kvintet ter jutri ob 20. uri nastop komika Bronzija in ples z ansamblom Adria Kvintet.

V ŽUPNIJSKI CERKVI V BAZOVICI bo danes, 5. avgusta, ob 20.30 koncert. Na-

V Trebčah

danes, in jutri 6. avgusta

ŠPORTNI PRAZNIK

prireja

š.

z.

Od 18. ure dalje bodo obiskovalcem na razpolago, v hladni senci pod borovci, gastronomske specialitete, briska vina in osvežilne pije.

Za veselo vzdusje bo skrbel priznani ansambel
»HAPPY DAY«

Nasi delovni članici

Eleni Samar

ki je pred kratkim postala tehnik biomedicinskega laboratorija iskreno
cestitamo

odborniki KD
Rdeca zvezda

stopila bosta orglar Andrej Pegan in bas Aldo Zerjal. Na programu Buxtehude, Frescobaldi, Vivaldi, de Grigny, Bach, Liszt, Mokranjac, Trost in Enghelhard. Vabljeni!

TABOR '95 - Prosvetni dom v torek, 8. avgusta, ob 20.30 odprtje razstave CLOVEK IN ZEMLJA - OPENSKI JUS. Predstavitev Zoran Sosič, na večeru sodelujejo domači igralci z Utrinki iz starih na Opcinah. Priredil Drago Gorup.

IZLETI

SINDIKAT UPKOJEN-CEV iz Nabrežine SPI CGIL organizira večdnevni izlet v Terme di Recoaro od 28. avgusta do 11. septembra. Za vse informacije tel. na st. 200698 ali 200036, ob urah kosila pa na st. 299640.

OBVESTILA

KRUT prireja od 6. do 22. oktobra zdravljenje v termah Castaldi na otoku Ischia pri Neaplju (vpisovanje do 25. avgusta) in zdravljenje v Smarjskih toplicah od 27. septembra do 6. oktobra in od 6. do 16. oktobra. Vpisovanje in informacije na sedežu Kruta v Ul. Cicerone 8, tel. st. 3720062, razen sobot, od 9. do 13. ure in od 14.30 do 17.30.

UPRAVA OBCE DOLINA obvesca, da bo občinska knjižnica v kulturnem centru F. Prešeren v Boljuncu zaprta do 31. avgusta.

KMEČKA ZVEZA obvesca, da bosta njeni podružnici v Nabrežini in na Opcinah v avgustu zaprti.

POLETNO SREDISCE Sklada M. Cuk v avgustu od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure brez kosila. Vpisovanje in informacije med 13. in 15. uro v uradih na Narodni ul. 126.

ŠOLSKE VESTI

SLOVENSKI DEZELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZBORAZEVANJE obvesca, da bo tajništvo zaprto od 7. do 15. avgusta.

ČESTITKE

KD Lonjer - Katinara, KK Adria in Zadruga Lonjer - Katinara iskreno cestitajo OSKARJU KJUDRU ob njegovi sedemdesetletnici.

MALI OGLASI

PRODAJALKA z večletno prakso isce zaposlitev v trgovini jestvin ali pekarni. Tel. št. 225279 od 12. do 15. ure.

PRODAM hiso z odobrenim nacrtom za popravila. Tel. st. 200620.

LABRADORJE z rodovnikom odličnih staršev

Slovenska kulturno gospodarska zveza izreka

Oskarju Kjudru

dolgoletnemu članu njenega Glavnega odbora in neumornemu dirigentu TPPZ iskrene cestitke ob njegovi sedemdesetletnici

Dragi tovaris

Oskar Kjuder

Ob tvoji castitljivi 70-letnici ti zelimo vse najboljse ter da bi se dolgo nas vodil s svojo nepogresljivo taktirko

kolektiv TPPZ P.
Tomazic

prodam. Tel. št. 0038667/21206.

GLISER Rio Honda 550 ter motor Johnson 737, letnik 1992, s privezom v Sešljanu prodam. Cena po dogovoru. Tel. št. 040/200634.

DAJEM v najem sobo z uporabo kopalnice in kuhinje upokojeni, sami gospe. Tel. na st. 567903 - zvečer.

BARITONISTA kontrabasista za sestavo glasbene skupine isce harmonikar. Tel. st. 272667 - Corrado od 14. do 17. ure.

NUDIM lekcijske iz angleščine, po dogovoru tudi iz drugih predmetov. Tel. st. 771124.

OSMICO je odprla Sonja Rebula, Repen st. 2. Toči belo in crno vino.

OSMICO je odprl Branko Slavec, Mackolje 133.

BORIS in GIGI sta odprla osmico v Samatorci.

OSMICO je odprl Stubej, Salez 49.

OSMICO je odprl v Zgoniku Miro Zigon.

OSMICO je odprl Mario Milic, Repnic 39.

PRISPEVKI

Ob 4. obletnici smrti drage mame Ide Bukavec darujejo otroci Bruna, Palmira in Luciano z družinami 100.000 lir za prosekso cerkev in 30.000 lir za cerkveni pevski zbor s Proseka.

Ob 7. obletnici smrti Andreja Razem darujejo oče, mama in brat 50.000 lir ter teta Maria z družino 40.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na pok. Ido Pregarc daruje Tiberio Mauri (Lakotisce) 50.000 lir za KD Slavec.

Ob priliki rojstnega dne hčerke Nade Ronzani-Ferfolja daruje mama 50.000 lir za Skupnost družina Opcine.

V spomin na pok. Urosa Kosuta daruje nona Karla Kosuta 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Kriza.

V počastitev spomina bratranca Vinkota Svaba, umrlega 7.6.95 v daljnji Avstraliji, darujeta Karmelo in Silva Sedmak 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Kriza.

Namesto cvetja na grob pok. Bogota Visentina darujeta Nina in Anica 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Kriza.

V spomin na pok. Angela Veljaka darujejo Vilmine bivše kolegice 40.000 za OS Boljunec.

V spomin na dragega strica Elota Merkuza daruje Vera 50.000 lir za Sklad Lucchetta, Ota, D'Angelo Hrovatin.

V spomin na dragega Elota Merkuza darujeta Ljonka in Silva 50.000 lir za Sklad Lucchetta, Ota, D'Angelo, Hrovatin.

Ob smrti dragega Josipa Sancina izreka sinu Bernardu in svojem občuteno sozalcu

KD Primorsko - Mackolje

Na ljubljanskih Zalah smo se 28.7.1995 poslovili od naše ljubljene trzasko te te Fani

Franciške Požar

roj. 31.3.1912- Cepno, umrle 23.7.95- Sezana

Ob slovesu od nje se iskreno zahvaljujemo družini Canale iz Trsta za prijateljstvo in pomoč. Globoko hvaležnost izražamo zdravnikom dr. Mariji Kavcic z Onkološke klinike CIL, dr. Damijanu Mesku iz Bolnice dr. Petra Derzaja v Ljubljani, dr. Mariji Skok iz Sanatorija Emona, dr. Josipu Dobcu in dr. Jozetu Sili iz Doma upokojencev v Sezani in vsem drugim neimenovanim zdravstvenim delavcem in strežnemu osebju, ki so se resnično nesebično in požrtvovalno bojevali z njeno boleznijo, ji lajšali trpljenje in skrbeli za njo. Topla zahvala tudi duhovniku gospodu Antonu Bohincu iz Trnovca za poslovilni obred.

Hvala vsem, ki jo boste ohranili v blagem spominu!

Necakinja Majda v imenu sorodstva

Dne 3. avgusta nas je zapustil naš dragi

Jože Sancin

Pogreb bo v ponedeljek, 7. t. m., ob 12.20 iz mrtvasnice v Ul. Costalunga v dolinsko cerkev.

Zalostno vest sporočajo zena Gizela, sinova Radoslav in Bernard z družinami, sestre Anica, Marija in Kristina z družinami ter ostalo sorodstvo

Dolina, 5.8.1995

Ob izgubi dragega očetca Jozeta Sancina - Jezina izreka svojem članu in pevcu Radotu ter ostalim svojem občuteno sozalcu

KD F.Venturini

Ob izgubi Jozeta Sancina izreka vsem svojem iskreno sozalcu

pevski zbor upokojencev iz Brega

Ob izgubi svojega člana Jozeta Sancina izreka iskreno sozalcu prizadeti družini

Zadruga Dolina

Ob smrti dragega Josipa Sancina izreka sinu Bernardu in svojem občuteno sozalcu

KD Primorsko - Mackolje

Ob smrti dragega Josipa Sancina izreka svojem iskreno sozalcu

Stranka komunistične prenovne občine Dolina

ŠOLA TRINKO / VČERAJ SESTANEK Z OBČINSKO UPRAVO

Šolo hočejo spraviti v središče v Ul. Puccini

Slovenske komponente kompaktno proti tej rešitvi

Na sedežu didaktičnega ravnateljstva v Ul. Brolo so se včeraj srečali zupan Gaetano Valenti s sodelavci in delegacija slovenskih solskih in političnih predstavnikov, da bi skupaj poiskali rešitev problema srednje sole Ivana Trinka, ki ji preti izgon iz prostorov v Kapucinski ulici. Takoj naj povemo, da srečanje ni obrodilo pozitivnih rezultatov: nekatere evidentirane rešitve so dejansko nemogoče, drugih se občina otepa in predlaga tretje, ki pa so nesprijemljive za slovenske komponente.

Srečanja so se z zupanom udeležili odbornika za solstvo Marilena Francioso in občinsko premoženje Alessio Roselli ter načelnik tehničnega urada inž. Spanž s sodelavko. V slovenski delegaciji so bili občinska svetovalec Igor Komel in Bernard Spacapan, ravnateljica Rozalija Simčič Lojk, predstavnik Sindikata slovenske sole Sonja Klanjsček in Livio Semolič ter Silvan Bevcar kot namestnik didaktičnega ravnateljice Mirke Brajnik.

Prvi namen srečanja je bil ta, da bi preverili izvedljivostčasne selitve sole Trinka v poslopje sole Otona Zupancica v Ul. Brolo. To možnost pa so že kmalu izključili: prostori so pretesni, tako da niti z določenimi dograditvenimi deli ne mogli vanj namestiti obeh sol. Slovenski predstavniki so zato predlagali selitev v solsko poslopje v Ul. Marconi, ki so ga pred par leti neupravičeno zasedli občinski redarji. Toda

občinski upravitelji se na vse kriptle upirajo tej rešitvi, pa čeprav zanjo pritiska tudi sam solski skrbnik.

Tretja, za slovenske komponente sprejemljiva možnost, je izvedba vsaj najnujnejših del v Kapucinski ulici. Temeljita obnova poslopja bi bila izredno draga in je občina ne more oz. ne namerava izvesti. Vendar za vsaj začasno delovanje sole ni treba velikih del: dovolj bi bilo zamenjati kotel centralnega ogrevanja in premakniti steeve za elektriko. Investicija ni nemožna, dela pa bi lahko izvedli v nekaj mesecih. Medtem bi sola v skrajnem primeru sprejela tudi zasilne rešitve, ki niso sprejemljive za daljše ob-

dobje. Toda tudi tej rešitvi se občina upira. Zlasti občinski tehniki izpostavljajo težavnost del in ne vemo se katere druge ovire. Sprico tega izgovarjanja se poraja sum, da se morda bližnje sodišče, ki je na tesnem s prostori, zanima za to poslopje in da se tudi zaradi tega komu mudi, da bi slovensko solo spravili drugam. Kdove?

Kaj torej predlaga občina, ki drugo za drugo zavrača vse predlagane rešitve? Preprosto: solo Ivana Trinka hočejo strpati v slovensko solsko središče v Ul. Puccini, čeprav je bilo središče zgrajeno izključno za višje sole, čeprav so proste učilnice v njem namenjene slovenskemu oddelku industrij-

skega zavoda in čeprav bi v njih bilo premalo prostora za solo Trinko.

Tako se je torej tudi včerajšnji sestanek sklenil brez pozitivne rešitve. Do začetka solskega leta manjka le še dober mesec, na občini pa se vedno tavajo v temi in iščejo rešitev za problem, za katerega so dobro vedeli da se bo postavil, saj je selitev sole bila prvič predvidena že lani. Razen seveda, da uprava nima za bregom že opravljene izbire za selitev v solski center. Glede tega pa so slovenske solske in vse družbene komponente kompaktno: ta rešitev ni sprejemljiva in nikakor ne bodo pristale na to, da bi jih občina postavila pred izvršeno dejstvo.

NATEČAJ / VČERAJ V HALI ESPOMEGO

Za 6 mest na občini se poteguje več kot 1.300 kandidatov

Še ob sejnih je bila hala razstavišča Espomego redkokdaj tako natrpana kot včeraj, ko je v njej bila selektivna preizkušnja natečaja za 6 mest uslužbenca na Goriški občini. K natečaju se je prijavilo 1.324 kandidatov. Na preizkušnjo jih je prišlo nekaj manj, toda vseeno ogromno. Skupno opravljajo te dni selekcijo za deset delovnih mest na občini, na razne natečaje pa se je prijavilo več kot dva tisoč kandidatov. (Fotostudio Reportage)

FESTIVAL AMIDEI / MILČO MANČEVSKI (PRED DEŽJEM) GLAVNI FAVORIT

Nocoj razglasitev zmagovalca

Igralec Rade Serbedžija se bo najbrž ustavil v Gorici se nocoj, zvečer pa naj bi se mu na gradu pridružil tudi Milčo Mančevski, makedonski režiser in scenarist filma "Before tha rain" (Pred dežjem). Mančevski naj bi iz ZDA priletel v Gorico, zato da mu izročijo nagrado Sergio Amidei za najboljši filmski scenarij. Njegov film so v navzočnosti protagonista Serbedžije vrteli na festivalu sinoči in je ganil in očaral občinstvo. Vsi so prepričani v njegovo zmago. Na gradu smo v desetih dneh gledali precej dobrih filmov, toda scenarij filma Pred dežjem po našem mnenju prekaša vse. Ob Mančevskem, ki je nesporni favorit, pa bi žirija utegnila podeliti se eno nagrado za najboljši italijanski film. Glavni kandidat bi v tem primeru bil Mario Martone s filmom "L'amore molesto".

To so predvidevanja, ki jih bodo urad-

no potrdili (ali zanikali) danes. Poleg navedenih pričakujejo na nocojsnjem nagrajevanju (ob 21. uri na gradu) se druge ugledne goste. Prišel bo predsednik žirije Age in z njim morda še kak režiser. Prišla naj bi tudi igralka Anna Bonaiuto. Organizatorji pričakujejo tudi Rosario Polizzi in morda Massima Dapporta, režiserko in igralko v filmu "Anni ruggenti", ki bo nocoj izven konkurence sklenil letošnji festival.

Predsinoci sta se na gradu predstavila Stefano Rulli in Sandro Petraglia (na sliki - Fotostudio Reportage), scenarista filma "La scuola", ki so ga vrteli na festivalu, pa tudi številnih drugih angaziranih filmov in tv nanizanke o mafiji "La piovra". Spregovorila sta o svojem delu in o najnovejšem filmu, "Pasolini, un delitto italiano", ki ga bodo vrteli na bliznjem festivalu v Benetkah.

NOVICE

Enrico Ruggeri v Gradežu

Priljubljeni kantavtor Enrico Ruggeri bo nocoj v vrtnem parku v Gradežu. Kot vsako poletje je za letovinarske kraje priredil poseben program, ki poleg zadnjih uspešnic vsebuje seveda stare skladbe. Milanski chansonnier bo z glasbenimi prijatelji (Schiavone, Poli, Fiore in Tafuri) skušal premagati poletno vročico in z glasbo "odležati" obiskovalce, ki si bodo do napovedane ure koncerta (ob 21.30) zagotovili najboljše prostore. (AW)

Fotorazstava v baru Torino

Danes bodo v baru Torino ob 19.30 odprli razstavo mladega avstrijskega fotografa Haralda Shifferja. Najraje fotografira pokrajine, arhitekturo in naravne lepote. Goriški publiki bo predstavil slike s potovanj skozi pušcave severne Afrike in drugih delov sveta. Razstavo organizira krožek CIFI, na ogled pa bo do 18. avgusta.

SPREJEMANJE OGLASOV ZA GORIŠKO STRAN PRIMORSKEGA DNEVNIKA

OGLASE • OKVIRJENE ČESTITKE OSMRITNICE • ZAHVALE • SOŽALJA

sprejemamo na upravi-redakciji Primorskega dnevnika v Gorici, tel. 533382 - 535723 ali po faxu 532958

samo od 8.30 do 12. ure (in ne več popoldne!)

od 13.30 do 15. ure (in zjutraj od 8.30 do 12.30) pa sprejema vse oglase PUBLIEST, tel. 040/7796611, fax 040-768697 vsak dan, razen sobote.

KRONIKA / V TURJAKU

Bordel v domači režiji

Mož je izkoriščal ženo in druga dekleta

Goriška policija je aretirala 35-letnega Maura Clementeja pod obtožbo izkoriščanja prostitucije. Prijavili so tudi njegovo ženo, 32-letno Cinzio Cadenar in sicer z obtožbo favoriziranja moža. Oba živita v Turjaku. V preiskavo je vpletena še mlajša zenska, katere imena niso javili. Podrobnosti o preiskavi, ki je še v teku, niso znane. Izvedli smo le, da naj bi Clemente organiziral vso zadevo. Zadeva je trajala že precej časa. Klijente za zmenke je zbiral s preko telefonske stevalke, ki jo je publiciziral v časopisnih oglasih. Svoje care naj bi za denar ponujala tako Clementejeva žena, kot vsaj se eno, morda pa tudi več deklet. Zmenke naj bi prirejali tako na Clementejevem domu v Turjaku kot tudi po hotelih in drugod na Goriškem in v Furlaniji. Policija je med hišno preiskavo na domu aretiranega zaplenila tudi nekaj pornografskih videokaset in drugih pripomočkov za spolno "igrakanje".

Huligan vlomil v stanovanje

V Gorici je policija včeraj ponoci ustavila in prijavila sodstvu 32-letnega P. C. Mladi moski je nekaj po polnoci vdrl v stanovanje neke družine v Ul. Ballilla. Hišni gospodar ga je skušal nagnati. P. C. je začel vpiti in razbijati, sledil je pretep vse do prihoda policije, ki je odvedla razboriteža. Odgovarjal bo zaradi vloma v zasebno stanovanje in nasilja.

Včeraj izgnali 13 tujcev

V uradu za tujce na kvesturi so včeraj odredili izgon 13 tujcev. 8 Senegalcev so prijeli na plaži v Gradežu, 2 Nigerijca in Romuna v Trzinu, drugega Romuna pri goriški železniški postaji in Južnoafričana v Krminu.

50-LETNICA HIROŠIME

Sije naj Sonce miru

Zbirališče jutri ob 9.00 pri ljudskem vrtu

Jutrišnja 50-letnica eksplozije atomske bombe nad Hirošimo bo priložnost za vrsto spominskih prireditvev. V Krminu bo že nocoj s tihi pohod, ki ga mirovniško združenje "Int di pas" prireja ob 21. uri.

Posebno pozornost zasluži akcija za Sonce miru, ki ga bodo risali v Gorici jutri dopoldne. Pobudo je dala slovenska kulturna zadruza Maja, pridružili pa so se ZSKD, Kulturni dom, SZ Dom, KD O. Zupancic in KD Briski gric ter Solidarnostni odbor za pomoč beguncem iz BiH. Sonce miru bodo risali na pločniku pred ljudskim vrtom na Verdijevev korzu s pričetkom ob 9. uri. Likovna akcija naj bi bila tiha mirovna manifestacija proti atomskim tragedijam, obenem pa tudi proti moriji na tleh bivše Jugoslavije.

Pridruzi se lahko kdorkoli - od najmlajših pa do mladih druge generacije - in to kot izraz miru in sožitja v svetu. Zelja prirediteljev je naj zarki sonca miru dosežejo se posebej otroke v Bosni, ki po sotorih in kletih nimajo "sonca", premnogim pa niti v srcih ga ni več...

Poleg Sonca miru bosta jutri se dve spominski akciji. Krscanska osnovna skupnost bo nedeljsko srečanje ob 10.30 na Trgu Salvemini pri Sv. Ani posvetila razmisljanju o tej tragediji in vojni nasploh. Popoldne, točno ob 18. uri, pa bodo v Podtumu za nekaj minut prekinili tekmovanje pritkovalcev in z zalnim pritkovanjem spomnili na Hirošimo in žrtve tudi današnjih vojn. Vse občane vabijo, naj se ob tisti uri za hip ustavijo in posvetijo žrtvam vojn trenutek zbranosti.

OBVESTILA

CERKVENI SVET VRH - GABRIJE vabi jutri na praznik zavetnika, sv. Lovrenca: ob 10. uri bo v cerkvi na Vrhuh slovesna maša z nastopom pevskega zbora in pritkovalcev; sledita procesija in družabnost.

NA VRHU bo jutri ob 16. uri družabnost, ki jo prirejajo Lovsko društvo "Dobrodo", KD Skala, Združenje sportnih ribičev "Vipava" in društvo krvodajalcev v Sovodnjah.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALL'ORSO BIANCO,
Korzo Italia 10, tel. 531576
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
S. NICOLÒ, Ul. I. Maggio 94, tel. 790338.

ČRPALKE

Danes in jutri so na Goriškem dežurne bencinske črpalke:

GORICA
MONTESHELL - Ul. Trieste
IP - Ul. don Bosco
AGIP - Ul. Aquileia
FINA - Korzo Italia
TRZIC
MONTESHELL - Ul. Matteotti
ESSO - Ul. 1. Maggio
IP - Ul. Boito
FINA - Ul. Cosulich
KRMIN
MONTESHELL - na državni cesti št. 56
GRADISČE
AGIP - cesta v Marian
RONKE
ERG - Ul. Aquileia
FOLJAN
AGIP - Ul. Redipuglia
FOSSALON
MONTESHELL - Fossal.

POGREBI

Danes: 9.30, Antonio Garup iz splosne bolnišnice v Cedadi; 10.30 Lojzka Tercič, vd. Marchi iz bolnišnice sv. Justa v Pevmo; 10.30 Cirilla Skrt, por. Clausero na glavnem pokopališču.

Tečaj velja za 100 enot, pri prvih treh pa za 1 enoto valute

GLEDALIŠČE / MED DVEMA SEZONAMA SMO POKUKALI V FUNDUSE

Kostuma igrata brez igralcev

LJUBLJANA - Poleti, ko gledališča zapustijo njihovi zivi akterji, v skritih, večini ljudi nedostopnih prostorih, ostanejo kostumi. Tam čakajo na svoje neme vloge in priložnosti, da jih izberejo in znova pokažejo na odru. Govorijo sami zase, s svojimi barvami, razkosjem, necimrnostjo. Na odru se bohotijo in zaljsajo igralce ter jim pomagajo ozivljati like iz preteklosti in sedanjosti. Zazivijo v obeh gledalcev, ki ob-

čudujejo njihovo pestrost, domiselnost in lepoto. Zgodb o njihovem nastajanju in posebnostih običajno ne poznamo. Tokrat smo obiskali dve gledališči in se seznanili s kostumoma, ki oba pričata o izvirnosti in zanimivosti. O njiju je v Drami slovenskega narodnega gledališča v Mariboru pripovedoval umetnikski vodja Tomaz Pandur, v Mladinskem gledališču v Ljubljani pa garderoberka Jozica Plut.

Kostum iz mariborskega gledališča nastopa v predstavi Ruska misija. Nosi ga Ksenija Mišič, podpisala pa sta ga kostumografa Svetlana Visintin in Leo Kulaš.

Kostum Nastasije Filipovne Baraskove, ki jo v predstavi Ruska misija v režiji Tomaza Pandurja igra Ksenija Mišič, odlikujejo značilnosti, ki kostumografa Svetlano Visintin in Lea Kulaša uvrstajo med redke gledališke ustvarjalce, ki s svojim avtorskim rokopi som in prepoznavno poetično potezo usodno zaznamujejo vizualno in duhovno podobo predstave.

Z odvzemom barvne ga spektra in v skladu s karakterjem junakinje v določenem trenutku predstave sta kostumografa z mojstrskimi potezami oblikovala hkrati historično in novodobno krinolino, ki s črno-belimi ornamenti govori svojo zgodbo: zgodbo o ljubezni, strasti, osamljenosti, demoničnosti, zenskosti na meji sovraštva, obupa in sadomazohizma. Cipkasti torzo odkriva in dopolnjuje monumentalno krinolino in ji daje pridih eteričnosti. Vecplastnost kostuma omogoča dramski razvoj in dramaturško konceptualno osmislitev neke med nebom in zemljo. In to je nedvomno odličen predpogoj, da se v določenem trenutku lahko zgodi gledališče. Ko se zlijejo barva, oblika, vonj, cipka, svila in usnje z igralničnim ustvarjalnim nabojem.

Ksenija Mišič in Alojz Svele v kostumih iz Ruske misije (Foto: J. C. Callo)

V predstavi Psiha Mladinskega gledališča iz Ljubljane Nataša Barbara Gračner nosi kostum, ki ga je za našo predstavitev izbrala garderoberka Jozica Plut.

O njem je povedala, da se ji zdi čudovit, da je bila njegova izdelava zahtevna in da je v njem veliko materiala. Skratka, kostum je zelo bogat. Ustvaril ga je Alan Hranitelj, kostumograf večine njihovih predstav, ki je zanj tudi izdelal skico. Kostum je vecplasten, igralka ga mora obleci kar na odru, saj je tako širok, da bi v njem le stezka prisla skozi vrata. Kostum je zelo težek, zanj so namreč po-

rabili približno 70 metrov blaga, posit pa je s cvetlicami, ki ga se dodatno popestrijo.

H kostumu sodi tudi klobuk, ki ga je z veliko fantazije izdelal kostumograf sam, sestavljata pa ga pletena kosarica in sadje. Kostum je sesila Marica Ipser, ki je imela z njim veliko dela. Minilo je kar nekaj dni, preden so nanj prisili vse cvetlice. Zaradi njegove teže ga igralka ne more nositi dolgo časa, vseeno pa ga ima zelo rada.

Plutova je se dodala, da jim je pravzaprav vsak kostum po svoje zelo ljub. Problem njihovega gledališča pa je v tem, da nimajo dovolj prostora za njihovo shranjevanje.

Karla Zeleznik

Ptuj dobil poklicno gledališče

PTUJ - Podobno kot v Kranju, Kopru in na Jesenicah je bilo leta 1958 ukinjeno tudi poklicno gledališče Ptuj. Temu je sledilo obdobje ljubiteljskega gledališkega delovanja skupin, združenih v Delavskem prosvetnem društvu Svoboda Ptuj.

Leta 1992 pa je mladi režiser Samo Strelec s skupino zanesenjaskih gledaliških ustvarjalcev ustanovil gledališče Zato, ki ima za seboj stiri leta prizadevanj in nekaj zelo uspešnih predstav. Gledališče Zato je bilo ustanovljeno z namenom, da bi Ptuj po 37 letih ljubiteljskega gledališkega ustvarjanja vnovič dobil poklicno gledališče. Kot je povedal vodja gledališča Zato Franc Mlakar, se bo ptujskim gledališčnikom želja izpolnila 1. januarja leta 1996, ko bo zacela veljati pogodba, ki so jo marca lani podpisali z občino Ptuj. Ta gledališče opredeljuje kot javni zavod. Redno sezono načrtujejo dve predstavi in gostovanja v drugih gledališčih. Ze v ponedeljek, 7. avgusta, bo na dvorišču dominikanskega samostana na Ptuj premiera uprizoritve Turinjeve komedije Krcmarica, v kateri se bodo predstavili obetavni študentje Akademije za film, radio in televizijo ter nekateri njeni diplomanti. Gledališče Zato bo s Krcmarico po nekaj ponovitvah na Ptuj gostovalo 12. avgusta na festivalu Idriart na Borlu, 15. avgusta na Primorskem poletnem festivalu, 18. avgusta v Mariboru, septembra pa bodo gledališčniki gostovali na gradovih v Sevnici, Veliki Nedelji, Ajdovščini in Ormožu. **Martina Pavšič**

Nataša Barbara Gračner v svojem najljubšem kostumu iz Psihe (Foto: M. Modic)

MNENJA... POLEMIKE... PISMA... ODMEVI

Neustrezen scenarij Feliksa

Goran Schmidt je iz znane partizanske družine. Njegova mama je bila znamenita igralka partizanskega gledališča, pa ima zaradi te svoje pripadnosti poseben odnos do zgodovine osvoboditev slovenskega naroda. Človek bi lahko na njegov odstop reagiral takole. Če pa kdo pozna njegovo biografijo in jezik, ki ga Goran v svoji strokovni ekspertizi uporablja, mora žal odkriti, da je pet desetletij isti in enak sindrom vseh teh ljudi, ki za vekomaj skrbijo za primerno visoko gledanje in obravnavanje zgodovine osvoboditev. Goran je seveda navajen, da je generacija naših prvih osvoboditeljev leta 1945 za svoj zarod poskrbela tako, da so od te osvoboditve predvsem nekaj imeli. Ker mi nismo imeli nič, naj imajo naši otroci zares kaj od tega. Tako je Goran takoj, ko je končal drama-

turgijo, dobil mesto na radiu, nato mesto ume-tniškega direktorja za scenaristiko pri Viba filmu, s seboj pa je pripeljal tudi Draga Jancarja. To sta vodila tako, da iz vsega skupaj ni bilo nič ali pa silno malo. Toda pomembna sta datum in letnica. To je leto 1972, ki so ga ravno ti isti (Jancar itd.) razglasili za začetek svinčenih časov. Iz tistega obdobja vemo za polom Drazgoske bitke, vemo za neki partizanski Ljubičev film, samo to, da ga je posnel, ni pa pustil nobene sledi, tako da se niti naslova ne spomnim. Ravno takrat se je začel polom slovenskega filma, ki traja se danes. Pri njegovem začetku je bil kot eden od sefov zraven tudi naš Goran. Ko je to delo skupaj z Jancarjem prepustil se boljšim kadrom, kot sta bila onadva, je šel za umetniškega vodjo v celjsko gledališče, partija je skrbela za svoje otroke, ni kaj, tudi v svincenih casih. Iz tega obdo-

bja vem samo to, da je bil do te mere nekooperativen, da se ni bil sposoben niti pogovarjati z direktorjem, puščal mu je samo pisma. Direktor je bil Slavko Pezdir, veliko nas je, ki ga poznamo in tudi vemo, da za takšno Goranovo vedenje zanesljivo ni bil kriv Pezdir. Nato je partija se naprej skrbela za Gorana. Postal je vodja gledališkega programa v Cankarjevem domu, njegova kariera se je tudi tam končala z odstopom, saj je povsod, kjer je bil, odstopil in na druge zvalil krivdo; zdaj je tega kriv ideološko in politično neprimeren scenarij. Ali si lahko to predstavljate po tridesetih letih, ko se tako ni več ocenjevalo nič, kar je sodilo v umetniško produkcijo. Pa naj je slo za NOB ali za kakoli drugega.

Nato sem ga zasledil na radiu, mislim, da je vsaj to delo dobro opravljal. Odkrito povedano, začudil pa sem se, ko sem zdaj izvedel, da je

predsednik sveta, saj njegove reference nimajo tako bleščečih rezultatov, nasprotno, zanj velja tisto, kar sem povedal na začetku. Partija je prek svojih nepotističnih mehanizmov obvladovala stvari do žalostnega konca. In tako se je Goran ne bode len primerno znašel v novem osvobodilnem socialnem modelu, saj ve, kako je mogoče iz njega živeti 40 let. Jezik, ki ga uporablja tukaj, je natančno tisti jezik, proti kateremu smo se borili in ga ukinjali od leta 1951, ko so me ukinili v reviji Sviti, nato v Besedi, ko so me ukinili v njo vred leta 1956, nato v Reviji 57, ko so me z njo vred ukinili leta 1958, v revijah Perspektive in Problemi, vse v 60. letih, uveljavili smo, da je bilo nedostojno mesati kriterije zgodovine in resnico narodnoosvobodilne vojne z umetniško resnico scenarija oziroma filma. Pri Zupanovem Nasvidenju v naslednji vojni je del jugoslovanskega ti-

ska, pri nas samo Zveza borcev, če se ne motim, uveljavljala takšne stavke, kot jih tukaj Goran Schmidt. Schmidt namreč pravi:

FELIKS je formalno klisejski film, stilno banalen (!) in vsebinsko tendenciozno neresen in zaljiv, saj plebi-scitarno odločitev državljanov Slovenije za samostojno državo prikazuje kot naključje brez vsakršne podlage, državljan Slovenije pa kot otroke brez zgodovinskega spomina... itd.

Do pike enak je bil jezik hujskačev zoper Zupanov film, le da je tu druga ikonografija.

Človeka je groza, ko vidi, kako se ta boljsevištni jezik pri pravih dedičih uveljavlja kot politični jezik. Danes pa se ob našem Goranu spet seli v umetnost, kar je bil temelj njegovih prednikov, pa tudi njega za vzdrževanje oblasti ozkih političnih Partij v danih kulturnih skup.

Da ne ponavljam naprej. Nobenega dvoma ni, da je to besedilo nastalo v kulturnem forumu SDSS, samo tam se nadalje bolj ideologizira in sicer enako boljseviščno - vse, kar zadeva kulturo in umetniško produkcijo. Tam je zbran tudi cvet generacije z enako biografijo, kot je Goranova, ki bi jo poimenoval Smole generacija Teiresias, prodani razumniki na Kreonovem dvoru.

Zelo dobro, da smo to prebrali, bomo vsaj vedeli, kakšne ideološke komisije nas čakajo v prihodnje, če bo zmagal Kulturni forum pri SDSS.

Peter Božić

ZDA / TOKRAT SO SE METEOROLOGI UŠTELI

Erin spremenil smer in povzročil razdejanje

Tri žrtve, več pogrešanih, za 200 milijonov dolarjev škode

PENSACOLA (FLORIDA) - Ko so se na Floridi že vsi oddahnili, je orkan Erin spremenil smer in oplazil vso floridsko in alabamsko obalo Mehiskega zaliva. Ljudje so menili, da je najhujše mimo, saj so meteorologi poročali, da je orkan ze nad Mehiskim zalivom in da bo tam izgubil vso svojo moc. Da bi bila mera polna, se je vnovic okreplil, iz tropske nevihte se je prelevil v orkan in povzročil vecje razdejanje kot na atlantski obali Floride, saj so umrle tri osebe, stiri pa pogresajo.

Meteorologi so prese-neceni, saj se je prvič po 69 letih zgodilo, da je kak orkan dosegel mesto Pensacola na meji z Alabamo. Njegova smer je presenetila vse, saj se je - in se se vedno - premi-ka povsem nepredvidljivo. Zato so oblasti razglasile izredno stanje na območju od Morgan Cityja v Louisiani do Apalachicola na Floridi.

Vrtincasti veter je dose-gel hitrost 175 kilo-metrov na uro, orkan pa je povzročil za 200 mili-jonov dolarjev škode. Floridski guverner Lawton Chiles je pred-sednika Clintona prosil, naj Florido razglasi za območje, ki ga je prizade-la naravna katastrofa, saj bi tako iz pristojnega zveznega sklada prisli do sredstev za obnovo porušeni domov in in-frastrukture. To je storil tudi alabamski guverner Fob James, ki je razgla-sil izredno stanje na ce-lotni obali. Kjer Erin ni odkrival streh, ruval

dreves in lomil električnih drogov, zaradi ce-sar je pol milijona ljudi ostalo brez električne energije, je prebivalce prizadel z močo, kakrsne ne pomnijo. V nekaj urah so padle velike količine dežja, voda pa ni mogla odteci v razburkani Mehiski zaliv, saj so bili valovi visoki tudi do dva metra. Skoraj celotno priobalno območje je zalila voda, ki je v nekaterih krajih segala tudi 75 centimetrov visoko.

Ljudje so se vdali v usodo, kot zgovorno prica posnetek iz West Melbourne, kjer sta se zakonca Howe podala na sprehod, saj mirna voda zdaj sega le nekaj centimetrov nad kolena. Tako zdaj brodita po neprometni cesti do svojega zalitega doma.

(Telefoto AP)

Niso še preboleli atomske bombe

Kenzaburo Oe, lanski Nobelov nagrajenec za književnost, skupaj s skoraj dvema tretjinama japonskih somisljenikov zahteva, naj se Američani opravičijo Japonski, ker so vrgli atomsko bombo na Hirošimo in Nagasaki.

Pred petimi leti nikomur se na misel ni prišlo, da bi utegnili bogati Japonci zahtevati kaj taksnega, zlasti, ker so od leta 1964 - skoraj brezplačno - pod ameriškim jedrskim dežnikom. Stara tiha želja je dozorela, ko je Amerika začela trgovinsko vojno proti Japonski in uvedla visoke carinske dajatve za japonske avtomobile, letala in fotografski material.

Zgodovinarji si se vedno prizadevajo, da bi končno pokopali mit o nedolžni Japonski, ki naj ne bi imela nobene zveze z jedrskimi manipulacijami, japonska vlada pa se trudi, da bi prepeljala cedalje močnejše sume, čes da je-

drskih naprav ne uporabljajo samo v civilne namene. Japonski pisatelj in pacifist Makoto Oda meni, da se je med Japonci razbohotilo samopomilovanje, in sicer predvsem na osnovi dejstva, da so utrpeli opustošenje zaradi orožja, ki ga sami sploh niso poznali.

Nedavno pa so zgodovinarji s pomočjo ameriških arhivov odkrili, da je general Hideki Tojo leta 1943 izdal tajni ukaz za izdelavo atomske bombe, ki naj bi vsebovala uran 235 - tako kot ameriška različica, ki je padla na Hirošimo. Toda nacrt pod nadzorom fizika Josija Nisina je spodletel, ameriški bombniki pa so leta

1945 unicili tokijski center za jedrske raziskave.

Ameriški general Charles Sweeny meni, da Japonci, če bi leta 1945 imeli atomsko bombo, ne bi prizanesli niti Beli hiši, medtem ko so Američani spoštovali japonskega cesarja.

Danes Japonska premore material in tehnologijo za izdelavo jedrskega orožja. Greenpeace zagotavlja, da je samo v Tokiu toliko materiala za cepitev atomskega jedra, da bi lahko izdelali 120 atomskih bomb, kakršna je bila hirosimska.

Po visini proračuna za obrambo je Japonska že na tretjem mestu svetovne lestvice.

Japonci so na generalni skupščini OZN leta 1961 tudi prvič in zadnjič glasovali za zmanjšanje obsega jedrskega oboroževanja.

JAPONSKA / OB 50-LETNICI ATOMSKE EKSPLOZIJE

»Bila je tragedija za celo človeštvo, ki je ne bomo mogli nikoli opravičiti«

RIM, TOKIO - »Nikoli ne bomo dokončno sprejeli tega, kar se je zgodilo pred 50 leti. To ni bila tragedija le za Japonce, marveč za človeštvo.« Tako se Masamichi Hanabusa, japonski veleposlanik v Italiji, spominja jutra, ko je Enola Gay preletel Hirošimo in spustil prvo atomsko bombo. Hanabusa je bil star enajst let in od takrat je bolečina vkoreninjena v njegovem srcu. Dusevni pretres celega naroda, ki ga je, kot je dejal veleposlanik, težko razumeti, če ga nisi doživljal na lastni kozi.

»Seveda, bila je vojna, toda taksnega ukrepa ne moremo opravičiti,« je pripomnil Hanabusa. Tokio meni, da je edino pozitivno, kar lahko sledi takšni tragediji, do-

končna obsodba jedrskega orožja. Japonska ustava prepoveduje gradnjo in posest tovrstnega orožja na svojem ozemlju. Ko je Chirac napovedal jedrske poskuse v bližini Polinezijskega otocja, je Japonska skupaj z Avstralijo in Novo Zelandijo najbolj glasno obsodila francoske namene. Hanabusa je obsodil francoske načrte: »Tako po podaljšanju sporazuma proti sirjenju atomskega orožja za nedolocen čas je Francija sklenila vnovic zaceti z atomskimi poskusi na Mururoi. To je treba odločno obsoditi.« Japonska je Francijo že zaprosila, naj spremeni svoje načrte, septembra pa bo na generalnem zboru OZN predstavila prošnjo za prekinitev atomskih poskusov.

Na Japonskem pa se nadaljuje tragedija preživelih hibakusev, ki jih je več kot 250 tisoč. Nagasaki in Hirošima sta zdaj dve novi mesti, sledovi atomske eksplozije so vidni le tu in tam. Ljudem pa se rane se vedno niso zacelile. Hibakusi živijo od državne pokojnine in so delezni zdravstvene pomoči. Nove generacije pa jih potiskajo v stran, kot da bi bila bolečina kaj manjša, če te žive priče ne sprožajo grozovitih spominov. Prebivalci prizadetih mest

hočejo izbrisati iz svoje-ga vsakdana vse znake atomske tragedije. Življenjske razmere hibakusev vsekakor niso zavidljive.

Ko je leta 1945. Amerika zasedla Japonsko, je takoj razglasila prepoved sirjenja informacij o učinkih in po-

sledicah radioaktivnega sevanja. Sele dve leti pozneje so ustanovili Komisijo za ranjene v atomski eksploziji, leta 1957 pa poskrbeli za zdravstveno oskrbo preživelih. Po večletnem studiju so med hibakusi ugotovili porast primerov raka in

levkemije, veliko je bilo tudi psihičnih posledic atomske eksplozije. Tesnoba, nespečnost, psihoze, stiska ob ne-nemnem soočanju s smrtjo. Kot je poudaril japonski profesor: »Človeštvo ni zmožno prenašati taksnih tragedij!«

Pred spominskim centrom v Hirošimi je eden od preživelih, 63-letni Hiroši Hara, pripovedoval, kako je bilo tistega tragičnega dne (AP)

ZDA / SATANOVA MEDDRŽAVNA CESTA

Hudičev vpliv je treba odpraviti

Ljudje predlagajo, naj avtocesti I-666 spremenijo ime oziroma številko

NEW YORK - V ameriski zvezni državi Utah, državi mormonov in Indijancev Navajo, so ustanovili komite, ki se zavzema za izganjanje hudiča iz meddržavne ceste I-666, slovite avtoceste, ki jo je pred časom režiser Oliver Stone izbral za svoj film Natural Born Killers. Pravijo, da je pod vplivom hudiča, saj se na njej pogosto dogajajo skrivnostne nesreče.

Cesta vodi skozi indijanski rezervat, kjer je prodaja alkoholnih pijač prepovedana. Kljub temu so preiskovalci v krvi voznikov, ki so izgubili življenje na tej cesti, pogosto našli nadpovprečne količine alkohola. I-666 je tudi prizorišče morilskih podvigov tako imenovanega Mad Truckerja, psihopatskega prevoznika, ki s svojim orjaskim tovornjakom lovi pesce, da bi jih po-

mendral pod kolesi. Nekateri trdijo, da ga policija se ni ujela, ker ga scitijo zli duhovi.

»Ne dvomimo, cesta je dobila satanovo ime oziroma številko, treba jo je preimenovati,« je izjavila Susan Camden, pripadnica omenjenega komiteja, in razložila, da je po Janezovi Apokalipsi številka 666 številka antikrista.

Meddržavna cesta vodi od Gallupa v Novi

Mehiki do Monticella v Utahu. Stiristo kilometrom ceste od Gallupa do Arizone so zlovesco številko že pred leti spremenili v US-91, tako da prekleti del ceste zdaj meri le se tristo kilometrov. Hitra cesta je tam dokaj ozka in ovinkasta, ponoči pa nerazsvetljena. Čeprav je podnevi slikovita in vzdolž nje stojijo številni moteli, se je ljudje izogibajo. Ob robu ceste policija namreč pogosto naleti na trupla naivnih potnikov. Komite ima zaradi tega cedalje več članov. Sprva ga je sestavljala pesčica preplasnih vernic, z leti pa se ji pridružuje cedalje več oseb.

UPRAVLJANJE SPOMENIŠKO ZAŠČITENIH ZGRADB

Kdo mora vzdrževati hišo na Eipprovi 19?

Odgovornost si podajajo novi lastniki in stanovanjski sklad

LJUBLJANA - Sredisca večjih slovenskih mest so polna starih hiš, potrebnih temeljite prenove. Najhuje je v Ljubljani in v Mariboru, kjer ljudje živijo tudi v stanovanjih, ki jim prav lahko postanejo nevarna. Eden izmed takih primerov je tudi hiša na Eipprovi 19, ki stoji poleg Trnovske cerkve. Hiša je bila po vojni nacionalizirana, njen lastnik pa je bila občina Ljubljana Vic-Rudnik, ki pa je ni vzdrževala, kot bi bilo to potrebno. Zdaj je zaključen tudi že denacionalizacijski postopek in tako večji del hiše, v katerem je 47 stanovanj, pripada sedmim novim lastnikom.

Ti so po stanovanjskem zakonu dolžni vzdrževati hišo. Prevzem lastnine naj bi torej obenem pomenil tudi prevzem odgovornosti za njeno vzdrževanje. Toda stanovalci na popravilo hiše se kar čaka. Njen stanovanjski standard je sicer slab, kajti večina stanovalcev si deli sanitarije in kopalnice, ki so na hodnikih. Ze natančno pred dvema letoma je bilo ob pregledu stavbe, ki sta ga opravila takratni skrbnik Marjan Kadunc in upravitelj stavbe Stanovanjsko podjetje Ljubljana, ugotovljeno, da je hiša potrebna nujnih vzdrževalnih del. Ta pa niso bila opravljena. Marjan Kadunc zdaj ni več skrbnik stavbe, ker je odločba o dedovanju postala pravnomočna. Skrbniki stavbe so tako postali dedici oziroma njeni novi lastniki. Slavko Maier iz Stanovanjskega podjetja pa nam je razložil, da novi lastniki z njimi niso sklenili nove pogodbe o upravljanju hiše, tako da je formalno hiša zdaj tudi brez upravitelja.

Varnost ljudi je najbolj ogrožena v najemnem, 30 kvadratnih metrov velikem stanovanju Dušanke Markovic, za katerega mesečno plačuje 150 mark najemnine. Za to stanovanje je bilo že pred dvema letoma ugotovljeno, da se zaradi preobremenitve stropa pogreza lesena stropna konstrukcija. Takratni zgornji sosede so si namreč že pred desetimi leti napravili kopalnico, ki zamaka. V tem stanovanju pa se pod v kopalnici ugreza. Markovicova, ki v stanovanju živi s svojim življenjskim sopotnikom in otrokom, se je že obrnila po pomoč na stanovanjsko in gradbeno inspekcijo ter tudi na urad zupana dr. Dimitrija Rupla. Inspektorji so si stanovanje ogledali in ugotovili, da je možno, da so stropniki prepereli. Zagotovo pa bo stanje stropa, ki je že povešen in kjer je tudi že razpokal omet, vedno slabše. Stanovanjski inspektor je tudi že napisal odločbo, ki lastnikom nalaga, naj pri pristojni instituciji takoj naročijo pregled stropne konstrukcije, da bi potem lahko opravili popravilo. Da bi bila odločba pravnomočna, mora biti vročena lastnikom. Kljub večkratnim poskusom republikanemu stanovanjskemu inspektorju Mirku Pavšcu to se ni uspelo. Ker se ni prislo do delitve premoženja med novimi lastniki, se tudi se ne ve, kdo je pravzaprav lastnik stanovanja Dušanke Markovic, ki za to nevarno stanovanje sicer plačuje

Stanovalci nemočno čakajo, kdaj se bo hiša zrušila (Foto: Boban Plavevski)

profitno najemnino, kot je določeno v njeni pogodbi o najemu stanovanja. Cetudi bi torej sama hoteli popraviti stanovanje, tega ne more, ker mora lastnik dati soglasje k opravljanju del, ki morajo biti opravljena strokovno. Ne velja namreč pozabiti, da je hiša stara in tudi spomeniško zaščitena. Markovicova pa sploh ne ve na koga naj se obrne, ker ne ve, kdo je lastnik njenega najemnega stano-

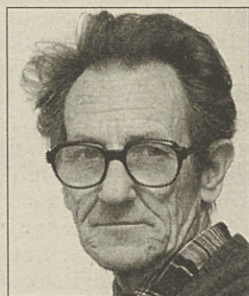
vanja. Na zupanovem uradu za pritožbe so ji svetovali, naj se iz stanovanja rajši izseli, kot pa da čaka, da se bo strop zrušil nanjo in na njeno družino.

In kdo bo odgovoren, če bo res prislo do nesreče? Ali stanovanjski inspektor, ki ni stanovanja zapečatil in s tem seveda njegove stanovalce postavil na cesto? Bodo odgovorni novi lastniki hiše, ki je ne vzdržujejo?

Mateja Bertoncely

Šlompasta osvoboditev in šlompasta država

PETER BOZIC

Na našem ozemlju velike ali pa večje drzave res nimajo prav nobene sreče. Prva puška, po kateri praznujemo dan borca, je počila v Tacnu in zaradi te puške in tega poka se je čez stiri leta sesul »Das dritte Reich«. Bilo pa je tako. Nemci so zasedli severni del ozemlja nad Ljubljano in zandar iz Tacna, ki je bil zandar v stari Jugoslaviji, je svojo zandarsko službo samo nadaljeval. Nekega dne se je kot večkrat na teden navsezgodaj zjutraj peljal z biciklom od ljubice, ki mu jo je zavidal domač knečki pob. Pob ga je čakal pod mostom in mu z lovsko puško izstrelil pest siber v zadnjico.

Nato se je nekaj časa skrival, potem pa izginil v Rasiski partizanski ceti. Oba sta preživela izbruh svobode leta 1945, zandar se je oženil s tisto, zaradi katere mu je domačin napolnil zadnjico s sibrami, in zato, ker je začel vojno na Balkanu, postal prvi predsednik KLO v Tacnu.

Ta država, ki sta jo ustanovila po padcu Tretjega rajha - tega sta ga definitivno zrusila zandar in domaci fant - je končala na se bolj šlompast način in zaradi ciste slamparije.

Iz generalstaba ljubljanskega poveljstva JLA je neprenehno curljalo in poveljstvo JLA se je odločilo, da bo naslo tistega, ki vohuni zoper JLA in tako so preko svojega »odasiljača« vsem vodjem oddelkov poveljstva JLA v Ljubljani, ki jih je bilo več kot 20, poslali tri leta staro prvo varianto premika čez JLA kot najstrožje zaupno gradivo. Posiljati prvo, tri leta staro, inacico o premikih čez po vseh oddelkih ljubljanskega poveljstva JLA je tako nemarna zgodba, da bi ji noben zviti vohun ne mogel nasesti, zato pa ji je Borštner in stekla je zgodovina dokončnega razpada Socialistične republike Jugoslavije, zlasti pa dokončna osvoboditev Slovenije. Ta se je začela že leta 1941 v Tacnu, šlompasto, da je kaj, saj je narodnoosvobodilna vojska s sibrami napadla okupatorskega zandara na biciklu in preživel je prvo Jugoslavijo, Nemčijo in Italijo in novo Jugoslavijo.

Borštner in tudi vojska varnostna služba sploh ni opazila, da je dokument o premikih čez tako zastarel, da so ga vodje oddelkov kratkomalo dali na dno svojih železnih blagajin in ga sploh prebrali niso. Prav tako pa Borštner sploh ni pazil, kako kopira ta dokument, tako da so Kranjčevi Kosovci takoj vedeli, da ga je nekam odnesel, kopijo namreč. Borštner in nihče drug.

In spet je bila naša osvoboditev v nevarnosti, saj je bil Tasič se bolj nemaren in šlompast kot vsi skupaj doslej in je listič pustil na mizi, ker sploh ni vedel ne kaj bi s kopijo dokumenta in ne kaj bi z Borštnerjem. Potem se je to valjalo po Mladini in spet nam je pomagala božja previdnost in sam Bog osebno, da je to le prislo do Zavrla in da so to le našli preiskovalci na uradništvu Mladine, da so lahko zaprli glavno pomoto osamosvojitve Janeza Jansa in se je osvoboditev lahko začela. Če se listi na Mladini ne bi tako valjali po mizi, kot se listi, na katerih pišem svoje komentarje za Ljubljanski Dnevnik in Republiko, bi te neskončne slamparije sploh ne bilo in bi ne bilo tudi našega samostojnega visjega sodišča v Ljubljani, ki je seveda natančno tako, kot je vse to skupaj in sploh drugačno ne more biti.

Namreč šlompasto, saj je enega od mojih komentarjev, kjer se norčujem iz mojih zaslisanj na UDBI - dobival sem pozive in ce nisem prišel, so me na zaslisanje privedli na silo - to visje sodišče proglasilo za moje javno in seveda prostovoljno priznanje o sodelovanju z Udbo. Ta razsodba gospe Barbare Sefer, visje sodnice, je tako šlompasta, kot so sibre in svinjske sčetine namesto pravih krogel, tri leta star tajni dokument, pomotoma zaprt osvoboditelj Jansa in predvsem razumevanje napisane in tiskane besede pa je na ravni predsolskega otroka.

Nemogoče, da bi spričo slamparije, ki je botrovala naši osamosvojitvi in državi, bilo visje sodišče v Ljubljani drugačno, na primer, da bi bralo stvari tako, kot so zapisane, saj se to ni posrečilo niti tajni vojski službi JLA in niti vsem drugim, ki nas osvobajajo ze stiri leta.

MEMORANDUM MED SLOVENIJO IN EVROPSKO UNIJO

Določili so letni program sodelovanja na večjih področjih

LJUBLJANA (STA) - Direktor Urada RS za evropske zadeve v ministrstvu za zunanje zadeve Benjamin Lukman in vodja delegacije Evropske komisije v Ljubljani, veleposlanik Amir Naqui, sta včeraj podpisala memorandum o sodelovanju med Republiko Slovenijo in Evropsko komisijo za leto 1995/1996.

To je že tretji tovrstni memorandum, ki v okviru sporazuma o sodelova-

nju med Slovenijo in EU določa letni program sodelovanja med Slovenijo

in Evropsko komisijo, zlasti na področju izobraževanja predstavnikov slovenske državne uprave, poleg tega pa omogoča visokim funkcionarjem spoznavanje s strukturo in delovanjem EU.

Memorandum predvideva sodelovanje na univerzi-

tetnem področju, na področju medijev, izobraževanja uradnih prevajalcev in druge. Za uresnitvev memorandumu o sodelovanju za leto 1995/1996 je Evropska komisija namenila 200 tisoč ekujev.

Benjamin Lukman je dejal, da program določa vrsto dejavnosti, ki bodo pospešile približevanje Slovenije EU, boljše spoznavanje njene strukture in kakovostnejše sodelovanje na številnih področjih. Poudaril je, da program predvideva organiziranje seminarjev, tečajev, okroglih miz, konferenc o delovanju EU in njenega trga. Predviden je obširen program izmenjave kadrov, usposabljanja slovenskih delavcev v državni upravi v institucijah komisije in sodelovanje na področju usposabljanja slovenskih uradnih prevajalcev. Dokument predvideva obširen program organiziranja mednarodnih sejmov, ki bodo prispevali k hitrejši

integraciji našega gospodarstva v gospodarstvo EU. Nacrtovano je sodelovanje pri podelitvi različnih stipendij in izmenjavi informacij, dokumentacije, medijev in novinarjev. Lukman je dejal, da je program usklajen in kompatibilen s programom sektorske pomoči. Predvideva sredstva za leto 1995 in 1996, in sicer v višini 360 tisoč nemških mark.

Veleposlanik Amir Naqui je poudaril, da je v okviru tega programa sodelovanje med Slovenijo in EU že utečeno. Obojestranski napor se bodo nadaljevali v smeri boljsega razumevanja in sodelovanja med institucijami.

Benjamin Lukman in Amir Naqui pred podpisom memoranduma (Foto: Barbara Reya)

NOVICE

Končuje se prva stopnja gradnje vodovoda Podgora

POSTOJNA - Gradbeni stroji v postojnski občini čez poletje ne spijo, saj postavke občinskega proračuna, ki so ga svetniki sprejeli konec junija, omogočajo nadaljnje urejanje na področju komunalne infrastrukture. Tako so pred kratkim že zaključili gradnjo primarnega voda vodovoda Belska žaga - Belsko - Bukovje. Pri koncu je gradnja sekundarnih vodovodov skozi vas Belsko, saj naj bi konec meseca ze sanirali poškodovane asfaltne površine v naselju. S tem bo zaključena prva stopnja gradnje podgorskega vodovoda, čakata pa jih še dve. Priprava dokumentacije za zacetek druge stopnje je že v teku, z deli bodo začeli letos, čeprav od države ne bodo dobili pričakovanih 30 odstotkov sredstev, ampak le 15. Predračunska vrednost druge stopnje gradnje vodovoda je ocenjena na 77 milijonov tolarjev, vključuje pa gradnjo primarnega voda do Gorenj, zbiralnika in crpalisca vode ter elektropostaje. (M. G.)

Voda tudi za prebivalce Javorniške ceste

POSTOJNA - Konec avgusta bodo vodovodno napeljavo začeli polagati tudi ob Javorniški cesti v Postojni, saj strokovne službe pospešeno zaključujejo izdelavo dokumentacije. Naložba bo stala približno 6, 6 milijona tolarjev, denar bosta zagotovili občina in OMV Istra, d.o.o., ki bo s tem tudi v celoti uredila vodooskrbo svojih bencinskih servisov na avtocesti, svoj delež pa bodo z delom prispevali tudi krajanj Javorniške ceste. (M. G.)

Brez vodooskrbe še Liplje in Lohača

HRUSEVJE - Tretji načrtovani vodovod, ki so ga postojnski svetniki vnesli v letosnje proračunske postavke, je vodovod Hrusevje - Tri hiše - Čenček, po prvih ocenah vreden kar 21 milijonov tolarjev. Gre za sorazmerno drago vodovodno omrežje, ki poteka skozi območje petih vasi, a zajema le približno 15 hiš. Tudi ta vodovod naj bi začeli graditi konec tega meseca. Tako bosta v postojnski občini z izgradnjo vseh nastalih vodovodov brez vodooskrbe ostali le še naselji Liplje in Lohača pri Strmci. (M. G.)

Orgelski koncert Huberta Berganta

POSTOJNA - To nedeljo bosta na Postojnskem dva orgelska koncerta profesorja Huberta Berganta. Pridržani organist bo ob desetih dopoldne najprej nastopil v cerkvi v Stivanu (Matenja vas), ob 18. uri pa bo koncertiral v postojnski cerkvi. Koncerta organizira postojnsko turistično društvo, omogoča pa ju postojnska občina. (M. G.)

Kvartet Sonus v zgelski cerkvi

ZELSE - V renesančni cerkvi Sv. Volbenka v Zelsah bo iz serije poletnih zelskih koncertov v petek, 11. avgusta, ob 20. uri na vrsti koncert kvarteta Sonus, ki ga sestavljajo Matej Zupan na flavti, Marko Hvala na violini, Lara Celestina na violi in Klemen Hvala na violoncelu. Igrali bodo dela Beethovna, Haydna, Regera in Mozarta. (M. G.)

Nov vojaški objekt kmalu odprt

PIVKA - Na območju vojašnice v Pivki ministristvo za obrambo gradi nastanitveni vojaški objekt s spremljajočimi prostori, ki bo služil za namestitev tamkajšnje enote slovenske vojske. Na ministristvu so povedali, da je naložba sestavni del letnega programa vzdrževanja in vzpostavljanja najnujnejše vojske infrastrukture. Objekt bo predvidoma končan na začetku letosnje jeseni, financira pa se iz postavk obrambnega ministristva iz lanskega in letosnjega leta. (M. G.)

Jamo obiskalo manj gostov kot lani

POSTOJNA - Dejstvo, da je letos v hrvaski Istri več kot trideset odstotkov manj turistov, krepko občutijo tudi na Postojnskem. V mesecu juliju je Postojnsko jamo obiskalo dobrih pet tisoč turistov manj kot isti mesec lani. Lansko leto so v tem poletnem mesecu nasteli 43. 866 turistov, letos pa samo 38.459 ali dvanajst odstotkov manj. V juliju je bilo manj tako domačih kot tudi tujih gostov, v skupnem številu pa močno prednjačijo tuji turisti, kar je za Postojnsko jamo sicer običajno. Med gosti je največ Nemcev, za njimi so domači gosti, sledijo pa jim Italijani in Avstrijci. Glede na najnovejše razmere na Hrvaškem lahko podobno ali še slabšo sliko pričakujemo v avgustu, ki bi sicer moral predstavljati vrhunec turistične sezone v Postojni, pravijo zaposleni pri Postojnski jami. Dodajajo tudi, da so za letosnji slabši obisk tujih turistov v Sloveniji poleg vojne krive tudi visoke cene, saj se dežele na sončni strani alp že prijemlje »imidez« drage turistične destinacije. (M. G.)

Dansko polaganje cevi

HRASTNIK - Delavci hrastniške toplarne so se usposobili za napeljavo toplovodnega omrežja po dansko. Do sredine julija so uredili in položili 600 metrov cevi na Logu, zdaj pa bodo uredili tudi notranje razvodno omrežje in namestili radiatorje v stanovanjskih blokih Log 21 in Log 25. Primarni vod in razvodno omrežje je financirala občina Hrastnik, naložba pa je vredna 25 milijonov tolarjev. Po besedah direktorja hrastniške toplarne Borisa Trstenjaka so z danskim napeljevanjem, ki je občutno enostavnejše in hitrejše, zelo zadovoljni. (Z. K.)

SEŽANA / VODA

Se začenja sušno obdobje?

Suša naj bi se začela sredi avgusta

Gasilci na Krasu so se na sušo pripravili bolje kot v prejšnjih letih. Zadovoljivo nameravajo izpolniti vsaj dve nalogi: zagotoviti ljudem in živini dovolj pitne vode in pogasiti vse požare v naravi, ki se poleti pogosto vnamejo na Krasu.

Jordan Kariz z Zavoda za gasilsko dejavnost v Sezani meni, da so se na obe nalogi dobro pripravili. Tako so za prevoz vode pripravili sedem cistern. V nenehni pripravljenosti je tudi skupina petnajstih ljudi, ki se lahko spoprime z ognjenimi zublji kjerkoli na Krasu.

Za razvazanje vode za zdaj se ni hujšega povpraševanja. Naroceno vodo trenutno razvazata le dve cisterni, ki hkrati lahko prepeljeta po dvanajst kubičnih metrov vode. Naročniki čakajo na vodo en dan. Za vsako vožnjo upravitelci - tisti, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo - plačajo po štiri tisoč tolarjev, ostale stroške pa krijejo iz občinskih proračunov.

Količina vode, ki jo zdaj razvazajo, je za to

območje Slovenije, ki ga navadno pestijo hude poletne suše, minimalna. Kariz pravi, da predvsem zaradi pogostih padavin. Kras trenutno ni tako sušen, kot v prejšnjih letih, čeprav je trava že povsem rumena. Za zdaj dobro delujejo manjši, tako imenovani krajevni vodovodi. V veliko pomoč jim je tudi podjetje Kraski vodovod. »Naj se se tako čudno slisi, toda Kras ima dovolj vode.

Največ vode vozimo v Veliki Dol, Kazlje, Dobravlje, Avber, Ponikve in Vremsko dolino.« O tem, da suša ni tako huda, govori tudi podatek, da so julija lani prepekljali 3280 kubičnih metrov vode, letos pa manj kot 700 kubičnih metrov.

Tudi s požari v nara-

vnem okolju ni hujših težav. Na območju Zavoda za gasilsko dejavnost v Sezani, ki zajema ozemlje občin Sežana, Komen, Divaca in Hrpelje-Kozina, so od razglasitve požarne nevarnosti opazili le štiri požare, od katerih je bil samo eden večji, ko je zgorelo približno pet hektarjev mešanega gozda.

Na požare so dobro pripravljeni. Izkušnje so si nabrali pri gasenju lanskega katastrofalnega požara na Goriskem krasu, ko so ugotovili, da so najbolj učinkoviti takojšnji posegi, saj vse drugo zahteva veliko ljudi, predvsem pa gmotnih sredstev.

»Oskrba s pitno vodo in gasenje požarov sta tesno povezani dejavnosti. Če bo več požarov, bodo prizadeti porabniki vode, saj bomo morali cisterne za dovod pitne vode preusmeriti na območje požarov.«

Vojko Cuder

PROTITURŠKI TABOR

Omenja ga že Valvasor

Tabor bodo rekonstruirali in ga uredili v muzej na prostem

BLOSKA PLANOTA - Pri cerkvi sv. Urha pri Zavrhu na Bloški planoti, od koder je bil po mnenju mnogih doma Martin Krpan, ležijo ostanki protiturskega tabora. Nasli so jih že leta 1993, ko so se pri ravnanju terena v bližini cerkve pokazali zidovi tabora. Notranjski muzej iz Postojne se je nemudoma lotil sondaznih izkopavanj, pred nekaj dnevi pa je tu končal arheološka izkopavanja, ki so prinesla zanimive ugotovitve.

Ze iz Valvasorjevih časov je znano, da je blizu cerkve sv. Urha stal protiturski tabor, saj so turški vpadi potekali tudi čez Bloško planoto. Valvasor v Slavi Vojvodine Kranjske omenja grad Nadlišek pod taborom, tabor, ki ga imenuje Zvezda, pa je bil v ruševinah že takrat.

»Pred dvema letoma smo v Notranjskem muzeju ugotovili, da je na severovzhodnem vogalu tabora večji obrambni stolp, ki smo ga letos tudi arheološko raziskali,« pravi vodja izkopavanj in direktor

muzeja Valentin Schein. Stolp, od katerega so se ohranili le temelji, je meril sto kvadratnih metrov, služil pa je kot glavna obrambna točka tabora. Pri izkopavanju so nasli tudi nekaj keramike, ki sodi v 16. stoletje.

»Z gotovostjo lahko trdimo, da je bil tabor požgan, saj je na vrhu vidna debela plast žganine,« ugotavlja Schein. Notranjski muzej za letos načrtuje rekonstrukcijo zidovja, obrambnega stolpa in severnega obrambnega zidu. V naslednjih letih bodo skušali rekonstruirati celoten protiturski tabor, ki meri 40 x 45 metrov. Obnovljeni tabor bo nekakšen muzej na prostem in lepa razgledna točka, s katere bo mogoče opazovati Sneznik, Nanos in Isko. Za nadaljnja dela se muzej dogovarja z morebitnimi sponzorji, ki bi podprli rekonstrukcijo tabora. Dosedanja izkopavanja so potekala v okviru javnih del in raziskovalnega tabora klasične gimnazije Sentvid, ki se je končal pred dnevi.

Mateja Godejsa

PREDJAMSKI GRAD / RAZSTAVA

Na ogled je Vilharjeva vsestranskost ustvarjanja

V prenovljenem Predjamskem gradu je na ogled pregledna razstava del Maria Lea Vilharja, ki je posvečena njegovi 70-letnici. Slikar, kipar, oblikovalec in časnikiar Mario L. Vilhar se je rodil leta 1925 v slikarski družini v Velikem Otoku pri Postojni. Bogata ustvarjalna pot, ki ga je v petih desetletjih dela popeljala v Evropo, severno Afriko in Azijo, je danes razpeta med Piranom in Ljubljano.

Odprtje Vilharjeve razstave je bilo del petkove slovesnosti ob sklepu prve stopnje obnove znamenitega Predjamskega gradu, znanega po svoji edinstveni arhitekturi, vpeti v skalno steno. Vilharjeva dela so razstavljena v treh nadstropjih grajskih soban in predstavljajo le del njegovega bogatega ustvarjalnega opusa. Na ogled je 66 slik v olju ih 20 skulptur - malih plastik - narejenih v tehniki metaliziranja terakota. Zelo zanimiv je tudi insert iz njegovega obširnega oblikovalskega opusa, ki zajema grafično obliko-

vanje, celostne podobe podjetij in ustanov, zascitnih znakov, knjižne opreme, ilustracije, plakate in podobno. Kot slikar je Vilhar razpoznaven po izrazito toplem koloritu in ekspresionističnem stilu, ki ga poudarjajo hitre črne konture. Poleg številnih ciklusov na temo (ob) morskih motivov je Vilhar tudi eden izmed redkih upodabljalcev podzemnega sveta.

Mario L. Vilhar, sin slikarja Lea Vilharja, je svoje zivljenje zapisal umetnosti v najširšem smislu, saj se je ob slikarstvu in kiparstvu posvetil tudi casopisni ilustra-

V Predjamskem gradu odprta Vilharjeva razstava, že 99. po vrsti (Foto: B. Plavevski)

ciji, fotografiji, amaterskemu filmu, karikaturi, deloval pa je tudi kot gledališki igralec, pesnik, propagandist in pedagog. Tokratna razstava, ki

bo odprta do konca septembra, je že 99. po vrsti, kar priča o Vilharjevi vitalnosti kljub pred kratkim dopolnjenim sedemdesetim letom.

Razstavo, ki jo je odprl likovni kritik dr. Ivan Sedej, je ob pomoči pokroviteljev pripravil postojnski Pigmalion.

Mateja Godejsa

VIPAVA / ZADRUŽNIŠTVO

Pogovarjajo se o istih ljudeh

V KZ Vipava menijo tudi, da jim nekdo v dolini zmanjšuje ugled

Kar so povedali predstavniki družbenega podjetja Agroind Vipava na nedavni tiskovni konferenci, ni zadovoljilo članov KZ Vipava. Ti so zato včeraj sklicali tiskovno konferenco.

Slovensko javnost so zeleli seznaniti s tem, kako je po njihovem mnenju potekala poravnava o lastninjenju farne Vipava. Predstavniki podjetja so povedali, da naj bi se se farma vrnila v last in posest kompleksa Stare kleti v Vipavi, predstavniki KZ pa so dejali, da v podpisani pogodbi o tem ni bilo govora. Spre-

govorili so o zadregah glede lastništva zadrugnega doma v Vipavi, sporno pa je tudi združevanje vinogradnikov v Vipavski dolini. Predstavili so proces lastninskega preoblikovanja v živilsko-predelovalni verigi in predlog vodstvu Kmetijske zadruge Vipava, da bi skušalo najti cimbolj »gladke« poti pri združe-

vanju z vinarsko zadrugo Vipava.

Vodstvo KZ Vipava je na tiskovni konferenci želelo prepričati slovensko javnost, da jim kljub uspehom, ki jih dosegajo - od lani KZ posluje z dobičkom - v Vipavski dolini deluje nekaj organizacij in posameznikov, ki zmanjšujejo njihov ugled in vpliv pri članstvu. Samo za primerjavo: članov KZ Vipava je več kot 800, članov vinogradniške zadruge pa le 55.

(V. C.)

Člani SKD v tovarnah odpadkov

PIVKA - Člani občinskega odbora SKD Pivka so se pred dnevi vrnili s tridnevnega prijateljskega obiska na Bavarskem, kjer so se v občini Durach srečali s svojimi »strankarskimi kolegi« (CSU). Obisk so izkoristili za ogled sodobnega načina predelave in gospodarjenja z odpadki, za pogovore s tamkajšnjim županom, pa tudi za kulturno in turistično promocijo domovine, se posebej Notranjske.

Pivski gostje, ki sta jih spremljala postojnski župan in predsednik pivskega občinskega sveta, so si ogledali tudi predelavo bio odpadkov v humus. Z ločenim zbiranjem in predelavo odpadkov imajo v tamkajšnjem okrožju že 15-letne izkušnje. Poučen je bil tudi ogled predelovalne tovarne združenja za gospodarjenje z odpadki v Ursulasriedu, ki zbira in predeluje druge odpadke. Zanimiv je podatek, da od letne predelave - ta znaša 180 tisoč ton - ostane na deponiji le 1200 ton odpadkov, ki jih ni mogoče predelati. Tovarna predeluje odpadke iz območja treh pokrajin s približno 300 tisoč prebivalci. (M. G.)

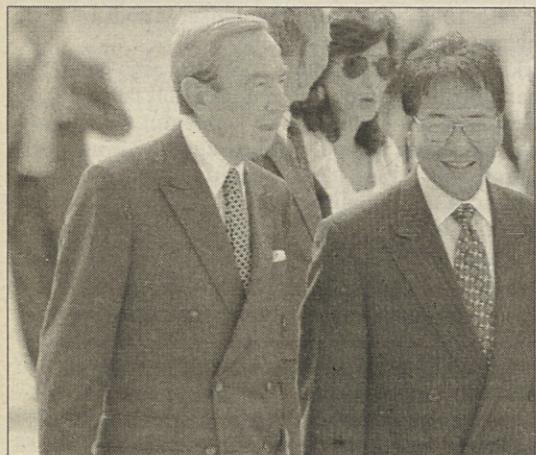

NOVICE

Avstralski zunanji minister o ukrepih proti Franciji

CANBERRA (dpa) - Avstralski zunanji minister Gareth Evans je groznje vlade s trgovinskimi ukrepi proti Franciji označil kot »prenagljenost, saj bi splošni bojkot škodoval predvsem naši državi«. Avstralija bo nadaljevala s protesti proti načrtovanim francoskim jedrskim poskusom na atolu Mururoa v južnem Pacifiku. Še vedno velja bojkot francoskih podjetij, ki izdelujejo vojaško orožje. Odnosi med Parizom in Canabero so se v zadnjih dneh zaostriili prav zaradi odpovedi vojaškega sodelovanja oziroma po tem, ko je avstralski obrambni minister Robert Ray francosko podjetje Dassault, ki izdeluje vojaška letala, zbrisal s seznama možnih dobaviteljev vojaške opreme Avstraliji. Evans je včeraj Franciji svetoval, naj ne razveljavi že sklenjenih pogodb o dobavi avstralskega premoga in urana, saj ji bo avstralska vlada v tem primeru zaračunala odškodnino v višini 80 milijonov avstralskih dolarjev.

Christopher v Kambodži

PHNOM PENH (dpa, telefoto: AP) - Ameriški zunanji minister Warren Christopher se je včeraj mudil na enodnevnem obisku v Kambodži. To je bil prvi obisk pomembnega ameriškega predstavnika v Kambodži po letu 1955, ko je to južnoazijsko državo obiskal takratni zunanji minister ZDA Foster Dulles. Christopher se je v Phnom Penhu sešel s kraljem Norodomom Sihanukom in borci za človekove pravice, s premierom, princem Norodomom Ranariddhom, pa je podpisal sporazum o pomoči Kambodži v višini 12 milijonov ameriških dolarjev. Christopher se je s kamboskimi vladnimi predstavniki dogovoril tudi o skorajšnjem odprtju posebne poslovalnice, ki bo v Kambodžo skušala pritegniti čimveč tujih vlagateljev. Vodja ameriške diplomacije je gostiteljem obljubil, da bo skušal doseči, da bi ameriški kongres Kambodži podelil status države z največjimi trgovinskimi ugodnostimi. Christopher bo danes obiskal Vietnam, kjer bo odprl ameriško veleposlaništvo.

Srečanje predsednikov držav Južne Amerike

ASUNCION (dpa) - Predsedniki Argentine, Brazilije, Paragvaja in Urugvaja Carlos Menem, Hernando Cardoso, Julio Sanguinetti in Juan Carlos Wasmosy so se včeraj sesli v urugvajski prestolnici. Razpravljali so o uspehih in ovirah pri oblikovanju prostotrgovinskega območja, imenovanega tudi Mercosur. Gosta srečanja sta bila Eduardo Frei in Gonzalo Sanchez de Losada, predsednika Čila in Bolivije, ki se zelita pridružiti Mercosuru. Na srečanju v Asuncionu so se včeraj pogovarjali tudi o nadaljnjih ukrepih za vzpostavitev skupnega trga Južne Amerike. Najbolj sporen je seznam izdelkov iz tretjih držav, za katere lahko posamezna država samostojno določi visino carine. Brazilija trenutno določa visino carine 450 izdelkom, Argentina in Urugvaj 300, Paragvaj pa 399. Se vedno pa ni rešen spor med Urugvajem in Brazilijo. Urugvaj namreč od Brazilije zahteva popolno odpravo carinskih ovir za njegove izdelke.

RUSKO-ČEČENSKI POGOVORI

Predsednik Jelcin je zadovoljen

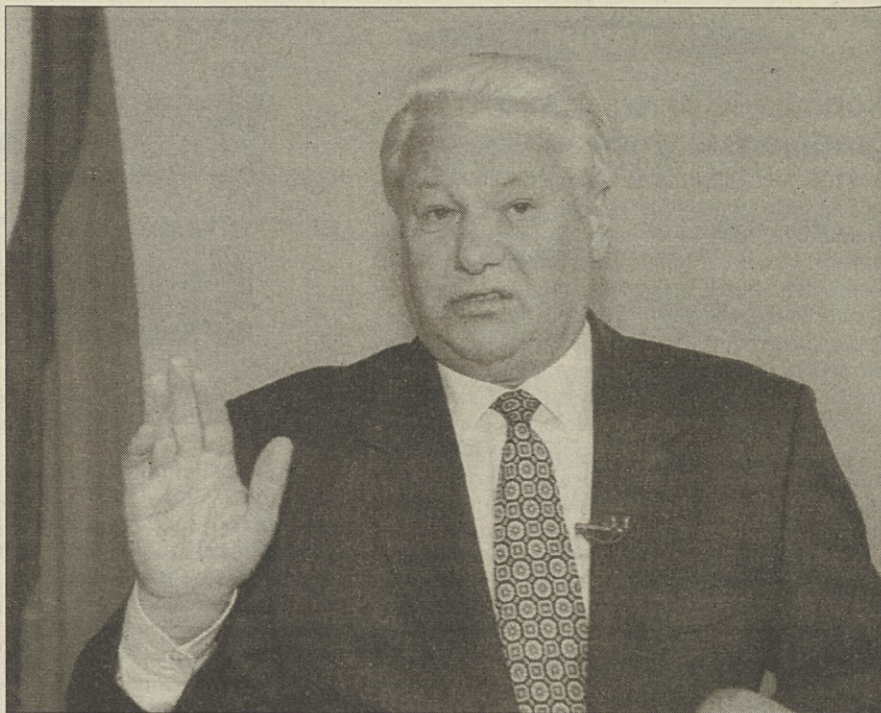
MOSKVA (Reuter) - V četrtek je moskovska televizija predvajala govor predsednika Jelcina, posnet v zdravilišču, kjer okreva po srčnem napadu. Jelcin je pozdravil podpis vojaškega sporazuma, dosežen po sedemmesecni vojni v Čeceniji. Poudaril je, da se morajo pogovori nadaljevati tudi v prihodnje, saj se vedno obstajajo skupine znotraj in zunaj Čecenije, ki si prizadevajo za nadaljevanje vojne.

»Nadaljnji pogovori in obnova čecenske republike v okviru Ruske federacije sta v veliki meri odvisni prav od delovanja nasprotnikov sporazuma,« je dejal Jelcin. Dodal je, da je treba krizo rešiti v skladu z rusko ustavo. Jelcin meni, da so mirovni pogajalci dosegli pomemben vojaški sporazum, ki so ga spodbudili dogodki v Budjonovsku. »Obe strani naj nemudoma začneta uresničevati določila sporazuma in se odpovevata oboroženim spopadom in vojaškim akcijam, uporniki naj se postopno razoro-

zijo, nato pa bo večina ruskih vojakov zapustila čecensko ozemlje. Najprej je treba razorožiti nezakonite vojaške formacije ..., ker se bo sele nato začel umik ruskih čet, ki so izpolnile svojo nalogo,« je izjavil Jelcin.

Ruski vojaški strokovnjaki menijo, da nekateri uporniki niso pripravljeni položiti orožja in se bodo še naprej borili. Tiskovna agencija Interfax je v četrtek poročala, da sta bila v spopadu s čecenskimi uporniki ubita dva ruska vojaka.

Jelcin je povedal, da bo v Čecenijo poslal osebnega od-

Ruski predsednik Boris Jelcin ne namerava priznati neodvisnosti Čecenije (Telefoto: AP)

poslanca z nalogo, da pospeši mirovni proces. V tej republiki bodo po predsednikovem zagotovitvi izvolili predstavnike v različne politične organizacije, Čecenija pa bo imela tudi predstavnike v ruskem parlamentu.

Podpisani vojaški sporazum ne omenja ustavnega položaja Čecenije. Jelcin se o neodvisnosti, ki jo zahtevajo uporniki, ni pripravljen pogovarjati. Politična vpra-

sanja spora torej ostajajo nerešena. Čeceni so nezaupljivi, saj so včeraj blokirali ceste, po kateri so Rusi namestili pripeljati nove enote notranjega ministrstva.

»Veliko čecenskih borcev Rusom ne zaupa, bojijo se mascevanja in ruskih terorističnih napadov,« je povedal Resvan Ogajev. V vasi, ki je pod nadzorom upornikov, je s skupino oboroženih čecenskih borcev poslu-

sal Jelcinov govor. Njegova izjava, da se v Čecenijo vrača mir, jih je razburila: »Čecenija nikdar ne bo del Ruske federacije. Rusi so pobili toliko naših sorodnikov in prijateljev, da tega ne bomo mogli pozabiti,« menijo uporniki. »Ce neodvisnosti ne bomo izbojevali mi, jo bodo naši otroci, ki ne bodo pozabili ruskega bombardiranja in letalskih napadov,« je dejal Ogajev.

BLIŽNJI VZHOD / MIROVNA PRIZADEVANJA IZRAELA IN PLO

Pogajalci v Eilatju niso dosegli bistvenega napredka

Židovski naseljenci, ki poskušajo preprečiti širitev palestinske avtonomije, so napovedali tridnevno premirje

EILAT (Reuter, telefoto: AP) - Včeraj so se po večernih prizadevanjih razšli izraelski in palestinski pogajalci, ki po izjavi palestinskega predstavnika niso dosegli bistvenega napredka glede širitve palestinske avtonomije. Arafatov sodelavec Nabil Abu Rhainah je povedal, da naj bi se v ponedeljek srečala vodja Palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat in izraelski zunanji minister Simon Perez, ki bosta skušala pospešiti pogajanja. Poudaril je, da sta se Perez in Arafat telefonsko dogovorila za srečanje, toda kraj srečanja se ni določil.

Izraelski in palestinski predstavniki so se ves teden pogajali v hotelu v izraelskem letoviškem kraju Eilat ob Rdečem morju in razpravljali o drugem delu leta 1993 podpisanega mirovnega sporazuma. »Najbolj spornih vprašanj nismo rešili, čeprav smo delali dan in noč,« je izjavil Ahmed Korei. Največ pozornosti so namenili vprašanju premeščitve izraelskih enot z arabskega ozemlja in varnostnim vprašanjem. Neki izraelski pogajalec je povedal, da so dosegli samo

delni sporazum o predaji izraelskih civilnih oblasti palestinskim. Potrdil je, da so vprašanja varnosti in razmeščitve čet ostala nerešena. Perezova tiskovna predstavnica Behira Burdugo ni izključila možnosti srečanja Arafat-Perez, vendar datuma sestanka ni napovedala.

Ceprav se je Izrael s podpisom mirovnega sporazuma zavezal, da bo umaknil svoje enote z Zahodnega brega in bo ozemlje, na katerem živi skoraj dva milijona Arabcev, pod palestinsko

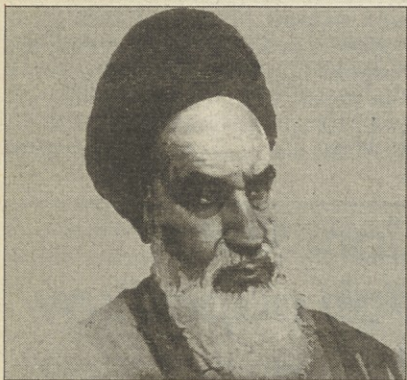
upravo, se izraelski predstavniki bojijo za varnost približno sto tisoč židovskih priseljencev. Palestinski pogajalci menijo, da izraelski sogovorniki niso imeli popolnblat najvišjih političnih voditeljev za sprejemanje kakršnihkoli odločitev.

Razširitvi palestinske avtonomije nasprotujejo tudi militantni židovski naseljenci, ki so ves čas pogajanj protestirali, včeraj pa so napovedali tridnevno premirje, med katerim se bodo po izjavi njihovega vodje Ezra Weizmana »pogovarjali in razmišljali o nadaljnjih akcijah«. Odločeni so, da bodo obdržali nadzor nad Zahodnim bregom in onemogočili normalen potek izraelsko-palestinskih pogajanj, čeprav je policija v času pogajanj priprla več sto protestnikov, od katerih je večino kmalu izpustila.

FELJTON

Smeh v deželi mule

Življenje v Iranu šestnajst let po islamski revoluciji (4)

Stvari, ki jih na Zahodu povezujejo z Iranom, Irancev danes ne spravljajo v obup. V bistvu je življenje v Iranu občutno boljše kot njegov sloves. Tam se človek počuti bolj svobodnega in neoviranega kot v številnih drugih deželah tega območja, ki so zaradi svoje politične približevanja Zahodu v tujini na boljšem glasu. Tudi tistim, ki z Islamsko republiko povezujejo predvsem zatiranje žensk, lahko povem, da ženske niso izgnane iz javnega življenja. Priborile so si številne visoke položaje in so navzoče na univerzah, v poklicnem življenju in predvsem v kulturi, medtem ko v Saudovi Arabiji sploh ne smejo voziti avtomobila. Seveda so ženske zastopane, res je, da so kršene človekove pravice in da obstaja preganjanje predstavnikov opozicije - toda vse to bi bilo mogoče spre-

meniti, če bi prišlo do političnih sprememb. Tako bi spet obstajalo upanje. Slabše je glede recí, ki jih ni mogoče spremeniti od danes do jutri: osnovnih danosti družbene resničnosti. Gospodarstvo je spodkopano, raven brezposelnosti visoka, socialna struktura neugodna, ljudje so psihično labilni, njihove moralna in verska prepričanja so razrahljana, dežela je v nenehni nevarnosti, da razpade. Kamorkoli se ozrete - v politiki, solstvu, gospodarstvu, socialni - se zdi, da so kretnice obrnjene v napačno smer. Če se na obzorju ne bo pokazala drugačna možnost in če ne nadni padec režima v sebi skriva nevarnost zloma, ostaja prepričanje za prihodnost Irana. To je slišati bolj optimistično, kot pa je v resnici. In kaj je sploh realistično? Je bila skupina 134 iranskih pisateljev, ki je oktobra s pogumnim protestom v svetu vzbudila pozornost, realistična, ko je zahtevala konec cenzure, spoštovanje svobodnega izražanja in človekovih pravic? K sreči Iran ni le politika. Poli-

tika s svojimi totalitarnimi idejami morda bolj določa življenje kot v drugih državah. Kljub temu pa obstaja vsakdan, ki je pogosto drugačen, kot si ga predstavljajo Zahodnjaki. Moja sestrčna Sirin ima sedemnajst let. Z enajstimi leti je s stari pršla v Iran, otrostvo pa je preživela v Združenih državah, kamor redno hodi na obiske. Ima sestro, ki je pri šestindvajsetih letih vodja oddelka arhitektov, inženirjev in risarjev - samih moskih. Sirin ima na prvi pogled veliko več skupnega z ameriškimi najstniki kot z večino njenih vrstnikov v Iranu. Rada ima lepe cunje, rada pleše in skupaj z njo se lahko prisrčno nasmejita njenim neobglenim oboževalcem. Za najnovejšo kaseto rap glasbe, ki sem jih prinesel iz Nemčije, se mi je sicer ljubko zahvalila; pozneje sem ugotovil, da jih je že imela v svoji zbirki.

Preseneca, da je s svojim zasebnim življenjem v Islamski republiki zadovoljna. Ne goji ravno simpatij do vladajočih ljudi, toda ljubi svojo družino, prijatelje in svoje mesto

Isfahan. Domotozje po Ameriki? »Ne. Prav gotovo je tam na voljo več prostosti, toda pohajanje naokrog tudi ni vse. Zato pa mi uga-ja, kako se ljudje tu družijo, vsec sta mi njihova vljudnost in toplota. Doma imam tudi tu proste roke. Dobivam se s prijatelji, s katerimi se dobro zabavam. Morda ima ravno tisto, kar je prepovedano, svoj car. Poleg tega imam tu marsikaj, cesar tam ni, zvečer grem lahko ven, ne da bi me bilo strah samo zato, ker sem zenska.« Življenje v Iranu poteka za stenami doma. Ze pred revolucijo je bilo tako, zdaj se je to le še okrepilo. »Oglej si iransko arhitekturo,« pravi Sirinina sestra, sicer arhitektka. »Od zunaj so tradicionalne iranske hiše neugledne, neprilicne. Pročelja so si vsa podobna. Blisc in barvitost sta znotraj, največji sijaj je najti v najbolj skritem delu hiše. Pogosto je to atrij ali s cvetjem zasajeno razkosno notranje dvorišče. Življenje je usmerjeno v notranjost.«

V javnosti se morate danes obnasati v skladu z islamskimi segami, javno ne smete

pokazati nasprotovanja religiji. Zenske morajo nositi tradicionalno feredžo, v oblastnih organih je treba pokazati pričakovano hlinjeno pobožnost. Ko pridete domov in zaprete vrata za seboj, vstopite v povsem drugačno življenje, ki se v krogih srednjega in visjega sloja ne razlikuje bistveno od evropskega. Videonaprave, satelitska televizija, zabave in pop glasba. Zahodna kultura od Mahlerja do Madonne je v mnogih družinah samoumeven del vsakdana. V Isfahanu sem gost na poroko: sedemsto gostov v zasebnem parku, glasba in ples pozno v noč. Stiri feredže. »Plačilo krajevemu uradu ni bilo poceni,« mi pove oče, »podkupnine so se v zadnjem času povisale. Približno 2500 mark je bilo treba. Toda to je moja edina hči,« reče in mi veselo nazdravi s kozarcem viskija. »Prepovedano!« odvrnem in se mu nasmejem.

Navid Kermani,
Frankfurter Allgemeine Zeitung
Konec

VČERAJ SVEČANO OTVORILI 5. SVETOVNO PRVENSTVO V ATLETIKI

Od danes boji za svetovne naslove v 44 panogah

V Göteborgu 2000 športnikov iz 193 držav - Danes dve odločitvi

GÖTEBORG - S slavno-
stno otvoritvijo »Valovi
prijateljstva« se je včeraj
na stadionu Ullevi v Gö-
teborgu dvignil zastor nad
5. svetovnim prvenstvom
v atletiki. Do 13. avgusta
bo 2000 tekmovalcev iz
193 držav teklo, skakalo
in metalo v 44 discipli-
nah za 132 kolajn iz šved-
skega kristala, obdanih z
zlatom, srebrom ali bro-
nom.

Za nastop v Göteborgu
je prijavljeno 25 olimpij-
skih zmagovalcev iz Bar-
celone in 28 branilcev na-
slova iz Stuttgarta.

V Göteborgu bo pršla
do izraza tudi moc posa-
meznih atletskih velesil.
Američani lahko tudi na
Švedskem dosežejo ve-
liko, vendar niti največji
optimisti ne verjamejo, da
bodo dosegli uspeh iz
Stuttgarta, ko so osvojili
13 zlatih, 7 srebrnih in 5
bronastih odlicij. Podob-
ne ugotovitve veljajo za
Rusijo (v Stuttgartu 3-8-
5), Veliko Britanijo (8-3-4) in Kitajska (4-2-2).

Barve Slovenije barni devet atletov in atle-
tinj, samo Brigita Bukovec pa ima res realne
možnosti, da se poteguje za eno od medalj. Tu-
di Italijani nimajo kaj dosti možnosti, lahko se
pa celo zgodi, da razen v hoji, nikjer ne po-
sežejo po najvisjih mestih.

Današnji spored

9.30: 400 m ženske (predtekmojanja), **9.40:** met
krogle ženske (kvalifikacije), **9.50:** troskok
moški (kvalifikacije), **10.10:** 400 m moški (pred-
tekmojanja), **11.00:** kladivo moški (kvalifika-
cije, 1. skupina), **11.05:** 100 ovire ženske (pred-
tekmojanja), **11.45:** 110 m ovire moški (pred-
tekmojanja), **12.20:** kladivo moški (kvalifika-
cije, 2. skupina), **15.10:** maraton ženske (start),
15.30: 100 m moški (cetrifinale), **16.00:** skok v
daljino ženske (kvalifikacije), **16.15:** 800 m
moški (predtekmojanja), **17.25:** krogla ženske
(finale), **17.30:** maraton ženske (predviden
prihod), **18.20:** 100 m ovire ženske (polfinale),
18.40: 10.000 m moški (predtekmojanja).

Danes bosta padli dve končni odločitvi, in
sicer metu krogle za ženske in v ženskem ma-
ratonu.

Sicer pa ima atletika, kraljica sportov, svoje
svetovno prvenstvo sele od leta 1983. Cudno,
se posebej če pomislimo, da je več drugih
sportnih panog prirejalo svetovna prvenstva že
veliko prej. Toda atletika je kot kraljica sportov
imela (in se ima) glavno vlogo na največji
sportni prireditvi, olimpijskih igrah, zato mor-
da po SP dalj časa nihče ni preveč vzdihoval.

Svetovno prvenstvo v Göteborgu je po Hel-
sinkih 1983, Rimu 1987, Tokyu 1991 in Stutt-
gartu 1993 peto po vrsti, gre pa za idejo Prima
Nebiola, predsednika mednarodne atletske
zveze. S SP in vedno številnejšimi mitingi je
atletika postala veliko bolj popularna in do-
bičkonosna. Razširil se je krog porabnikov in
protagonistov. Skratka, na svoj račun prihaja
vse več oseb, kar je v potrošniški družbi bistve-
nega pomena.

Ponekod so stvari manj roznate. Ni novost,
da je atletika, zlasti ženska iz tehničnega vi-
dika v precejšnji krizi. Nekoliko drugače je le v
državah tretjega sveta, za katerega predstavlja

sport nasploh možnost do
uspeha. Tudi nestete dop-
ping afere niso koristile
ugledu atletike. O nekoč
razširjenem jemanju poži-
vil priča že samo dejstvo,
da so se rezultati v neka-
terih panogah (to velja
zlasti za mete) vrtoglavo
poslabšali, odkar so dop-
ping kontrole zakrpale
svoje mreže. Resda so
pocasnější tekaci, krajši
meti, nižji skoki manj va-
bljivi, toda strogo nadzi-
ranje je slej ko prej edino
sredstvo, da atletika, ali
tudi vsaka druga sportna
sredina, ohrani oziroma
spet pridobijo dostojanst-
vo kolikor toliko »ciste-
ga« sporta. Sirsemu kro-
gu ljudi mora atletika dokazati, da so mi-
mo Beni Johnsoni, niti ne fanatike, pač pa
le pazljivejše gledalce pa mora prepričati,

Svetovni rekordi in naši favoriti

MOSKI

100 m	Burrell	9.85	L. Christie (VB)
200 m	Mennea	19.72	F. Fredericks (Nam)
400 m	Reynolds	43.29	M. Johnson (ZDA)
800 m	Coe	1:41.73	W. Kipketer (Dan)
1500 m	Morceli	3:27.38	N. Morceli (Alž)
5000 m	Kiptanui	12:55.30	D. Komen (Ken)
10000 m	Gebrselasie	26:43.53	H. Gebrselasie (Eti)
Maraton	Dinsamo	2h06:50	S. Moneghetti (Aus)
3000 st.	Kiptanui	8:02.08	M. Kiptanui (Ken)
110 h	Jackson	12.91	T. Jarrett (VB)
400 h	Young	46.78	S. Diagona (Fra)
Visina	Sotomayor	2,45	J. Sotomayor (Kub)
Palica	Bubka	6,14	M. Tarasov (Rus)
Daljina	Powell	8,95	I. Pedroso (Kub)
Troskok	Banks	17,98	J. Edwards (VB)
Krogla	Barnes	23,12	R. Godina (ZDA)
Disk	Schult	74,08	L. Riedel (Nem)
Kladivo	Sjedih	86,74	A. Abduvaljev (Blr)
Kopje	Zelezny	95,66	R. Hecht (Nem)
10-boj	O' Brien	8891	D. O' Brien (ZDA)
4x100 m	ZDA	37.40	ZDA
4x400 m	ZDA	2:54.29	ZDA
hoja 20	Blazek	1h18:13	N. Andrejev (Rus)
hoja 50	Perlov	3h37:41	W. Zhao (Kit)

ZENSKKE

100 m	Griffith	10.49	M. Ottey (Jam)
200 m	Griffith	21.34	G. Torrence (ZDA)
400 m	Koch	47.60	J.M. Perez (Fra)
800 m	Kratochvilova	1:53.28	M. Mutola (Moz)
1500 m	Q. Yunxia	3:50.46	S. O'Sullivan (Irs)
5000 m	Ribeiro	14:36.45	F. Ribeiro (Por)
10000 m	W. Junxia	29:31.78	D. Tulu (Eti)
Maraton	I. Kristiansen	2h21:06	M. Machado (Por)
100 h	Donkova	12.21	L. Sisigina (Kaz)
400 h	Gunnell	52.74	D. Buford (ZDA)
Visina	Kostadinova	2,09	I. Babakova (Rus)
Palica	Bertova	4,18	D. Bartova (Češ)
Daljina	Cistjakova	7,52	H. Drechsler (Nem)
Troskok	Birjukova	15,09	I. Kravec (Ukr)
Krogla	Lisovskaja	22,63	A. Kumbernuss (Nem)
Disk	Reinsch	76,80	J. Zvereva (Blr)
Kladivo	Kuzenkova	68,16	O. Kuzenkova (Rus)
Kopje	Felke	80,00	N. Sikolenko (Blr)
7-boj	Joyner	7291	J. Joyner (ZDA)
4x100 m	NDR	41.37	ZDA
4x400 m	SZ	3:15.17	ZDA
hoja 10	Saxby	41:30	L. Arsineva (Rus)

da tudi farse v slogu Florence Griffith niso
več možne. Tudi če bo stevilo sekund
večje in stevilo centimetrov manjše. (dk)

DAN O' BRIEN / BO AMERIŠKI DESETEROBOJEC ŠE TRETJIČ ZAPORED SVETOVNI PRVAK?

»Kralj atletov« napoveduje skorajšnji padec meje 9000 točk

GÖTEBORG - V tretje gre rado in pre-
pričani smo, da bo dvakratni svetovni
prvak v deseteroboju Dan O'Brien - 29-
letni American iz Portlanda v državi
Oregon (visok je 189 cm in tezak 84 kg)
- tudi v tretje svetovni prvak v najtežji
atletski disciplini. Zlato odlicje v Göte-
borgu bo pika na i svetovnega rekor-
derja, ki brez pravega tekmeča drži sve-
tovni rekord vse od olimpijskega leta -
1992 s 8.891 točkami. Dan O'Brien pa je
tudi svetovni dvoranski prvak v sedme-
roboju (leta 1993), manjka pa mu le še
olimpijsko zlato, ki si ga obeta na »do-
maci« olimpiadi v Atlanti.

»Kralj atletov« Dan O'Brien je skoraj
razred zase, vendar ne gre pozabiti, da
je dovolj, da mu vsaj v eni od 10 disci-
plin »spodrsne« in zmaga gre po vodi.
Zanj najbolj nevarna disciplina je skok
s palico, kjer ima osebni rekord kar 525
cm, prav tako pa tudi met diska (osebni
rekord 52.86 m) in met kopja (68.58 m).
Ima pa tudi občasne težave s poškodbami,
ki ga lahko ovirajo pri uresnitvenju
sanj. Sam meni: »Prepričan sem, da ve-
liko poznavalcev atletike in posebno
deseteroboja ve, da sem bil za Ol v Bar-

celoni odlično pripravljen. Samo mesec
dni prej sem dosegel svetovni rekord
(8.891 točk), toda nato sem se poskodo-
val in olimpijsko zlato je splavalo po vo-
di. Upam, da se kaj takega ne bo ponovi-
lo pred letosnjim SP v Göteborgu in da
bom tudi v tretje svetovni prvak. V zelo
dobri formi sem in računam, da se bom
spet približal svetovnemu rekordu, če ne
celo izboljšal. Tudi 9000 točk je dosegli-
va meja, če bom imel v nedeljo 6. avgu-
sta in dan pozneje vsaj malo sreče.«

O'Brienove besede o rekordu niso iz-
recene kar tako. Letos je napredoval zla-
sti v teku na 110 m z ovirami (na mitingu
za veliko nagrado v San Joseju je 27.
maja dosegel osebni rekord 13.47) in je
tudi med specialisti zelo visoko. V ZDA
so letos bili boljši le Kingdom, Dees in
Crear. Letos je napredoval tudi v skoku v
daljavo (dosegel je osebni rekord 808
cm), zato je optimizem povsem na me-
stu.

V lansk sezoni, ki je bila zanj ena od
najbolj uspešnih je pokazal veliko stalno-
st rezultatov. Opravil je kar tri desetero-
boje: v prvem je zbral 8.707 točk, v dru-
gem 8.715 in v tretjem 8.710 točk. Toliko

ne zmore nihče na svetu, velika zaneslji-
vost in stalnost v formi pa ga uvrščata
med tiste, ki se jim lahko že vnaprej re-
zervira zlata kolajna in novi »mercedes«.

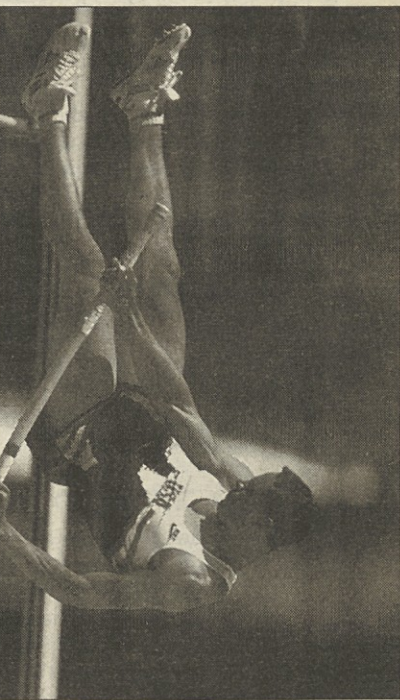
»Kaj pričakujem od SP v Göteborgu?«
Predvsem to, da bom tekmovanje
končal brez poškodbe in da se bom v
vseh 10 disciplinah vsaj približal
svojim osebnim rekordom. V tem pri-
meru tudi 9.000 točk ni utopija.«

Sedaj ima naslednje osebne rekorde:
100 m - 10.41, 400 m - 46.53, 1500 m -
4:33.19, 110 m ovire - 13.47, višina -
220 cm, daljava - 808 cm, palica - 525
cm, krogla - 16.69 m, disk - 52.86 m
kopje - 62.58 m. To so odlični izidi, na
100 m in 110 m ovire bi bil celo rekor-
der Slovenije, državni reprezentant pa
bi bil se na 400 m, v skoku v višino in v
skoku v daljavo.

Dan O'Brien, ki je 18. julija prazno-
val 29. rojstni dan, pa ni zadovoljen s
tem, kar je dosegel. Se bo trdo delal in
iskusil se napredovati, ker meni, da ima
še dovolj rezerve. Njegov glavni cilj so
Ol v Atlanti prihodnje leto, kjer bi zelel
osvojiti zlato odlicje in tudi preseči
mejo 9.000 točk. Sam pravi: »Morda

bom tekmoval se na SP
v Atenah leta 1997,
manj verjetno pa je, da
bi vzdržal do Ol v Syd-
neyu leta 2000. Vse pa
je odvisno od motiva-
cije in od sreče v pogle-
du poškodb oziroma
bolezni. Izkušenj imam
dovolj, poskusal bom
popraviti se nekatere
izide, kjer sem sibejsi.
Vsekakor pa bodo tak-
rat nevarnejši mlajši
Sved Dagard, Belorus
Eduard Hämäläinen,
Rus Lev Lobodin in
Estonec Erki Nool. Ti
se že približujejo izidom okoli 8.800
točk in iz leta v leto bodo nevarnejši.
Lani v Götzisu je Hämäläinen zbral že
8.735 točk in prav on bo najnevarnejši.«

Za konec se podatek, da je Dan v
mlajših letih precej pogosto užival
alkoholne pijače, kadil je marihuano in
večkrat prekinil solanje. Sedaj je dru-
gace. »Zelim biti idol mladih, dober
vzornik,« pravi. »Atletika mi je ponu-

dila skoraj vse in moram to izkoristiti.«
Trenerja Mike Keller in Rick Sloan
poudarjata, da se je Dan v zadnjih
letih zelo spremenil, ker resnično
zeli biti vzor mladim. Krizna leta
(1985-1987) so že pozabljena. Sedaj
so pred njim veliki cilji, ki jih zeli
doseči in si tudi zagotoviti lepo
življenje, ko bo treba zapustiti tek-
movalne vrste.
Fran Mikec

NOVICE

Williams in Ferrari
želita Schumacherja

LONDON (STA/dpa/APA) - Po Ferrariju je se drugo mostvo v formuli ena Williams javno izrazilo željo, da bi imelo v prihodnji sezoni v svojih vrstah svetovnega prvaka Nemca Michaela Schumacherja, trdi britanski tisk. Casopisje v Veliki Britaniji se je razpisalo, da Williams s sedanjima voznikoma Damonom Hillom in Davidom Coulthardom pogodbe ne bo podaljšal. Obema se pogodba izteče konec sezone, Schumacher, ki se je poročil s Corinno Betsch, pa naj bi zamenjal enega izmed njiju. Več italijanskih casnikov pa citira besede Avstrijca Gerharda Bergerja. »Ferrari se zaveda, da sva s Schumijem najboljša voznika formule ena. To so mi zagotovili že pred dvema mesecema,« naj bi dejal Berger in dodal, da doslej v karieri ni imel nobenih težav s kolegi, niti s Senno, Mansllo ali Alesijem.

Pescosolido in Gaudenzi
izgubila v četrtfinalu

KITZBÜHEL - V četrtfinalu teniskega turnirja v Kitzbühlu je osmi nosilec Nemec Bernd Karbacher premagal Italijana Stefana Pescosolido s 7:5 in 7:5 ter se tako pridružil Mustru (brez težav je ugnal Madžara Noszalyja) in Schallerju, ki sta se polfinalne zagotovila že prej. **Izidi:** Bernd Karbacher (Nem, 8) - Stefano Pescosolido (Ita) 7:5, 7:5; Thomas Muster (Avt, 1) - Sandor Noszaly (Mad) 7:6 (7:1), 6:3; Gilbert Schaller (Avt, 6) - Alberto Berasategui (Spa, 3) 7:5, 6:4; Alberto Costa (Spa, 5) - Andrea Gaudenzi (Ita, 4) 6:2, 7:6 (7:4).

Ivanišević izkoristil
napake in zmagal

LOS ANGELES (STA/AP) - Hrvaški teniski igralec Goran Ivanisović, ki je prvi nosilec turnirja v Los Angelesu (328.000 dolarjev nagradnega sklada), je v drugem krogu premagal Američana Jima Grabba s 6:4, 6:2. Grabb je v prvem nizu vodil že s 4:2, nato pa je napravil kar pet dvojnih napak pri servisu, kar je Ivanisović s pridom izkoristil. **Izidi osmine finala:** Ivanisović (Hrv, 1) - Grabb (ZDA) 6:4, 6:2; Joyce (ZDA) - Courier (ZDA, 3) 7:6 (4), 7:5; Enqvist (Sve, 5) - Christiano Caratti (Ita) 6:2, 7:6 (2); Ondruska (JAR) - Philippoussis (Avs) 6:3, 1:6, 6:3.

Na Hrvaškem prestavljeni
termini nogometnih tekem

ZAGREB (STA/Hina) - Združenje klubov prve hrvaške nogometne lige se je včeraj odločilo, da v skladu s svojimi pooblastili zaradi vojne nevarnosti odloži igranje tekem prvega kroga prve hrvaške nogometne lige, ki bi morale biti od 4. do 6. avgusta. Novi termini igranja se niso določeni.

Vsi za Rim 2004

RIM - Po rimski občini in CONI-ju je tudi dezela Lazio trdno odločena, da podpre kandidaturo Rima za organizacijo Olimpijskih igr leta 2004. Nameni kandidature in morebitne organizacije so povečanje ugleda Italije v svetu, nenazadnje pa se bo tudi celotna okolica Rima okoristila blagodejnih zapostavljenih in ekonomskih učinkov. Rim je kot znano OI organiziral že leta 1960 in bi za Igre leta 2004 lahko uporabil več infrastruktur, ki so bile zgrajene tedaj.

Vialli pri Gadafiju?

RIM - Potem ko sta se lani Milan in Sampdoria za superpokal pomerila v Washingtonu in je italijanska zveza tudi za letos predlagala, da bi to (nepomembno) tekmo odigrali v tujini, je kot gostitelj kandidiralo glavno libijsko mesto Tripoli. Zanimiva je tudi utemeljitev: »Medtem ko ves svet skuša Libijo izolirati, stremi Italija za izboljšanjem odnosov«, je dejala Giovanna Ortu, predsednica združenja bivših italijanskih izseljencev v Libiji.

Smola Martina Vasqueza

LA CORUÑA - Španski prvoligas Deportivo La Coruña, ki se je za letošnjo sezono precej okreplil v želji, da bi posegel po naslovu, je v prvi prijateljski tekmi izgubil ravno najbolj zveneče novo ime, bivšega igralca Real Madrida in Torina. Martin Vasquez si je namreč na tekmi proti Portu poškodoval kolenske vezi. Nogometasa so takoj operirali, na igrišče pa bo stopil sele čez sedem - osem mesecev.

Vaterpolo v Barkovljah

Prvi dan mešanega vaterpolo turnirja v organizaciji veslaskega društva Nettuno in društva Edera je začel velik uspeh. Na prizorišču tekem, ki jih igrajo v morju pred sedežem Nettuna v Barkovljah, se je namreč zbralo veliko občinstva (zaradi za vaterpolo neobčajne prisotnosti deklet?), ki je sledilo zanimivim bojem. Izidi prvega kola: Bar gelateria Barcola - Bar Terazza d'Oro 6:5, Agenzia f.lli Cosulich - Parovel Group 3:5, SNC Nettuno - Tergesteia 3:6, Samer&Co Shipping - Zuca Baruca 4:5.

Obvestila

PLANINSKI ODSEK SK DEVIN in SZ SLOGA priredita izlet na Matajur v nedeljo, 6. t. m. ob priložnosti srečanja Slovencev. Odhod iz Sessljana z osebnimi avtomobili ob 7. uri.

JADRANJE / GIRO D' ITALIA

Trieste - Generali
v skupni razvrstitvi
prehitel Bologno

Do konca ogorčen boj za zmago

SAN BENEDETTO DEL TRONTO - V stirinajsti etapi jadranskega Giro d'Italia, ki je jadrnice vodila iz Pescare v San Benedetto del Tronto, je na vrhu lestvice prišlo do razveseljive spremembe: jadrnica Trieste-Generali je namreč na prvem mestu prehitela glavnega in zdaj že edinega tekmeča za končno zmago, posadko Bologne - Telethon, ki jo vodi trziški krmar Mauro Pelaschier.

Za najboljšo sicer včerajšnja regata ni bila najbolj srečna. V domaćih vodah je namreč slavila zmago prav jadrnica San Benedetto del Tronto - Riviera delle Palme, od trojice najboljših pa je bila Catania osma, Trieste - Generali deveti in Bologna - Telethon sele dvanajsta.

Razliko sta naredili povsem različni taktiki, ki sta ju izbrali dve skupini jadrnic. Eni, med katerimi tudi Trzacani in Bolonjani, so raje krenili na odprto morje, ker je ob startu pihal ugoden veter za to pot, medtem ko so ostali jadrni bližje obali. Kasneje so

se vremenske razmere spremenile in medtem ko je veter na odprtem morju pojenjal, je bil pri obali tem močnejši. Tega so seveda izkoristile pogumnejše jadrnice, ki so izbrale tvegano taktiko takoj po startu in na cilj prišle z veliko prednostjo pred boljšimi v skupni razvrstitvi.

Danes bo na sporedu olimpijski trikotnik pred obalo San Benedetto, do konca pa se obeta neizprosni boj med Trstom in Bologno, ki ju loči le pol točke.

VRSTNI RED 14. ETAPE: 1. San Benedetto del Tronto, 2. Aci Croazia, 3. Quartu Sant' Elena - Sardegna, 4. Fiamme Gialle, 5. Taranto, 6. Vigili del Fuoco, 7. Siracusa, 8. Catania, 9. Trieste - Generali, 10. Liguria, 11. Palermo, 12. Bologna Telethon, 13. Ussi, 14. Moskva, 15. Sevastopol.

SKUPNI VRSTNI RED: 1. Trieste Generali 302, 813; 2. Bologna Telethon 302, 313; 3. Catania 286, 625; 4. Quartu Sant' Elena - Sardegna 256, 375; 5. Moskva 242, 750.

NOGOMET / 2. KROG V SLOVENSKI LIGI

Hit Gorica - SCT Olimpija že danes

Drevi še Maribor Branik - Mura, ostala tri srečanja pa bodo na sporedu jutri

LJUBLJANA - Drugi krog slovenskega nogometnega prvenstva nam spet prinaša obilo zanimivih srečanj, derbi kroga pa bo vsekakor že danes v Novi Gorici, kjer se bosta pomerila HIT Gorica in SCT Olimpija. To srečanje obeta nov rekord števila obiskovalcev na goriškem stadionu, saj naj bi jih prišlo več kot 4.000, kot jih je bilo na zadnjem srečanju teh dveh moštev.

Takrat so bili uspešnejši Goricani, se pod taktirko sedanjega Olimpijinega trenerja Soskića in s pomočjo nekdanjih igralcev Nikčevića in Kojčiča, vendar vse kaže, da je tudi novi trener Miklavic porok za uspehe goriških vrtnic. Olimpija bo imela v Novi Gorici popravni izpit za nedeljsko tekmo

z Rudarjem. Naloga ljubljancanov bo izredno težka, hkrati pa bo to generalka pred torkovim srečanjem z Apollonom v predkolu pokala UEFA. Neuspeha v obeh srečanjih pa bi vsekakor sprožila uganjanja o resnični vrednosti SCT Olimpije v letošnji sezoni.

Tudi druga dva »Evropejca« se bosta pomerila že danes, in sicer v medsebojnem srečanju v Mariboru. Muro čaka nedvomno težje delo, saj je igrala v superpokalu, odigrala prekmurski derbi v prvem kolu, sredi tedna pa jo čaka še neugodno srečanje proti Žalgirisu, ki je sicer navidez neugledno mostvo, vendar dosti močno, kakovost litovskega nogometa pa smo imeli priložnost videti v kvalifikacijah slovenske reprezentance. Mari-

borčani so proti Biostart Publikum pokazali, da se ne predajo do konca, vsekakor pa imajo manj skrbi z nasprotnikom v pokalu UEFA, latvijskim Skontom.

Razpleti ostalih treh nedeljskih srečanj so težko napovedljivi, v rahli prednosti pa sta Rudar in Beltinci, vsaj po prikazani igri v prvem krogu, med tem ko bo najbolj vroče na Prevaljah, kamor prihaja v goste ranjeni lev Publikum, ki je v zadnjih minutah izgubil dve dragoceni točki.

Pari 2. kroga 1. SNL - danes: HIT Gorica - SCT Olimpija (ob 17.00), Maribor Branik - Mura (ob 20.00); jutri: Beltinci - Primorje, Nova Oprema - Biostart Publikum, Izola - Rudar (vse ob 17.00).

Gregor Cerar

PISMO UREDNIŠTVU

Več resnosti pri združevanju v mladinskem nogometu

Da so na državni ravni ljudje, ki izkoriščajo mladino in mladinski nogomet, da bi imeli od tega ob za- slugah tudi določene koristi, je dejstvo, ki ga lahko ugotovimo ob citanju nogometnih rubrik, ki vse pogostejše podčrtujejo ta negativni aspekt.

Res se to se ne dogaja na naši zamejski ravni. Toda znaki, da se premikamo v to smer, so vedno bolj evidentni. Prav zadnja odločitev in postopek nogometne komisije ZSSDI me je najbolj prizadela; gotovo ne zaradi organizacijskega aspekta, ampak predvsem zaradi načina, ki so ga uporabili, da bi do tega prišlo.

Sodelovanje in predvsem združevanje, poudarjam »združevanje«, je bilo in je po mojem mnenju najboljša in najbolj učinkovita poteza na ravni mladinskega nogometa. In prav v najožjem in se kako zahtevnem sodelovanju društev (ne vseh) smo dosegli po petletnem organiziranem delovanju (medsolski turnir) največje število otrok v starosti 8-12 let, ki so pristopili v naša društva.

Prepričan sem bil, da je to jasen dokaz, da je samo v »združevanju«, to pomeni cel mladinski nogomet pod enim društvom, nova bodočnost. In to ne samo zaradi re-

zultatov, ampak da bi postal socialno-družabni aglomerat. Ker društva ideje združevanja niso sprejela, sem bil prisiljen od doslednosti zapustiti načelnostvo NK pri ZSSDI, katera vodi mladinski nogomet.

Kar se je dogajalo v zadnjih letih na tem področju, bomo obravnavali drugače, če bo potrebno.

Vrnem se na zadnjo odločitev NK ZSSDI. V PD sem prebral, da bodo moj sin in ostali najmlajši naslednje leto igrali pri SD Gaja. Malo ali nič me ne moti, da bi igrali pri Gaji (tudi če se postavlja kakšno vprašanje), moti me in se bolj me jezi postopek, ki so ga odgovorni uporabili za tako odločitev.

Odločili so, kje bodo ti otroci igrali, ne da bi o tem seznanili starše; ne da bi potrosili nekaj minut za obrazložitve take odločitve; ne da bi se pozanimali, če je bilo v prejšnjem obdobju kaj narobe ali kakšni so občutki staršev in otrok. S tako potezo so odgovorni jasno pokazali, da jim primanjkuje socialni in sportni stil in določeno mero arogantnosti. Morda se pri takih odločitvah upostevajo bolj drugi kriteriji; morda denar? Mislim, da moramo sport ločiti od političnih, nacionalističnih in denar-

nih pritiskov.

Tako od takratnih treh društev (Zarja, Primorje, Breg), ki so ostala pri vodenju mladinskega nogometa, naj bi jih danes imeli pet (Bor, Gaja). Na tak način imata pravico vstopa tudi Primorec in Kras. Vedno več društev, vedno manj otrok. Tako bi naši otroci v teku šestosem let igrali pod imenom sedmih društev. To pomeni vsako leto drugo ime, drugi odborniki itd... Je to resno?

Na tako vprašanje naj da vsak svoj odgovor. Doslednost me privede do odločnega nasprotovanja taki farsii.

Na vsak način, če Zarja, Primorje ali Breg nočejo naših otrok, dovolite vsaj, da o njihovi bodočnosti bomo odločali mi starši, ker je to naša naloga, ne vaša. Odločitev, ki jo bomo vzeli, pa je odvisna od vašega delovanja.

Ce hočete graditi nekaj resnega, naj naši otroci igrajo pod enim imenom (društvom). In tisti, ki hočejo vstopiti in delovati na mladinskem področju, naj se lotijo od začetka; to pomeni naj začnejo delati z otroki od 7. do 10. leta starosti, kjer danes imamo veliko praznino.

Boris Primosi

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

CELJE

PROGRAM ABONMAJSKIH PREDSTAV V SEZONI 95/96:

VELIKI ODER:

1. Drago Jančar: HALSTAT, režija Franci Krizaj
2. Jean Anouilh: SKUSNJA, režija Dušan Mlakar
3. W. Shakespeare: OTHELLO, režija Vito Taufer
4. Jean Genet: BALKON, režija Damir Zlatar - Fray

PRIMORSKI POLETNI FESTIVAL

KOPER

Jutri, 6. avgusta, ob 21.30 uri, bo na vrtu Slovenica prva repriza igrive gledališke ritmicne fuge CARMINA SLOVENICA avto-

rja Damirja Zlatarja - Fraya. Igrajo: Marusa-Oblak, Mojca Partljič, Violeta Tomič, Ivan Rupnik. Poje: Ditka Haberl.

FESTIVAL RADOVLJICA

LINHARTOV TRG

Danes, 5. avgusta, ob 20.25 uri, se bo na trgu začel otvoritveni spektakel z ognjemotom ob začetku XIII. festivala Radovljica: VASA GNADA! GODCI PRIHAJAJO. Nastopajo: igralci Simona Zorc kot Rozala, Darko Čuden kot Naletel, Irena Kolar kot Nezka, Lojze Ropret kot Maticsek, Gregor Zorc kot glasnik, pozavnisti, ansambel kljunastih flaut Camerata Carniolae iz Kranja, orkester Slovenske policije, prof. Primož Ramovš na orglah in drugi.

GALERIJA ŠIVČEVA HIŠA

Danes, 5. avgusta, ob 19. uri bo odprtje razstave Britanskega sveta "Fairest Isle: Purcell, Dryden in njun cas". Ob odprtju bo kratek koncert Marigold Verity in Shirley Roden iz Velike Britanije.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališce Verdi - Dvorana Tripčevih Mednarodni festival operete 1995
Danes, 5. avgusta, ob 20.30 ponovitev predstava operete »West Side Story« Leonarda Bernsteina. Direktor Grant Hossack, režija Saverio Marconi.
Ponovitve: v torek, 8. in sredo, 9. avgusta, ob 20.30 ter v nedeljo, 6. avgusta, ob 18. uri.
Prodaja vstopnic za vse predstave pri blagajni Dvorane Tripčevih od 9.00-12.00 ter od 18.00-21.00.

Grad sv. Justa
Kino

KOROŠKA

CELOVEC: na terasi Mohorjeve bo v ponedeljek, 7.8., ob 16. uri srečanje »Zmenjena ura« s kronistoma Jožetom Marketzem in Vinkom Oslakom; teme prvih srečanj: klic po reformi v Cerkvi, razlikovati duhove, sprava ali poravnava?.

BELJAK

Kaiser-Josef-Platz: v torek, 8. t.m., ob 20.30 - Karantansko poletje - Carinthian jazz-night

Kongresna hiša: v četrtek, 10. t.m., ob 20.00 - Karantansko poletje - Ensemble Dunaj.
Kongresna hiša: v ponedeljek, 14. t.m., ob 20.00 - Karantansko poletje - Jazz meets classic.

KAZAZE

Farna cerkev: v sotočo, 12. t.m., ob 19.00 - Shod za duhovne poklice in za mir.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

NATECAJ ZA ENOSTRANSKI CRNO - BELI STRIP

Zazeleni oz. prednostna tematika je boj proti fašizmu, rasizmu, etnični nestrpnosti do »drugacnih« in podobno. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku, s priloženim prevodom v angleščino (za podnapise). Avtorji dvanajstih izbranih stripov bodo prejeli nagrado v vrednosti 100 DEM, njihovi stripi pa bodo objavljeni v eni od naslednjih izdaj Stripburgerja. Avtorji, katerih dela bodo objavljena, bodo prejeli tri brezplačne izvode. Nacrtujejo pa tudi razstavo vseh prispelih stripov, zato avtorje prosijo, da posljejo originale, ki jih bodo po razstavi vrnili. Rok za oddajo je 1. oktober. Stripe posljite na naslov Ljubljana, Kernikova 4, soba 412, s pripisom »ZA ANTI NAZI NATECAJ«, vsak torek in četrtek od 12. do 14. ure, dobite vse ostale informacije na telefon 061 / 319 662.

NATECAJ ZA KRATKI CRNO - BELI STRIP

Ob evropskem letu varstva narave in nezavarovanih območij (1995) razpisuje revija Stripburger v sodelovanju s skupino Zivo Zeleni natečaj za kratki crno-beli strip (obseg do 4 strani) inspiriran s tematiko varstva narave. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku z priloženim prevodom v angleščino (za podnapise). Trije stripi, ki jih bo izbrala žirija v sestavi članov uredništva Stripburgerja in predstavnikov skupine Zivo Zeleni, bodo nagrajeni z denarnimi nagradami (500, 300, 200 DEM). Vsa prispela dela bomo objavili v posebni izdaji Stripburgerja. Avtorje prosimo, naj ne pošiljajo fotokopij temveč originale. Rok za oddajo je 1.10.1995. Stripe posljite na naslov: Stripburger (eko strip), Forum, Kernikova 4, Ljubljana. Telefon 061 / 319 662 (tor. in cet. 12.00-14.00)

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

»Musei di sera« (Večer v muzejih)
V torek, 8.8., ob 20. uri bo v Mestnem Muzeju Sartorio (Largo Papa Giovanni XXIII, 1) predaval dr. Lorenzo Resciniti o keramiki.
Ob 20.00 - Predvajanje filma »I misteri del giardino di Compton House« (VB 1982), režija P. Greenaway.

V torek, 22.8., ob 20. uri pa bo dr. Lorenzo Resciniti predaval o zbirki Antonina Rusconija in Odinee Opuih, ki jo hranijo v muzeju.
V torek, 29. t.m., ob 20.00 v mestnem muzeju Morpurgo (Ul. Imbriani 5) bo dr. Lorenzo Resciniti predstavil kip Napoleona Bonaparteja Antonia Canove. Predvajali bodo tudi film »Maria Walewska (ZDA 1937) in »La bella e la bestia (ZDA 1992)

GLASBA SLOVENIJA

TRNFEST 95, KUD France Prešeren

Danes, 5. avgusta, ob 21. uri, bo v prostorih društva koncert dua Zlata jama: Ciganska jazzbina. Mariborski duo je uspel spojiti cigansko glasbo s prvimi jazz.

TUNJICE PRI KAMNIKU

Danes, 5. avgusta, ob 21.00 uri, bodo v cerkvi sv. Ane pesmi ob harfi od XV. stoletja do danes. Nastopata: Shirle Roden, vokal in kitara, in Marigold Verity, harfa in vokal. Program: stare angleške valizanske, irske in škotske pesmi.

ROGAŠKO GLASBENO POLETJE

Danes, 5. avgusta, ob 20.30 uri, bo v razstava

vnem salonu zdravilišča koncert klasične glasbe. Nastopa: kvartet saksofonov iz Stuttgarta.

FESTIVAL RADOVLJICA

Danes, 5. avgusta, ob 21.15 uri bo v grščini koncert klasične glasbe. Nastopajo: bremenska zasedba Sarband (na sliki) in Mladinski zbor Osnabrück. Program: Rdeča knjiga samostana Montserrat.

DOBRNA

Danes, 5. avgusta, ob 20. uri, bo na plosčadi pred zdraviliškim domom nastopila Tereza Kesovija z ansamblom Oliver Twist.

RAZSTAVE SLOVENIJA

MODERNA GALERIJA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFIČNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 10. septembra v Moderni galeriji.

V Mali galeriji je do 3. septembra na ogled razstava PETRE VARL SIMONČIČ z naslovom PITA MOJE MAME.

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1

V obeh zgradbah NARODNE GALERIJE je na ogled razstava GOTIKA V SLOVENIJI; slikarstvo in kiparstvo.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23

Gotika v Sloveniji; razstavi arhitektura in nastanek, ogrožanje, reševanje likovne dediščine.

NARODNI MUZEJ, Prešernova 20

Gotika v Sloveniji; svet predmetov.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava IZIDORJA URBANČICA je na ogled do 14. avgusta.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava avstrijske umetnice KIKI KOEGLNIK je na ogled do 14. avgusta.

GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40

Na ogled je razstava skupine LEK: Veljko Aleksič, Tatjana Arh, Igor Bosevski, Andrej Cvetko, Davorin Gros, Vincencija Končan, Frida Lah-Gros, Mojca Plestenjak, Alojz Popelar, Jolanda-Versic-Zabjak.

MESTNI MUZEJ LJUBLJANA

V Kulturno-informacijskem centru Krizanke, Trg francoske revolucije 7, je na ogled razstava fotografij popotrsne arhitekture Branke Lapajne - DETALJ IN CELOTA (na sliki: detajl malčka nad vrati stavbe na Slovenski ulici).

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Na ogled je pregledna razstava lesorezov 1935-1995 avtorja Lojzeta Spacala

POKRAJINSKI MUZEJ LAPIDARIJ, KOPER

Multimedijalne razstave UMETNIK NA MEJI, ustvarjalca iz Izole LUCIANO KLEVA. Ideja in režija: Slobodan Stuhli, scenarij: Vesna Gomezel Mikolič. Foto:LUCIANO KLEVA.

MARIBOR, POKRAJINSKI MUZEJ

100-letnica filmske umetnosti: Filmska ustvarjalnost Milke in Metoda Badjura, 1926-1965.

TRNFEST 95

KUD FRANCE PREŠEREN, LJUBLJANA

V prostorih društva je na ogled razstava črnobelih fotografij jazzistov JAZZY GA! fotografa Zige Koritnika, do 14. 8.

GALERIJA LOŽA, KOPER

Na ogled je pregledna razstava fotografij avstrijskega fotografa slovenskega rodu Branka Lenarta.

MESTNA GALERIJA PIRAN

Razstava del avtorja CHRISTA je na ogled do 31. avgusta.

GRAFIČNI MUZEJ, ROGAŠKA SLATINA

Na ogled je 90 grafičnih listov karikature-William Hogartha (1697-1764), londonskega slikarja in bakroreza, do 9. 9. 1995.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 10.9. razstavlja James Rosenquist; v Muzeju je na ogled tudi razstava o zavarovalnici Generali »Od orla do leva«.

Občinska galerija: na ogled je fotografska razstava »Soba in zavest«.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Grad sv. Justa-Bastione fiorito: do 13.8. je na ogled razstava »Vu x 6: Sechs Künstlerliche Positionen aus Wien«. Urnik: od torika do sobote 10.30-12.30, 16-19.

OPČINE

SKD Tabor-Prosvetni dom: v torek, 8. t.m., ob 20.30 odprije razstave »Človek in zemlja-openski jus«. razstava bo odprta do 15. t.m., vsak dan od 18.00-21.00.

GORICA

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninije-vm dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

V dvorani Dezelnih stanov na gradu je do 17.9. odprta razstava Gotske cerkve v dolini Soce in v Brdih.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9.,

poleg stalne zbirke, tudi novejša dela trzaskoga umetnika. Urnik: od delavnikov 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: Do 10.9. bo na ogled razstava »Do danes-dve stoletji umetnosti na Koroškem«.

Skofjski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. oktobra.

BELJAK

Galerija Holzer: do konca meseca razstavlja Peter Weihs.

ŠENTJANZ V ROŽU

K-k center, Stara sola: Do 15.9. je na ogled razstava Zorke Loiskandl-Weiss z retrospektivo slikarskih del »Od začetka do sedaj«.

TINJE

Galerija Tinje: Stalna razstava lesorezov Wernerja Bergerja in sedemdelnega cikla Valentina Omana.

PLIBERK

Do konca septembra razstavlja Werner Berg.

TRST

Grad sv. Justa

V ponedeljek, 7. t.m., ob 21.00 - baletna predstava skupine Om Dance Group Candomble.

V četrtek, 10. t.m., ob 21. uri koncert skupine Timoria iz Brescie.

V četrtek, 24. in v petek, 25. t.m., bo nastopil Frank Raya z reggae, blues, rap in rock skladbami.

Avditorij Muzeja Revoltella
Danes, 5. t.m., ob 20.30 - Nadaljuje se cikel z naslovom Suono e segno visivo» - M. Sofianopulo predstavlja koncert dua Cristian Saccon (violina) in Claudia Bracco (klavir). Na programu G. Fauré, C. Debussy, E. Chausson, M. Ravel.

Miramarski park

Luči in zvoki

Danes, 5. t.m., ob 21.00 (v italijanscini) »Il sogno imperiale di Miramare« in ob 22.15 »Buonasera signor Lehar e bentornato a Miramare«.

MILJE

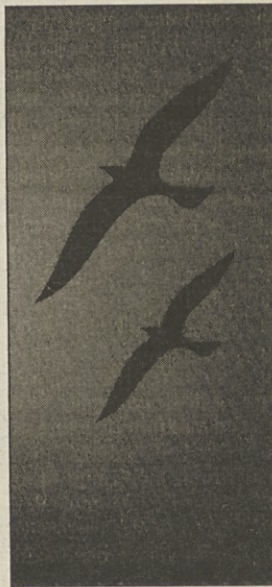
Trg Marconi - Poletne prireditve

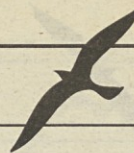
Danes, 5. t.m., ob 18.00 - »Stafetta de Muja«.

Ob 21.00 uri - Koncert, ki ga organizira skupina Lampo-Nastopa orkester. Filarmonica di S.Barbara. Dirigent Lilliano Coretti. Na programu Lehar, Strauss, skladbe za pihalne godbe in folklorni motivi.

LIGNANO

Arena Alpe Adria Sabbiaodoro: danes, 5. t.m., ob 21.15 bo nastopila glasbena skupina Inti Illimani.

RAI 1

7.00	Otroski variete La Banda dello Zecchino, risanke
9.00	Oddaja za najmlajše, risanke Gummi
9.55	Dok.: Kvarkov svet - Opice pred oogleddalom
10.50	Film: Il papero da un milione di dollari (kom., ZDA '71, i. D. Jones)
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.25	Izzrebanje lota, vreme
13.30	Dnevnik
14.00	Aktualna oddaja o morju Linea Blu
15.15	7 dni v Parlamentu
15.45	Film: Il campione (dram., ZDA '79, i. J. Voight, F. Dunaway)
17.55	Izzrebanje lota
18.00	Dnevnik
18.15	Nan.: Alf, 18.45 Italian Restaurant
19.35	Nedeljski evangelij
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: Giochi senza frontiere - Igre brez meja
22.35	Variete: V pricakovanju Miss Italije v družbi...
22.55	Dnevnik
23.00	Posebnosti TG1
24.00	Dnevnik 1, horoskop in vremenska napoved
0.40	Film: King Kong (pust., ZDA '33, i. F. Wray)
2.00	Variete: Che combinazione ('79, R. Pavone)

RAI 2

7.20	Dok.: V kraljestvu narave
7.45	Film: Nei mari dell' Alaska (pust., ZDA '53)
9.00	Dnevnik
9.05	Film: Lampi nel sole (vestern, ZDA '58, i. S. Hayward), 10.00 dnevnik
10.40	Film: L' ultimo degli agenti segreti (kom., ZDA '64, i. J. William)
11.30	Dnevnik
12.15	Sereno variabile
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Aktualno: Dalle parole ai fatti - Srečanja s....
13.45	Izzrebanje lota
13.50	Komicni filmi S. Laurela in O. Hardyja
14.30	Aktualno: Italia plurale, nato izzrebanje lota
15.30	Masa (iz Vatikana, 50 let po atomski bombi)
17.10	Film: Il prezo del dovere (vojni, ZDA '52)
19.10	Aktualno: Hiroshima, 6. avgusta 1945
19.45	Dnevnik in sport
20.30	Koncert za mir
21.45	Hiroshima, 6. 8. 1945
23.10	Vreme in dnevnik
23.30	Koncert: Messa da Requiem (G. Verdi)
1.00	Vreme, 1.05 nočni sport

RAI 3

6.30	Pregled tiska
6.45	Film: Hotel Imperial (dram., ZDA '39)
8.00	Film: La ballata della città senza nome (glas.)
10.55	Sport: SP v atletiki
12.00	Dnevnik
12.05	Film: La casa dei sette falchi (krim., ZDA '59)
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.30	Sobotni sport: vaterpolo, Rusija-Italija, 15.15 SP v atletiki
18.50	Vreme in dnevnik, dezelneste vesti, BlobSoup
20.30	TV film: Superman - Nove dogodivščine Lois in Clarka (i. D. Cain)
22.05	Nan.: Capitain Nice
22.30	Dnevnik, dezelneste vesti
22.55	Film: Vestito per uccidere (krim., ZDA '80, r. B. De Palma, i. M. Caine)
0.30	Dnevnik, pregled tiska, vreme
1.00	Variete: Fuori orario, film Come imparai ad amare la bomba

RETE 4

7.20	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45	Nad.: Manuela, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 La donna del mistero 2, 11.15 Senza peccato, 12.20 nan. La casa nella prateria, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
13.50	Nad.: Sentieri
14.30	Film: Gli spostati (dram., ZDA '61, i. M. Monroe)
17.00	Nan.: Donne pericolose, 18.00 A cuore aperto, 19.30 Love Boat, vmes (19.00) dnevnik in vreme
20.30	Film: Quando la moglie è in vacanza (kom., '53, i. M. Monroe, T. Ewell)
22.30	Film: Gli uomini preferiscono le bionde (kom., ZDA '53, i. M. Monroe, J. Russell, T. Noonan), vmes (23.30) dnevnik
1.25	Pregled tiska

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
9.00	Nan.: Casa dolce casa
9.30	Film: Tutti possono arricchire tranne i poveri
11.30	Nan.: Una bionda per papà, 12.00 Robinsonovi, 12.30 Casa Vianello
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Lezioni private
13.40	Nad.: Sobotni Beautiful
13.55	TV film: L' uomo che voleva (dram., ZDA '89, i. C. Phillips, P. King)
16.00	Otroski variete
18.00	Kviz: OK, il prezzo è giusto!
19.00	Nan.: Casa Vianello
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	Variete: Cuori e denari
23.00	Dnevnik
23.30	Film: Paolo il freddo (kom., It. '73, i. Franchi-Ingrassia), vmes (0.30) dnevnik

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
10.00	Nanizanke
11.20	Aktualno: Village
12.25	Odpri studio
12.50	Sport studio
13.00	Variete za najmlajše
15.00	Film: Se tu lo vuoi (dram., Avstrija '92)
17.00	Variete: Festival Giffoni
17.10	Nan.: Magnum P.I.
18.20	Variete: Bravissima
18.30	Nan.: I ragazzi della 3. C
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Nati per vincere
20.40	Film: Ransom, stato di emergenza per un rapimento (krim., VB '74, i. S. Connery, I. McShane)
22.40	Sport: Beach volley
23.40	Nan.: Belle e pericolose
0.45	Italia 1 sport
1.15	Variete: Bravissima
1.30	Film: Allulio Drom (dram., It. '92)

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.10, 0.00
20.30	Dogodki in odmevi
	Nan.: Il mio amico fantasma, 21.20 The Rookies

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 1.00
	Dnevnik
14.10	18.30, 23.00 SP v atletiki
20.00	Sportna odd. Ciclissimo
20.35	Nogomet: ZDA-Parma, 24.00 Benfica-Boca Juniors

RAI 3 slovenski program

20.25	Risanka: Filip
20.30	Dnevnik

SLOVENIJA 1

09.45	Radovedni Tacek, pon.
09.55	Ucimo se ročnih ustvarjalnosti, 31. oddaja, pon.
10.10	Prgisce priljubljenih pravljic, 11/13 del lutkovne igrice, pon.
10.25	Na smrt prestrašeni angleska nadaljevanke
10.50	Zgodbe iz školjke
11.25	Razjezil se bom, pon.
13.00	Poročila
13.05	Intervju: Rajko Cibic, pon.
14.10	Videostrani
16.40	Malo anglescine, prosim, ponovitev
17.05	Ostrzkove prigode, 6. del italijanske nadaljevanke
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Mladi Picasso, 6/8 del spanske nadaljevanke
18.40	Fallerjevi, 36. del serije
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Utrip
20.05	Strta srca II: 14. del francoske nadaljevanke
20.55	Za tv kamero
21.05	Ognjena moč, 6/10 del ameriške dokumentarne serije
21.30	Arboretum Volcji potok poleti
21.50	Ozare
22.00	Poročila, sport
22.30	Sova:
22.30	Seaquest, 8. del ameriške nanizanke
23.15	Druga stran ljubezni, ameriski film

SLOVENIJA 2

09.40	Carnegie Hall pozdravlja mojstre jazz
11.40	Strta srca II, ponovitev
12.25	Turistična oddaja
12.45	Sova,
13.15	Brooklynski most, 18/22
13.15	Seaquest, 7. del ameriške nanizanke
14.00	Sportna sobota
15.00	Otvoritev SP v atletiki
15.00	Goeteborg: SP v atletiki, prenos
18.30	Alpe-Donava-Jadran
20.10	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Popoln petek, angleski film
21.40	Sobotna noč: Novice iz sveta razvedrila
	Woodstock, 1. del; angleška glasbena lestvica

KANAL A

08.05	Zadnji mohikanec
18.10	Klasična video glava
19.00	Generacija transformacije II, 11. del risane serije
19.30	Dance Session, ponovitev
20.05	Vreme
20.10	Ziveti danes, dokumentarna oddaja
20.40	Splosna praksa, 32. del avstralske nanizanke
21.35	Slika v javnosti, ameriski film
23.10	Vreme
23.15	Zabava na plazi, ponovitev filma
00.45	Seks v krvi, erot. film

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program: TV poper
18.20	Perdata
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Jutri je nedelja, verska oddaja
19.35	Cocktail
19.55	V ospredju, avtor Bruno Agrimi
20.00	Azzurro Quotidiano
20.30	»Vela...diamo noi!« - oddaja o jadraniu
	Voditelja: Berti Bruss in Andro Merku
21.30	Globusov tik tak
21.45	Achtung baby! oddaja o kulturi, avtor: Roberto Ferrucci
22.15	Vsedanes
22.30	Ko Adam spi, ameriška komedija
	Igrajo: Ann Margret, Anthony Franciosa in drugi

ORF Avstrija 1

10.15	Nekoč je bil clovek
10.45	Denis
11.15	Duck Tales
11.40	Kremenckovi
12.05	Moje skrivno poletje
12.30	Klic na pomoč Kalifornija
13.15	Katts & Dog
13.40	Cudovita leta
14.05	Blossom
	Kadar oče s hčerko
14.30	Parker Lewis, serija
14.55	Macgyver
15.45	Nema prica
15.45	Superman
16.30	Lois in Clark
16.30	Melrose Place
17.15	Locene poti
17.15	Beverly Hills 90210
19.00	Pasje življenje
19.30	Mr. Bean
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	10 let VN domače glasbe, retrospektiva VN domače glasbe od 1986 do 1994
22.00	Sport
23.00	Cas v sliki
23.15	Pardon
23.40	Hale in Pace, skeci
00.05	Kadmos - tebski tiran, ital. film, 1961
01.55	Klic na pomoč Kalifornija, ponovitev
02.40	Melrose Place, pon.
04.25	Znamenje IV: Prebujenje

ORF Avstrija 2

09.05	Ukročni trmoglavci, italijanska komedija
10.45	Kdo je Harry Crumb?, pon. amer. komedije, 1989
12.30	Hello Austria, Hello Vienna
13.00	Cas v sliki
13.10	Tenis, EG-Generali Open; iz Kitzbühla
16.30	Alpe-Donava-Jadran
17.00	Cas v sliki
17.05	Ozri se po deželi
17.53	Svetovne religije
18.00	Sport
18.30	Harald in Eddi
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.15	Figarova svatba, opera Wolfgang A. Mozarta
23.50	Smrt in odresitev, simfonična pesnitev Richarda Straussa - Berlinski filharmoniki
23.25	Pojdi se solit, francoska komedija, 1982;
01.35	Rezija: Edouard Molinaro
	Pogledi od strani

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00
Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Sobotna raglja; 9.35 Turistični napotki; 11.30 S knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Aktualni mozaik; 18.15 Večerni utrinek; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na dopustu; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Igra; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.30 Sobotni vol; 8.40 Koledar prireditve; 9.45 Sobotna akcija; 11.30 Novice, obvestila; 14.00 Glasbene želje; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 17.50 Sport; 19.00 Večer z J. Webrom.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues...; 13.05 Izbrali smo; 15.00 Zborobvska glasba; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Baletna glasba; 16.40 Umetni svetovi; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Roman: Parnik Jesenice; 18.25 V podvečer; 19.30 Fidelity; 21.55 Polgra; 22.30 Znamenite partiture; 23.55 Lirični utrinek; 24.00 Nočni pr.

Radio Koper

(slovenski program)
(SV 549 kHz, UKV 88.6 - 96.4 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.15 Planinska postojanka; 9.45 Du jesi, zabavno in humorno; 10.45 Sobotna ferenska akcija; 11.30 Turistična poročila; 12.00 S terena; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Terenska akcija; 13.40 Pet zvezdic; 14.10 Okno v svet; 14.45 Zanimivosti; 15.30 Dogodki in odmevi - prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Popoldne na MV; 17.30 Primorski dnevnik; 19.30 Večerni pr. Modrega Vala.

Radio Koper

(italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturne aktualnosti; 11.45 Dorothy ed Alice; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Narečna odd.

14.50 Single tedna; 15.00 Redazione teen; 16.00 Modri val; 18.45 Rigatoni; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

6.00 Dej nehi no; 8.00 Horoskop; 9.30 Kam danes; 10.15 Novice; 11.05 Notranjsko-kraški mozaik; 12.00 BBC Novice; 13.55 Pasji radio; 14.00 13 ožigosanih; 15.00 Vodeni program; 15.15 RGL komentira; 16.30 O kulturi; 17.30 Angleščina, 19.15 Novice; 19.25 Vreme; 20.00 Stampeedo; 22.00 DJ Jemey in hot mix; 24.00 Camera obscura.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40, 8.40 Pregled tiska; 10.10 Stiri tacke; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Pesmi tedna; 19.30-24.00 Večerni program - Glasbeni odkrivanki - Ugankarski večer

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 10.05 Otroski studio; 10.30 Top 17; 12.05 Sestanek starejših; 13.00 Slovensko-bistriška panorama; 14.10 Od Ptuja do Ormoža; 15.00 iz Slovenskih gorici; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Železi ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Radio express; 19.30 Športna sobota; 21.00 Lestvica zabavnih melodij; 22.00 Zrcalo dneva; 23.15 Nočni.

Radio Študent

0.00 RoboKaki; 11.00 Preklop na živo; 14.30 RO; Zoop Zoop Zoop; 18.00 Radio Ropotl; 19.00 TB; Steve Lacy 6' Tet; 20.00 DJ graffiti.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Musical; 9.15 Pravični kotiček; 9.30 Operetne melodije; 10.10 Koncert operne glasbe; 11.30 Odpri knjiga: Mesto v zalivu (B. Pahor, r. M. Kravos, 6.), nato Orkestri; 12.00 Irska, lepa in tragična; 12.30 Slov. glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Z naših prireditve, nato Glasba za vse okuse; 15.30 Iz studia z vami: izbor iz okroglih miz; 16.30 Evergreen; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: F. J. Haydn; 18.00 Satirični kabaret: Prežganka št. 2 (S. Verč in B. Kobal); 18.40 Vabilo na ples; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Foyer; 15.00 Glasba po željah; 19.00 Morski val.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

JEDILNIK

Ponedeljek
zdrobova juha z vlivanci, majonezna krompirjeva solata, lubenica

Torek
brokoli s kremno piscancjo omako, crn kruh, sadna solata

Sreda
gobova enolončnica, beli zganci, gozdne jagode ali maline s smetano

Cetrtek
nadevane paprike, pire krompir, jabolčna pena

Petek
ocvrt ribji file, blitva s krompirjem, dušena jabolka z rdecim ribezom

Sobota
cvetačna juha, tunina v solati, krompir v oblicah, sladoleđ

Jedilnik za nedeljo
spinacna juha, biftki s kaprami, krompirjevi ocvrtki, zelena solata, biskvit z vanilijevo kremo po anglesko

Biftki s kaprami (za 4 osebe)
Potrebujemo : 4 goveje biftki, 3 žlice mile gorčice, 50 g masčobe, 4 dcl kisle smetane, 4 žlice kaper, žlico sesekljane zelenega petersilja, sol, sveže mlet crn poper
Biftki narahlo potolčemo s topim delom noža. Premazemo jih z gorčico in pustimo vsaj dvajset minut, da se gorčica vpije v meso. Mascobo segrejemo in vanjo umešamo kisko smetano in sesekljane kapre. Dodamo preostalo gorčico in omako zavremo. Vanjo položimo biftki in jih dušimo približno pet minut. Tik pred serviranjem jih potresemo s sesekljanim petersiljem, posolimo in popopravimo. Zložimo jih na dobro segret krožnik ter obložimo s krompirjevimi ocvrtki. Če želite, da bo obed tudi na pogled še posebej privlačen, pripravite krompirjeve ocvrtke kot korenčke. Dobro krompirjevo testo oblikujte v korenčke, v vsakega na debelejšem koncu napravite luknjico in jih zlatorumeno ocvrite. V ocvrte korenčke zatakните vejico okrasnega petersilja.

Biskvit z vanilijevo kremo po angleško (za 4 osebe)
Za biskvit potrebujemo: 4 cela jajca, 4 žlice sladkorja, 1 vrečko vanilijevega sladkorja, 2 žlici moke, pol vrečke pecilnega praska, 2 žlici vroče vode.
Za vanilijevo kremo po angleško: 2

Kremo okrasimo s sadjem in biskvitom

prsta dolg kosček vanilijeve palčke, 4 dcl mleka, 1 celo jajce, 2 rumenjaka, 2 žlici sladkorja v prahu, 1 žličko surovega masla.

Osnovni recept za biskvitno testo:
Vsako jajce ubijemo najprej v skledi, da se prepričamo, če je res sveže, jih nato stresemo v večjo posodo, primesamo vročo vodo in stepamo z metlico ali električnim mesalnikom. Pocasi dodajamo sladkor, zmesan z vanilijevim sladkorjem in stepamo toliko časa, da masa penasto naraste. Na vrh presejemo polovico moke, ki smo jo zmesali s pecilnim praskom, ter jo na hitro vmešamo pri najmanjši hitrosti mesalnika, nato vmešamo pocasi še preostalo moko. Testo vlijemo v pekač, ki smo ga obložili s papirjem za peko, ga enakomerno zgladimo in pečemo približno 20 minut. Pripravljen biskvitno testo moramo speči takoj po tem, ko smo ga pripravili, sicer se sesede. Preden vzamemo pecivo iz pecice, se vedno prepričamo, ali je že pečeno. To storimo najpreprosteje tako, da nanj narahlo položimo dlán. Biskvitna skorja mora biti na otip mehka in rahla kot vata, vendar ne sme biti vlažna. Preveč pečen biskvit je suh in trd. Nekoliko ohlajen biskvit z nožem previdno ločimo od oboda modla, nato pa pecivo zvrnemo na kuhinjsko rešetko in takoj odstranimo papir za peko, da se biskvit bolje ohladi. Če pa biskvitne osnove ne bomo uporabili se isti dan, papirja ne odstranimo. Tako bo biskvit ostal mehak in rahel do naslednjega dne.

Priprava vanilijeve kreme po angleško
V hladno mleko damo vanilijevo palčko, ki smo jo prej prerežali, ter mleko zavremo in postavimo na hladno. V drugi posodi penasto umešamo jajce in rumenjaka ter sladkor. Prilijemo nekoliko mleka. Mesanico prilijemo k ohlajenemu mleku, kjer se je kuhala vanilijeva palčka. Dodamo surovo maslo ter na zmernem ognju ob neprestnem mešanju kuhamo kremo, da se zgosti. Odstavimo z ognja ter kremo stepemo se z mesalnikom za sneg. Prilijemo v skledo in dobro ohladimo. Ponudimo jo v skodelicah k rezinam dobrega biskvita.

Pripravila: Katarina Lavš

ZAČIMBE / KAPRE

Najmanjše so najboljše

Kaprovec je meter visok grm

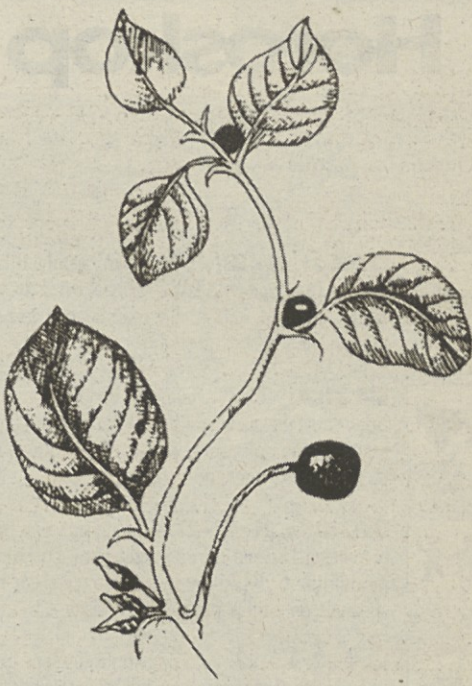
Kapre (*Capparis spinosa*) imajo zelo specifičen, močan okus, zato si moramo zapomniti predvsem to, da jih lahko kombiniramo le z redkimi drugimi začimbami in disavnici. Dobro se ujamejo le z drobnjakom, hrenom, gortico, kopro in poprom.

Kaprovec je približno meter visok grm, katerega belkasti ali rožnati cvetovi nekoliko spominjajo na sipkove. Surovi sploh nimajo okusa, zato pa so vloženi toliko boljši. Običajno jih vlagajo v kis, ki mu dodajajo različne začimbe. Poznavalci zatrjujejo, da so najbolj slavne kapre iz okolice Nice, ki menda slovijo po vsem svetu. Seveda pa ne pozabijo poudariti, da cim manjše so kapre, tem boljši okus imajo. Zaradi trpkega in malce ostrega okusa kapre sodijo v:

- kiselkaste bele omake, ki jih ponudimo h kuhanim ribam in mesu;

- v mesne, ribje, jajčne in riževе solate;
- v pikantne mesne omake;
- v zeliščno skuto;
- z njimi pa tudi krasimo obložene kruhke in narezke.

Kapre se zelo dolgo obdržijo, če so pokrite z tekočino, v katero so vložene. Zato tekočine ne odlijemo, dokler nismo porabili zadnje kapre. Uporabljamo cele, le za zeliščno skuto in nekatere omake jih sesekljamo. Kapre damo v jed ponavadi sele malo pred koncem kuhanja; le toliko časa naj se kuhajo, da se pregrejejo.

Kaprovec

Tunina solata s kaprami (za dve osebi)

Eno večjo ali dve manjši konzervi tunine odpremo, stresemo tunino v skledo in jo zdrobimo (skupaj z oljem) z vilicami. Iz ene vrečke solatne majoneze, dveh žlic vinskega kisa, dveh žlic kaper, žlice narezanega drobnjaka,

soli in grobo mletega črnega popra naredimo omako in z njo prelijemo tunino. Rahlo razmesamo, posodo nekajkrat pretresemo in denemo na hladno. Pred serviranjem lahko solato okrasimo z rezinami trdo kuhanih jajc, ki jih potresamo z mešanico drobno narezanega drobnjaka in okrasimo s kapro.

J. ŠTREKELJ / VRTNARSTVO

Iz starih knjig za nove čase (4)

Krastača očisti vrt škodljivcev

O krivici do naravnih zatiralcev škodljivcev

Ne le vrtnarji, ampak tudi umna gospodinja ima, če je le možnost, kosček vrtnička. Ljubezen do vrta, vzgoja in uporaba vrtnih rastlin in varčnost so že kar prirojene lastnosti in dolžnosti gospodinje. Težje delo, na primer kopanje, naj seveda opravlja moska roka. Vrtnina, pridelana v takem sporazumu z lastno skrbjo in lastnim trudom, je pac najboljša. Gospodinja, ki vodi delo na vrtu, naj ob prvem neuspehu nikar ne obupa. Rajši naj se obrne za svet v knjigo, da se v naslednjem letu ogne slabemu uspehu, za katerega včasih po krivem krivi in preganja premnoge naravne zatiralce vrtnih škodljivcev.

Razen različnih pripomočkov (praškov in tekočin), s katerimi zatiramo vrtno zajedalce, so tudi nekatere živali, ki nas pri tem podpirajo. Le škoda, da je teh naravnih pomočnic premalo in da se nekatere pojavijo nepozno, sele potem, ko se škodljivci že precej razmnože. Drugo zlo je, da takih koristnih pomočnic premnogi vrtnarji in gospodinje ne poznajo, ali pa jih imajo celo za škodljivke.

Katere so naše vrle sodelavke?

Izmed krilatih živali so naše vrle sodelavke silokljune ptice pevke, zlasti raznotere sinice, penice, tascice idr., pa tudi širokluune lastovice, ki se hranijo z mrčesom.

Komaj, da začnejo lesti na večer iz skrivališca polži, bramorji in gosenice sovč, ze se jamejo pripravljati krastace in razne žabe na lov. Obžalovanja vredno je, da te nedolžne in prekoristne živali nevednezi preganjajo.

Kjerkoli naletite na krastaco, jo ulovite in nesite domov na vrt, da očisti vašo vrtnino zajedalcev!

Ponočni lovec škodljivcev je tudi jež, ki se hrani najraje z žuzki, in sicer od zgodnje pomladi do mrzlih dni v jeseni, ko si poišče skrivalisce za zimsko spanje.

Kakor krastaci, tako se dela velika krivica tudi slepicu in našemu najmanjšemu sesalcu rovk. Njuno koristno delo jima plačujejo nepoučeni ljudje s smrtjo, ker ne razločujejo slepica od kace, ki ji je nekoliko podoben, in rovk ne od misi. Obadva se namreč prehranjujeta zgolj s škodljivimi žuzki.

Med metulji so mnogovrstni mrcajnaki in ponočnjaki, ki letajo in odlagajo jajčke na koristne rastline v mraku in ponoči. Iz jajcec se izlezejo pozresne gosenice, ki v nekaj dneh pokvarijo ali celo unicijo pridelke, če so brez obrambe. Teh škodljivcev nas varuje netopir. Dokazano je, da pokonca en sam netopir v eni noči nad sto metuljev in drugih žuzkov, ki ogrožajo nasade. Zato naj nihče in nikoli ne preganja netopirja, če se pozimi zateče v podstresje ali si izbere kako drugo zakotje v poslopju, marveč vsakdo naj mu privošč, da lahko mirno prespi bolj ali manj hudo zimo.

Se veliko je dobrotnikov, ki jih po krivem preganjamo. Dobro je seznaniti se z njimi in se naučiti opazovati v naravi vse dejanje in nehanje vrtnih dobrotnikov in brezplacnih delavcev ter dosezati tako cim večje in boljše uspehe.

Iz knjige Josipa Streklja »Vrtnarstvo« (izdala družba sv. Mohorja v Celju 1947).

Dobro je vedeti o shranjevanju začimbnic

Veliko kuhinjskih začimbnic lahko sušimo. Obstajajo pa tudi drugi preizkušeni načini konzerviranja, na primer zamrzovanje, konzerviranje s soljo, vlaganje v kis ali olje.

Sušenje

- začimbnice sušimo v zračnem, suhem prostoru, ki je zaščitén pred soncem;
- nikakor jih ne smemo sušiti na soncu, ker pri takem sušenju izgubijo aromo;
- ne sušimo jih tudi pri visoki zračni vlagi, ker vlaga zavira postopek sušenja, to pa pomeni izgu-

bo arome in nevarnost plesni;

- porezana zelišča povežemo v sopke in jih vedno obesimo »na glavo«;
- shranjujemo jih v sopkih ali samo potrgane liste v steklenih kozarcih s pokrovi z navojem.

Izsusevanje

- začimbnice lahko dobro izsusimo v pecici ali s posebnim susilnim strojkom;
- tak način je priporočljiv le takrat, kadar ni na voljo dobrega prostora za sušenje ali če moramo začimbnice pred sušenjem oprati;

- oprane začimbnice popivnomo s kuhinjskimi papirnati brisačami, jih položimo na kozico ali pekač, obložen z alufolijo ali posebnim papirjem za peko;

- polagamo jih v primerni razdalji, nikoli na gosto ali drugo na drugo;
- izsusujemo jih v pecici pri temperaturi 50 stopinj Celzija;
- vrata pecice morajo biti pri tem priprta;
- po izsusitvi pustimo, da se začimbnice ohladijo;
- ohlajene - cele ali samo lističe - shranjujemo v steklenih kozarcih s pokrovi.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Nekoliko osamljeni boste, zato boste prizadevno iskali družbo. Pri izbiri boste nadvse uspešni, kajti o vaši osamljenosti že po prvem srečanju ne bo niti sledu.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Znanecm bodo vaši načrti za prihodnost deveta vas. Tistim, ki so vaše cilje že dosegli, do njih sploh ni več mar, tisti, ki jih se niso, pa vam bodo premočno zavidali.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Današnji dan, ki naj bi potekal karseda mirno in zabavno, bo poln nepredvidljivih dogodkov in zapletov. Zvečer boste spoznali, da je bil neprecenljivo koristen.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Po nekontroliranem izpadu jeze se boste nenadoma pomirili ter s prijateljsko gesto popravili škodo. Se več: pridobili boste iskreno razumevajočega prijatelja.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Ves ljubi dan vas bodo težile sive misli in neprijetna pričakovanja. Vendar se vam ne bo zgodilo nič hudega. Sive misli vam bo pregnala sele nežna partnerjeva pozornost.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Svojega bližnjega boste obsipali z očitki na račun njegovega malodusja. Ne mislite si, da zanemarja samo vas - v prvi vrsti zanemarja sebe. Popustite torej in mu pomagajte.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: V želji po laгодnem dnevu boste pretiravali do tolikšne mere, da vam zvečer ne bo preostalo nič drugega kot skok v posteljo in predaja zdravljenemu snu. Sanje bodo čudovi-

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: V prijetni družbi boste spoznali novo simpatijo, za katero se boste v hipu ogreli. Ne bo vas motilo, da je že oddana, kajti v vašem srcu hranite prostor tudi za prodane.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Nihali boste med željami in bojaznima, zato vam bodo šli vaši načrti po zlu. A zato nič hudega - med nežnimi rjuhami boste premagali omahovanje in se dvignili do nebes.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Kljub obilici zunanjih opravil se boste raje obrnili navznoter ter počistili s tistim, kar vam nagaja bolj kot ves nered tega sveta. In na lepem bo vse v najlepšem redu.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Začutili boste potrebo po kakovostnejšem bivanju, zato si boste v glavi začeli postavljati čudovito stavbo, daleč od vsakodnevnega hrupa in smrada. Naj vam uspe!

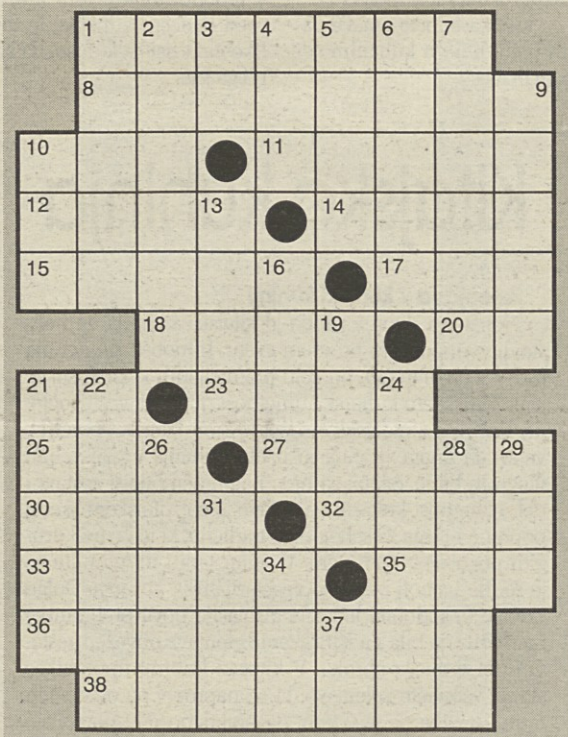
RIBI 20. 2. - 20. 3.: Vleklo vas bo na več prijetnih strani hkrati, zato boste včasih omahovali kot osel med dvema kopicama sena. Brz se odločite, da se vam ne ponovi njegova usoda.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. angleski pisatelj in literarni kritik, pravo ime John B. Wilson (Anthony, 1917-1993), 8. strokovno mnenje, ocena, 10. predujem, avans, 11. kad za mesenje testa, 12. naprava za prenos TV signalov, 14. večja tekoča voda, 15. nemski književnik, predstavnik poetičnega realizma, (Theodor, 1817-1888), 17. kitajski lesen glasbeni instrument s svilenimi strunami, 18. desni pritok Mozele v Nemčiji, 20. začetnici teniske igralke Selesove, 21. začetnici slovenskega slikarja in restavratorja Subica, 23. padanje tekoče vode, 25. alpske reševalne sani, 27. nemška denarna enota, 30. reka v Svici in Franciji, 32. ime našega gledališkega in filmskega igralca Sotlarja (1921-1992), 33. moski lik v krščanski umetnosti z dvignjenimi rokami, 35. egipčanski bog sonca, 36. upnikova pravica zahtevati od dolžnika spolnitev na temelju pogodbenega dogovora, 38. modrikavost kože.

Navpčno: 1. barijev sulfat, težec, 2. bog neba, oče titanov v grški mitologiji, 3. kemijski znak za rubidij, 4. irski brinovec, 5. vnetljiva in hitro hlapljiva tekočina s prijetnim vonjem, 6. majhno srce, 7. indijska zvezna država v Himalaji, 9. bombažni keper, navadno tkan, iz temnomodro obarvane osnove in surovega votka, 10. danski otok v malem Beltu, 13. pokrajina v JZ Sloveniji, 16. najmlajši oddelek jure, 19. avstrijski zvezni kancler (Julius, 1891-1964), 21. francoski pesnik (Clement, 1496-1544), 22. ptic pevec, 24. slika, predstavljajoca telo, kakršno je v ravnini, ki gre skozenj, 26. jezero na Finskem, 28. samica pri govedu, 29. stari oče, 31. ime naše pevke Rupel, 24. kitajska utezna mera, 37. avtomobilska oznaka Torina.

Marko Drescek

32. Bert, 33. orant, 35. Raa, 36. terjatev, 38. članzoza.
RESITVE Vodoravno: 1. Burgess, 8. arbitrij, 10. ara, 11. necke, 12. lmk, 14. reka, 15. Storm, 17. kin, 18. Saar, 20. MS, 21. MS, 23. slap, 25. aki, 27. marka, 30. Rona, 32. Bert, 33. orant, 35. Raa, 36. terjatev, 38. članzoza.

TEŽAVE NA TAJSKEM

Bangkok se duši v smogu

Prometni policisti nosijo kirurške maske

Songkran Khanta si na obraz namesti masko in se odpravi nazaj na delo. Songkran in njegovi kolegi, večina jih nosi obrazne maske, se ne nahajajo v operacijski sobi niti v sterilnem okolju. So le gradbeni delavci na eni od najzibavnejših ulic Bangkoka.

Gradbeni delavci, prometni policisti, vozniki taksija motorja in celo ulični prodajalci nosijo bombažne kirurške maske, da bi se vsaj delno zavarovali pred prahom in drugimi onesnaževalci zraka, ki se kopicijo nad Tajsko prestolnico.

»Pomoč je sicer minimalna, toda se vedno boljša kot nič,« pravi Songkran, ki dvanajst ur dnevno preživi na gradbišču v srcu bangkoske industrijske cone.

Ogroženo zdravje ljudi, ki je posledica povečanega onesnaževanja zraka v Bangkoku, je zbudilo veliko pozornost, potem ko je prejšnji mesec neki prometni policist umrl - verjetno zaradi zastrupitve s svincem. Kmalu po njegovi smrti, ki je zdravstveni delavci se niso neposredno povezali z njegovim delovnim mestom, so se sefi policije odločili, da bodo pet tisoč bangkoskih prometnih policistov opremili s plinskimi maskami, ki naj bi jih varovale pred izpušnimi plini in prahom.

Vec raziskav je pokazalo, da so bangkoski prometni policisti, ki prezivijo povprečno osem ur dnevno na prometnih križcih in usmerjajo gosti

mestni promet, izpostavljeni različnim boleznim, med drugim tudi boleznim pljuč.

Po besedah visjega uradnika ministrstva za javno zdravje stevilo dihalnih bolezni in pljučnega raka narasca. Za lokalni casopis je pred kratkim izjavil, da je v zadnjem letu zaradi težav z dihanjem v državnih bolnišnicah pomoč iskalo več kot milijon od osmih milijonov prebivalcev Bangkoka.

Ceprav ekologji trdijo, da se Bangkoku, kar se tiče onesnaženosti, godi bolje kot na primer Mexico Cityju, Pekingi ali Kalkuti, prebivalci in turisti začutijo delovanje strupov v zraku v prvem trenutku, ko stopijo na prosto. Turisti med hojo po ulici pogosto pritiskajo k obrazu robčke, medtem ko se prebivalci odločajo za bombažne maske ali maske z ogljikovim filtrom.

»Ni tako hudo, kot vsi trdijo - nismo najslabši,« pravi dr. Suvit Yodmani, predsednik ekoloskega programa Organizacije Združenih narodov. »Toda mesto je onesnaženo, stanje je resnično kritično in problem je treba rešiti.«

Direktor Oddelka za nadzor onesnaževanja trdi, da sta glavna vzroka onesnaževanja prah in ogljikov monoksid. Prah, ki lahko zaide v pljuča in povzroča dražljiv kašelj, je v zadnjih letih postal bolj škodljiv in je posledica 24-urne gradnje po vsem mestu in vozil na

dieselsko gorivo.

Kolicina ogljikovega monoksida, ki ga izločajo avtomobili, tovornjaki in motorji, se je v zadnjih letih zmanjšala zaradi katalizatorjev, ki so vgrajeni v novejša avtomobile. Strokovnjaki menijo, da bi bilo treba še veliko dela. Sredstva množičnega javnega prevoza in omejeno stevilo avtomobilov v mestu bi lahko pomenila rešitev.

Veliko prebivalcev Bangkoka poskusa cim manj casa preživeti na prostem, kar zaradi prometnih zamaskov pogosto predstavlja težavo.

Svojo zgodbo je povedal tudi nek izdelovalec ključev, ki opravlja svojo obrt na stojnici sredi prometne ulice. Med odmorom za cigareto mu maska visi na enem ušesu.

»Onesnaženje bo gotovo vplivalo na moje zdravje,« se pritožuje. Na močno onesnaženem zraku dela že več kot dve leti. Dela v zaprtem prostoru pa si kljub temu ne namerava poiskati. »Kajti prebivalci Bangkoka se ne moremo izogniti vdihavanju umazanije in izpušnih plinov. Temu ne moreš ubežati, ne glede na to, ali delas na prostem ali notri. Toda se vedno upam, da bo bolje, ko bo zgrajen zračni vlak.«

Pri tem pokaže na projekt, ki ga gradi Songkran s sodelavci. Nadzemni vlak in druga sredstva množičnega prevoza pa predvidoma ne bodo končana se najmanj pet let.

D. Charles, Reuter

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

335	IZBIRA BLAGA PO VRSTAH	PREKRI- VANJE S KOSITROM	TANCICA	KRATKA VSEBINA KAKEGA DELA	ZIVAL, KI LETA	MASCO- BNO TKIVO	ANDREJ ZVAN	PREBI- VALEC NEVELJ	INOSLAV	MOSKI, KI NI ZAVEDEN	GREGOR CANKAR	AVTOR: LUKA PIBER	IZREK	OBARA IZ MESA	ERMANNO OLMI	RUSKA ZELJNATA JUHA	PRIKAZ NAUCE- NEGA	ROPARSKI DELFIN	ALBAN. NARODNI JUNAK	KRAJ PRI PORECU
DRSENJE AVTA NA MOKRI CESTI												KRSENJE BOZIJH ZAPOVEDI								
HKRATI OBTOŽENA OSEBA												KOBRA LJ. IGRALEC (IVO)								
KOSTNICA							KMECKO VOZILO PESNIK POE				NADNAR. BITJE DOVO- LJENJE				BOLGAR. REKA ESTONSKO MESTO					
DEL SVINJSKE GLAVE						PACINO HODNIK			BARTOLOV ROMAN EDEN							KITAJ. UTEZNA MERA JA				SPODNJE PERILO
TINA TURNER			VRECE- VINA DVOZIVKA											GLASB. DARIAN POLISA- HARID				DEN HARROW NATASA URBANCIC		
PREBIVALKE IRSKIE					ULAN IGRALKA SOMMER						GRASKA CRKA	TOPOVSKI IZSTRELEK KROGLA								
ZUPAN PRI NAS POD FRANCOZI				ZANOS NIZOZ. DRSALEC SCHENK					ZVAREK REKA EVROTAS							KRAJ NAD VIPAVO	ČASOVNA ENOTA TEKOCINA V ZILAH			
UMETNO VLAKNO								TIROLSKO MESTO BRANKO VIVOD										BOJAN COP LINDA EVANS		
PTICA ALK							ORGAN, KI NABREKNE								NASA POPEVK. SKUPINA					
VAGON S PREMOGOM IN VODO							NAPEV				ANDREJ BRVAR				BELGIJ. MESTO					

RESITVE:
Vodoravno:
AKVAPLANING,
GRESNOST,
SOOBTOŽENEC,
NAOCARKA,
OSARJ,
VOZ,
BOG,
ISKER,
RIEC,
AL,
ALAMUT,
TAN,
TT,
ZAKLJEVINA,
ADO,
DH,
IRKE,
ULANEC,
SRAPNEL,
MER,
ELAN,
DEKOKT,
ENKALON,
INNSBRUCK,
BC,
NORKA,
BREČILO,
ORLEK,
TENDER,
VIZA,
AB,
LIEGE

ITALIJA / LOMBARDIJA

Pravljčna dežela je ob Gardskem jezeru

Tam srečate Petra Pana, Janka in Metko, Tarzana...

Ste že kdaj pomislili, da bi se vozili v čajni skodelici ali pa v drevaku po nevarnih brzicah, obiskali pravi Divji zahod, tropsko Afriko, Grakulov grad ali pa se morda podali v notranjost skrivnostnega egiptanskega svetisca? Vse to in še veliko več vam ponuja Gardaland, ki je vsaj med slovenskimi otroki že prav dobro znan.

Gardaland je velik zabaviščni park, v katerem je poskrbljeno za zabavo starih in mladih. Postavili

so ga leta 1975 ob Gardskem jezeru v Italiji, ki leži nedaleč od Verone in do katerega nas loči kakšnih pet ur vožnje iz Ljubljane. Ob odprtju je imel okoli 90 tisoč kvadratnih metrov površine in 21 atrakcij, danes pa se ponasa že z 38 atrakcijami na 450 tisoč kvadratnimi metri. Ob 20-letnici so pripravili tudi nekaj novosti (otroski vrtiljaki, »space lab« - simulator vesoljskega plovila, grad carovnika Merlina in se kaj), ki so na ogled že od

sredine marca, ko začne zabaviščni park po zimskem spancu spet obratovati.

Gardaland je vsaj za najmlajše prava dežela sanj, saj lahko tukaj srečajo Petra Pana in hudobnega kapitana Hooka, se z avtomobilkom kar sami zapeljejo v deželo palčkov, Janka in Metke ali pa s čolnom skozi skrivnostni pragozd, v katerem lahko srečajo celo Tarzana. Za tiste, ki se potrebujejo spremstvo staršev, so poleg tega na voljo

se razni vlaki, vrtiljaki in cel kup predstav, kjer se lahko navdušujejo nad cirkuskimi artisti, klovn, carovniki ali pa se zabavajo ob vragolijah morskih levov, delfinov ali velikih pisanih papagajev.

Že na vhodu lahko nalletite na maskoto Gardalanda, zmajčka Prezzemolo, ki vas pospremi na cudovito avanturo. Simpatični zmajček na ves glas vabi tudi v glavno atrakcijo zadnjih let - gusarsko ladjo. Prekrasna trojambornica sredi umetnega jezera skriva v svojih presenetljivih globinah pravcati gusarski svet, poln skrivnosti in presečenj na vsakem koraku.

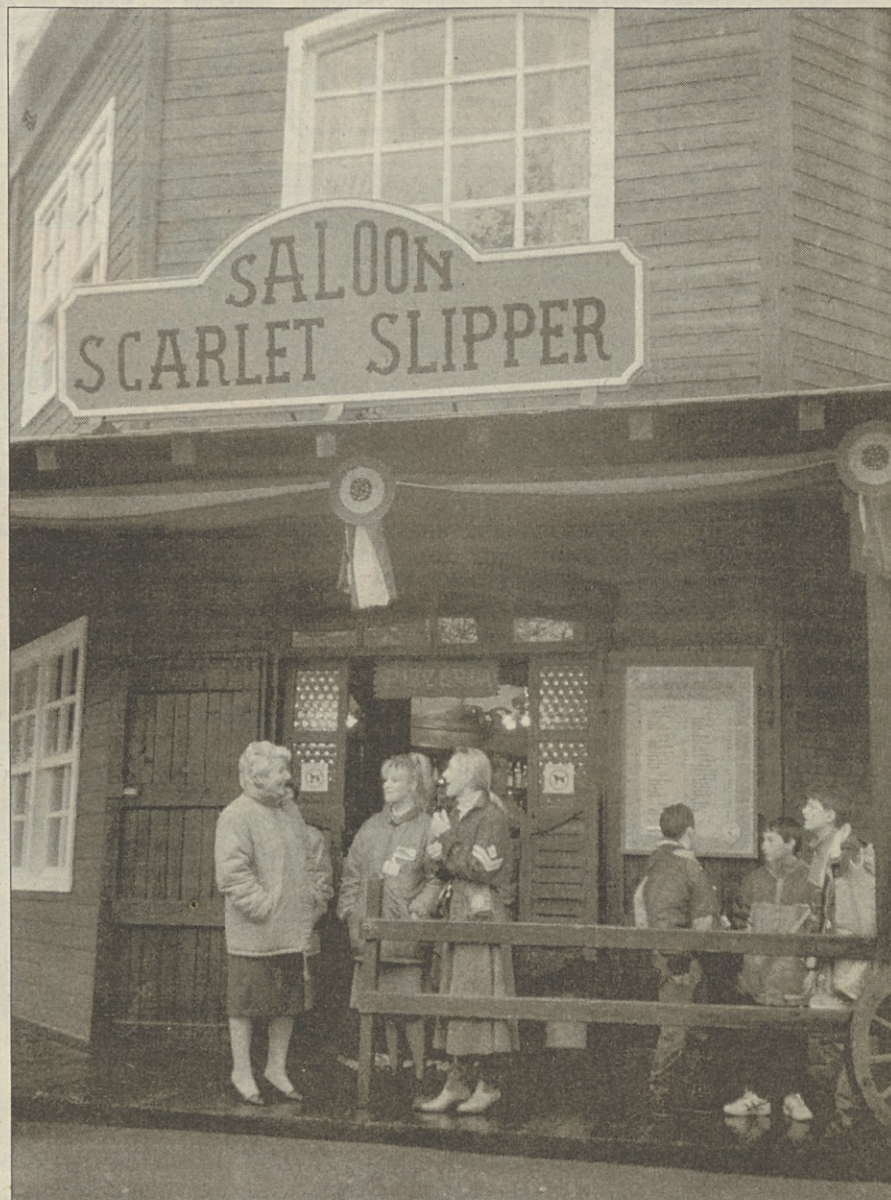
Seveda se v parku zabavajo tudi večji otroci, da o starih sploh ne govorimo! Ko plačate vstopnino, so vam na voljo visoki vrtiljaki, vratolomni vlaki... ali pa tridimenzionalni kino, kjer se vam zvrsti v glavi, ceprav skoraj pri miru sedite v varnem zavetju udobnega sedez... Za varnost je dobro poskrbljeno. Pri vhodu na katerokoli napravo natančno piše, komu je namenjena, uslužbenci pa vljudno, vendar brez izjeme zavrnejo vse otroke, ki so premajhni, ne glede na starost.

Zelo skrbno je urejena tudi okolica. Vsepovsod se sopirijo cudoviti nasadi in preproge angleske travice. Povsod prevladuje brezhibna čistota, informacije v vseh svetovnih jezikih so na voljo na vsakem koraku, uslužbenci pa skušajo biti vedno prijazni in nasmejani.

Igor Fabjan

Voziti se v kavni skodelici je zabavno opravilo

Tudi starejši se ne morejo upreti vstopu v pravljico (Fotografiji: Igor Fabjan)

Indijanci, zgodovinski nasledniki, so se umaknili v oddaljene vasi (Foto: J. Jaklič)

BELIZE

Celinska dežela z otoško karibsko kulturo (6)

Ko sem stopil iz avtobusa v temacni garaži avtobusne postaje, me je grizel rahel dvom o pravilnosti nase odločitve, da smo se ustavili v mestu. Razpadajoče stene lesene zgradbe, ki sta jih doobra najedla voda in olje, so nelagodje samo poglobile. Vodič ni o mestu govoril nič dobrega. Nasprotno, potnike je svaril pred roparji in zatrdil, da mesto zapusti vsakovrstne spomine, samo dobrih ne. »Potrebujete taksisti? Jaz vas bom peljal! Pes se boste izgubili. Oropali vas bodo. Vas peljem na ogled jece!!« so bile vsiljive besede taksistov, ki so hoteli zaslužiti svoj dnevni kruh. Ker se zanje nismo zmenili, je postal njihov ton cedalje bolj zaljiv in grozec. Moja pokvarjena belska duša kar ni mogla prenesti, da so postali ljudje praviloma večji

od mene in da je spostljiv in prijazen ton, ki sem ga bil vajen iz prejšnjih dežel, nadomestila izpuhtel. Nastanili smo se v hotelčku, ki ga je vodil belec, in ugotovili, da je mesto razpoznavno tudi brez zemljevida. Napetost je popustila. Med pohajkovanjem po mestu se nam je prilepil mladenc, ki je hotel prodati kaseto, nato pa ugotovil, da je lačen in da bi bilo dobro, da gremo vsi skupaj jest. Starejši visoki moški nam je hotel razkazati mesto in nam je s pijanskim jezikom počasi razkrival svoje veliko jezikovno in zgodovinsko znanje. Komaj smo mu usli skozi veliko blagovnico, že nas je na drugem vhodu pričakala tresoca ženska in nam hitela z jokavim glasom zatrjevati, da smo edino mi, ki jo lahko rešimo. »Udari jo! Odidi, nora

zenska,« je donelo iz ulice s strani, kjer so sede ali leže na svojih ameriških limuzinah čakali taksisti in že smo bili v njihovih rokah. Očitno je postalo, da smo ta dan edini odrasleniki mesta Belizeja, zato smo jo z nočjo popihali v varno zavetje hotela in strahu, da ne bi postali prosilci uslug bolj prepričljivi.

Naslednjega dne smo zapustili navelicano mesto, vdano v usodo obrobnosti in sprijaznjeno z negativnim slovesom, ki ga uživa. Se več, zadnje case si, skladno s svojim ugledom, skuša pridobiti pomembno mesto v verigi transporta mamil iz Južne v Severno Ameriko. Zadnji postanek na poti v Mehiko smo naredili v majevskem mestu Altun-Ha. V njem so poleg drugih dragocenosti leta 1968 našli ma-

sko sončnega boga iz zada, ki je težka tri kilograme. Znasla se je v trezorju kanadske banke. Obiskati mesto, ki leži 15 kilometrov od glavne prometnice, je bilo lažje reči kot narediti. Transport zunaj glavne ceste je zaradi izredno majhnega prometa povezan z lastništvom avtomobila. Obsojeni smo bili na pesčenje in cakanje na redke, redke avtomobile.

Pozno ponoči sem zapustil državo Belize, ki je stopila v moje vedenje kot problem na poti med Gvatemalo in Mehiko. Bil sem za spoznanje bogatejši. Nikoli več se ne bom čudil, da ljudje ne poznajo Slovenije, nasprotno pa bo moje veselje toliko večje, ko bom srečal koga, ki jo bo poznal.

Janez Jaklič
(Koniec)

VREMENSKA SLIKA

Nad severnim Atlantikom, Britanskim otocjem in Severnim morjem je območje visokega zračnega pritiska, drugod v večjem delu Evrope pa je območje enakomernega zračnega pritiska. Ob severozahodnih visinskih vetrovih se nad našimi kraji zadržuje tople in nekoliko bolj vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.48 in zaslo ob 20.27. Dan bo dolg 14 ur in 39 minut. Luna bo vzšla ob 15.25 in zasla ob 0.20.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Portoroz	25,0	Mura	18,5
Trst	24,0	Sava (Radovljica)	13,8
Malinska	25,0	Sora	15,9
Porec	25,0	Ljubljana	17,3
Split	26,0	Soca	17,3
M. Losinj	26,0	Vipava	12,1
Dubrovnik	26,0	Bohinjsko jezero	22,0

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: jutraj: SE 4 do 8 vozlov
popoldne: NW 5 do 10 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 6.45 najvišje 3 cm, ob 10.49 najnižje -5 cm, ob 17.41 najvišje 32 cm.

Jutri: ob 1.20 najnižje -37 cm, ob 8.09 najvišje 13 cm, ob 12.55 najnižje -5 cm, ob 18.59 najvišje 35 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	27
1000 m	22
1500 m	18
2000 m	14
2500 m	10
2864 m	6

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena na počutje in razpoloženje ljudi bo ugoden, sredi dneva bo po nizinah počutje poslabšala soparnost. V noči na nedeljo bo spanje vremensko občutljivih ljudi moteno.

VOX POPULI

Senca se spreha tam, kjer hoče sonce.
Kdor misli na posledice, ne more biti pogumen.

DANES

Slovenija: Večinoma bo sončno, popoldne se lahko nastane kakšna nevihta. Najnižje jutranje temperature bodo od 10 do 15, najvišje dnevne pa od 25 do 30 °C.
Sosednje pokrajine: Tudi v sosednjih krajih bo večinoma sončno, popoldne se bodo še pojavljale posamezne nevihte.

JUTRI

V Sloveniji: V nedeljo bo večinoma sončno, popoldne bodo lahko posamezne nevihte.
Obeti: V ponedeljek se ne bo večje spremembe vremena.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA SE RES JE

Kitajci niso odkrili snežnega človeka

PEKING - Po dveh mesecih se je v Peking vrnila praznih rok 30-članska znanstvena odprava, ki je v gorah in pragozdovih Shenongjia iskala snežnega človeka. »Priskrbeli smo si le medle znanstvene dokaze,« je moral tiskovni agenciji Xinhua priznati vodja odprave Wang Fangchan. Odpravo je v težko dostopno območje Shenongjia

poslal urad za varstvo okolja in Vsekitajsko združenje za znanost in tehnologijo. Znanstveniki so skrbno pregledali široko območje pragozda in se povzpeli na nekaj tritiscakov, a zanesljivih sledov jetija niso odkrili. Na tem območju so v zadnjih 70 letih kar 114-krat opazili tega človečnjaka.

Wang Fangchan je zavrnil časopisne vesti, da je njegova odprava ulovi-

la jetija in da to skrbno prikriva. Po njegovem so take vesti škodljive, ker vzbujajo lažno pričanje med različnimi pustolovci, da bi lahko ujeli jetija. S tem pa posredno ogrožajo redke zivalske vrste, ki naseljujejo obrobna območja Shenongjije.

Kitajski znanstveniki pa vseeno upajo, da bo septembra njihovo iskanje uspešnejše. Med zadnjo odpravo so namreč vsaj ugotovili območja, kjer bi bilo srečanje s snežnim človekom najbolj verjetno. Wang Fangchan je seveda prepričan v obstoj jetija. Po njegovem je bila v preteklosti populacija tega primitivnega in divjega človečnjaka večja, zato so bila videnja tudi številnejša. Danes naj bi ostalo le še nekaj primerkov, če ni celo jeti že izumrl.

Vsaka: tisoč mrtvih

Eden od pripadnikov britanskega protijedrskega združenja prižiga eno od 200 sveč, ki so zagorele pred britanskim parlamentom. Vsaka svečka simbolizira tisoč žrtev jedrskega bombardiranja Japonske. (Telefoto AP)

95 svečk

Kraljica mati je praznovala svoj 95. rojstni dan, ni pa zabilala pozdravit ljudi, ki so ji vzklikali na mnoga leta. (AP)

Odpisana ni umrla

LONDON - Januarja so ji zdravniki napovedovali največ osem tednov življenja, a jih je za svoj enajsti rojstni dan najodločneje demantirala. Zlovesčo diagnozo so ji britanski zdravniki dali pred sedmimi meseci, ker so z njo poskušali opravičiti sklep o prekinitvi predčasnega zdravljenja. Zaman so stari dekletka poskušali javno zdravstvo sodnijsko prisiliti, naj nadaljuje zdravljenje. K sreči se je našel anonimni dobrotnik, ki je na lastne stroške omogočil nadaljevanje zdravljenja in z njim blamiral britansko javno zdravstvo.

Zvedavo ze v objektiv televizijske kamere

COLUMBUS (OHIO) - Komaj stirimesečni črni medved si je v Columbusu radovedno ogledoval televizijsko kamero, ko so ga predstavili občinstvu v sklopu programa, ki predvideva ponovno naselitev medvedov. (Telefoto AP)

